Eurobank Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 15 Δεκεμβρίου 2021 • Ετος 8ο • Αρ. φύλλου 367* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €2,00

Eurobank Cyprus

ΣΤΕΦΑΝ ΜΕΡΓΚΕΝΤΑΛΕΡ

Ανατροπές φέρνει η πανδημία

Ο επικεφαλής στρατηγικής πρόβλεψης του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ Στέφαν Μέργκενταλερ περιγράφει έναν κόσμο με μικρότερες εφοδιαστικές αλυσίδες, μεταφορά μονάδων παραγωγής εγγύτερα στα σημεία των αγορών κι ένα υβριδικό μοντέλο εργασίας. Σε συνέντευξη στην «Κ» αναφέρεται στις μεγάλες προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η Ευρώπη. **Σελ. 12**

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΑΥΡΙΟ

Πώς η ΕΚΤ θα στηρίξει την Ελλάδα

Τον τρόπο που θα συνεχίσει να παρέχει φθηνή ρευστότητα στην ελληνική οικονομία μετά την εκπνοή του έκτακτου, λόγω πανδημίας, προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης αναζητεί η ΕΚΤ, με το θέμα να συζητείται στην κρίσιμη συνάντηση της ερχόμενης Πέμπτης. Η ΕΚΤ θα συνεχίζει να επανεπενδύει σε ομόλογα έως το τέλος του 2023. **Σελ. 14**

ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ

Επανασύνδεση με χώρες της Ασίας

Η Ουάσιγκτον προσπαθεί να υπογράψει συμφωνία οικονομικής συνεργασίας με χώρες της Ασίας, πολλές από τις οποίες βρίσκονται στη σφαίρα επιρροής της Κίνας. Η υπ. Εμπορίου των ΗΠΑ, Τζίνα Ραϊμόντο, τόνισε πως η συμφωνία θα περιλαμβάνει και συντονισμό σε θέματα εφοδιαστικής αλυσίδας, ελέγχων στις εξαγωγές και προδιαγραφών στην τεχνητή νοημοσύνη. **Σελ. 11**

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

Στη δίνη 96 τροπολογιών ο προϋπολογισμός

Τα κόμματα της αντιπολίτευσης στοχεύουν σε σταυρώματα και έλεγχο πριν από την αποδέσμευση κονδυλίων

Βροχή τροπολογιών και στο φετινό προϋπολογισμό του 2022. Συγκεκριμένα, αναμένεται να υποβληθούν 96 τροπολογίες. Οι τροπολογίες των κομμάτων της αντιπολίτευσης αρχίζουν από αποκοπή κονδυλίων που αφορούν αποκρατικοποιήσεις δημοσίων οργανισμών και εγκρίσεις της Επιτροπής Οικονομικών για έργα και επεκτάσεις δρόμων, προνοούν την ενημέρωση της Βουλής σχετικά με το πρόγραμμα επιδότησης επιτοκίου και ζητούν προτού διενεργηθούν οποιεσδήποτε δαπάνες που αφορούν την προβολή των πολιτικών της Κυβέρνησης να δίνεται σχετική έγκριση. Για να περάσουν οι τροπολογίες θα πρέπει να συγκεντρώσουν πλειοψηφία 29 βουλευτών, ενώ σκοπός είναι να μην επαναληφθεί το περσινό σενάριο της μη ψήφισής του. Την Παρασκευή που θα οδηγηθεί ο Προϋπολογισμός προς ψήφιση, τα κόμματα της αντιπολίτευσης στοχεύουν σε σταυρώματα κονδυλίων και κοινοβουλευτικό έλεγχο πριν από την αποδέσμευση συγκεκριμένων κονδυλίων όπως διαφαίνεται από το τελικό κείμενο των τροπολογιών. Συνολικά 31 από τις 96 τροπολογίες έχουν δυναμική να δημιουργήσουν πλειοψηφικό σχήμα, άρα και να περάσουν. Ο υπ. Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης απηύθυνε έκκληση να αποφευχθούν προτάσεις που αφορούν είτε την αύξηση δαπανών, είτε την μείωση εσόδων χωρίς να προτείνονται τα όποια αντισταθμιστικά όσον αφορά τα έσοδα μέτρα. **Σελ. 4**

ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ

Εισβολή κινέζων για τα «χρυσά» ορυχεία

Εκπρόσωποι κινεζικών εταιρειών ορυχείων καταφθάνουν ομαδικώς στο Αφγανιστάν προσβλέποντας σε συμβόλαια εκμετάλλευσης των μετάλλων και των πρώτων υλών που βρίσκονται στο υπέδαφος της χώρας. Στο στόχαστρό τους το λίθιο, οι σπάνιες γαίες, το κοβάλτιο, ο χρυσός και ο υπόλοιπος ορυκτός πλούτος, του οποίου η αξία υπολογίζεται σε 3 τρισ. δολ. **Σελ. 9**

ΕΥΡΩΠΗ

Η έκρηξη τιμών φέρνει αύξηση μισθών

Το κυριότερο καθήκον της ΕΚΤ είναι να διατηρεί τον πληθωρισμό υπό έλεγχο. Δεδομένου, όμως, ότι το κόστος των πάντων, από το φυσικό αέριο μέχρι τα τρόφιμα, έχει εκτοξευθεί στα ύψη, οι υπάλληλοι της τράπεζας συντάσσονται με τους εργαζομένους όλης της Ευρώπης και διεκδικούν κάτι που δεν ακούγαμε συχνά: σημαντικές αυξήσεις μισθών. **Σελ. 8**

ΛΟΓΩ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ

Κατάθλιψη και νεύρα στους εργαζόμενους

Σοβαρές επιπτώσεις έχουν η πανδημία και ο εγκλεισμός που προκάλεσε στην ψυχική υγεία των εργαζομένων. Σύμφωνα με έρευνα, γυναίκες, νέοι και εργαζόμενοι που δεν έχουν παιδιά ήταν αυτοί που εμφάνισαν τις πιο έντονες επιπτώσεις, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις η αρνητική επίδραση της πανδημίας στην ψυχική υγεία σωματοποιήθηκε. **Σελ. 14**

Κλιμακώνεται ο παγκόσμιος πόλεμος για επεξεργαστές

Η διαρκώς αυξανόμενη αλληλεξάρτηση των οικονομιών ανά τον κόσμο τις δεκαετίες που μεσολάβησαν και η συνεχής άνοδος της Κίνας με την τεχνολογική και επιστημονική της αναβάθμιση, τείνουν να κλονίσουν σήμερα την τεχνολογική ηγεμονία της υπερδύναμης. Μολονότι οι ΗΠΑ διατηρούν την πρωτοκαθεδρία στην υψηλή τεχνολογία αιχμής, το Πεκίνο δεν κρύβει την πρόθεσή του να την αμφισβητήσει, κλιμακώνοντας τον μεταξύ τους ανταγωνισμό. Πεκίνο και Ουάσιγκτον ρίχνουν πολλά δισ. στην υψηλή τεχνολογία. Την ίδια ώρα, πανευρωπαϊκή μονάδα παραγωγής επεξεργαστών προωθεί η Κομισιόν. Στο επίκεντρο βρίσκεται τώρα το κυριότερο συνθετικό της οικονομικής ανάπτυξης, της ασφάλειας και της τεχνολογικής καινοτομίας, οι επεξεργαστές, η έλλειψη των οποίων παραλίγο να γονατίσει τις μεγαλύτερες αυτοκινητοβιομηχανίες της Ευρώπης και των ΗΠΑ, ενώ οδήγησε σε άνοδο των τιμών σε όλο το φάσμα των βιομηχανικών προϊόντων. **Σελ. 10**

Χριστουγεννιάτικη μαγεία στις ορεινές κοινότητες

Με τη διοργάνωση των Χριστουγεννιάτικων χωριών ο Αγρός, η Κυπερούντα, οι Πλάτρες, η Κακοπετριά και ο Καλοπαναγιώτης, όσο και οι πέριξ κοινότητες κατέγραψαν αυξημένη επισκεψιμότητα και υπήρχε σημαντική ώθηση σε ξενοδοχεία αλλά και εστιατόρια των ορεινών περιοχών. Οι επισκέπτες είχαν την ευκαιρία να κάνουν μια βόλτα σε ένα πιο χριστουγεννιάτικο σκηνικό στα ορεινά, ξεφεύγοντας από την καθημερινότητα της πόλης. Για όλη την εορταστική περίοδο των Χριστουγέννων οι πληρότητες κυμαίνονται κυρίως μεταξύ 70-80%, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις είναι σε χαμηλότερα ποσοστά. **Σελ. 5**

Τριετές πλάνο για το restart αερομεταφορών ζητά η Κύπρος

Αίτημα στην Κομισιόν

Από τις πιο χαμηλές στην Ευρώπη ήταν η μείωση της επιβατικής κίνησης στα κυπριακά αεροδρόμια φέτος. Μέχρι τις 9 Δεκεμβρίου διακινήθηκαν 4,86 εκατ. επιβάτες. Ο αντίστοιχος αριθμός για το 2020 ήταν 2,26 εκατ. επιβάτες. Τριετές πλάνο για το restart των αερομεταφορών ζητάει η Κύπρος από την Κομισιόν. Εκτιμάται ότι η αεροπορική κίνηση θα ανακάμψει πλήρως το 2025. **Σελ. 7**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ Σελ. 6

Κοκτέιλ για σπάσιμο του πάγου, μένει ο τετραγωνισμός

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Αλλαγή σελίδας

Η επιστροφή στην κανονικότητα φέρνει στην επιφάνεια μια νέα πραγματικότητα, που σχετίζεται με μια ανομοιομορφία στις οικονομικές συνθήκες που αφήνει πίσω της η πανδημία. Ως εκ τούτου, προκύπτει η ανάγκη υιοθέτησης πιο ευέλικτων πολιτικών και προσαρμοστικότητας στις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε περίπτωσης. Σε αυτό το πνεύμα μπορεί κάποιος να προσεγγίσει τα συμπεράσματα του πρόσφατου Eurogroup, όπου γίνεται διάκριση μεταξύ των χωρών όσον αφορά στο επίπεδο χρέους που «κουβαλούν», σε σχέση με την προσέγγιση που θα πρέπει να ακολουθήσει κάθε χώρα για συνέχιση των προγραμμάτων στήριξης και επιτάχυνσης των επενδυτικών τους σχεδίων.

Η συζήτηση είναι επίκαιρη καθώς η νέα αρχιτεκτονική της ευρωζώνης θα είναι εκείνη που θα καθορίσει σε μεγάλο βαθμό τις πιθανότητες επιτυχίας υλοποίησης των στόχων της πράσινης μετάβασης και της ψηφιακής ατζέντας. Οι δυνατότητες που προσφέρει το ταμείο ανθεκτικότητας και ανάκαμψης είναι σημαντικές, δεν είναι όμως άπειρες. Τα κράτη θα πρέπει να αποκτήσουν ευελιξία για να διαχειριστούν τα οικονομικά τους ούτως ώστε να προβούν στις δικές τους επενδύσεις. Τα δεδομένα, όμως, έχουν αλλάξει μιας και η πανδημία έχει συσσωρεύσει ένα μεγάλο βάρος χρέους στα κράτη που θα έχει αρνητικές παρενέργειες μεσοπρόθεσμα στην εντατικοποίηση του επενδυτικού προγράμματος.

Η επιστροφή σε προηγούμενες συμφωνίες, παραβλέποντας τα νέα δεδομένα που προκάλεσε η πανδημία θα είναι μια αποτυχία που θα κληθούν όλοι να αναλάβουν. Η δημιουργία των απαραίτητων υποδομών, που θα επιτρέψει την επί της ουσίας αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων, δεν είναι συμβατή με τη λιτότητα που επιβάλλει η υφιστάμενη αρχιτεκτονική των ευρωπαϊκών συμφωνιών. Η Ευρώπη, έχοντας απωλέσει σημαντικό μέρος της ανταγωνιστικότητάς της τις τελευταίες δεκαετίες, καλείται να μεταρρυθμίσει πρώτα και κύρια την οικονομική της φιλοσοφία. Το επόμενο διάστημα αυτή η συζήτηση θα μας απασχολεί όλο και περισσότερο.

Η νέα γερμανική κυβέρνηση έχει πολύ σημαντικό ρόλο να επιτελέσει σε αυτήν την αναγκαία μεταρρύθμιση φιλοσοφίας. Η συγκράτηση των δαπανών είναι ίδιον της γερμανικής ιδιοσυγκρασίας και θα χρειαστεί υπέρβαση για να επικρατήσουν εναλλακτικές προτάσεις. Υπάρχει όμως το προηγούμενο με την Άνγκελα Μέρκελ, η οποία έδειξε τόλμη στη δύση της πολιτικής της καριέρας και, μετά από ορθή ανάγνωση των δεδομένων που προκαλούσε η πανδημία, συναίνεσε στο ταμείο ανθεκτικότητας και ανάκαμψης που στην ουσία αποτελεί μια μορφή συλλογικότητας του χρέους. Σίγουρα τα ποσά που εγκρίθηκαν δεν είναι τέτοια που να προκαλούν την μεγάλη ανατροπή, πάρθηκε όμως μια πρώτη σημαντική απόφαση πολιτικής προς την σωστή κατεύθυνση.

Ο νέος Γερμανός καγκελάριος, ως ο επικεφαλής μιας κυβέρνησης που κατά γενική ομολογία έχει μεταρρυθμιστική ατζέντα, καλείται να συνεχίσει το έργο της προκατόχου του και να συμπεριφερθεί υπερβατικά αμφισβητώντας τα στεγανά του παρελθόντος. Πρώτα και κύρια θα πρέπει να εγκαταλείψει την πολιτική του «one size fits all» που οδήγησε στο παρελθόν την ευρωζώνη σε περιπέτειες, απειλώντας την ακόμα και με διάσπαση. Το νέο σύμφωνο σταθερότητας και ανάκαμψης πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις νέες πραγματικότητες και να προκαλεί ώθηση στην ευρωπαϊκή οικονομία αντί να λειτουργεί ως τροχοπέδη για την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη.

Το εξάμηνο της γαλλικής προεδρίας συνιστά κρίσιμη περίοδο για το κατά πόσο η Ευρώπη είναι διατεθειμένη να γυρίσει σελίδα και να προσαρμόσει την οικονομική της πολιτική με το βλέμμα στραμμένο στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, στην εμβάθυνση της σταθερότητας και στη δημιουργία ανοσίας έναντι των εξωτερικών πιέσεων.

5 291296 000378

Θέλεις να έχεις τον απόλυτο έλεγχο των λογαριασμών σου;

Εύκολα!

Connect με το Hellenic Bank Mobile App για να τσεκάρεις τα υπόλοιπα των λογαριασμών σου στη στιγμή!

HELLENIC BANK

CONNECT

WEB | MOBILE APP | CONTACT PAY | MOBILE WALLETS | ATM

ΑΝΑΛΥΣΗ *Του* **ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ**

Τελειώσαμε με τα κόκκινα δάνεια;

Οταν ρίχνεις στην οικονομία σχεδόν 43 δισ. ευρώ, με προγράμματα κρατικής στήριξης που αντιστοιχούν στο 25% του ΑΕΠ, και το ΑΕΠ αναπληρώνει τις απώλειές του κατά 13,4%, ε, δεν είναι σοβαρός λόγος για να ενθουσιάζεσαι – νομίζω. Είναι θετικό ότι η οικονομία επανέρχεται σχεδόν εκεί που ήταν το 2019, αλλά αυτό συμβαίνει λόγω των 43 δισ., της αύξησης ιδιωτικής και δημόσιας κατανάλωσης, και της κατασκευής νέων κατοικιών, και με παράλληλη εκτίναξη του εξωτερικού ισοζυγίου: Το οικονομικό μοντέλο δεν αλλάζει και, με λαμπρές εξαιρέσεις, οι εξαγωγές μας παραμένουν μικρές, χαμηλής τεχνολογίας ή/και ακριβές, γεγονός είναι ότι δεν πολυαρέσουν, κάθε άλμα στο ΑΕΠ συνοδεύεται από ένα άλμα στο εξωτερικό έλλειμμα – τον καθρέφτη της χαμηλής ολικής παραγωγικότητας της χώρας.

Ωστόσο, δεν θα ήταν θέμα κάποιοι, έστω υπερβολικοί, πανηγυρισμοί αν δεν συγκάλυπταν αδράνειες ικανές να ναρκοθετήσουν την πορεία της οικονομίας. Μεταξύ αυτών, η εικονική πραγματικότητα της διαχείρισης των κόκκινων δανείων. Τα κόκκινα δάνεια που έχουν βγει από το τραπεζικό σύστημα με τιτλοποιήσεις, μαζί με εκείνα που θα βγουν με τιτλοποιήσεις που έχουν προαναγγελθεί, υπολογίζονται περί τα 100 δισ. ευρώ. Υποτίθεται ότι μεταφέρθηκαν σε ειδικά funds για να γίνει εξυγίανση, να ξεχωρίσει η ήρα από το στάρι, να βοηθηθούν όσοι πραγματικά θέλουν να κάνουν ένα νέο ξεκίνημα και, από την άλλη, να διαλυθούν τα ζόμπι, να πάψουν να απορροφούν λεφτά των φορολογουμένων και καταθετών, να εξυγιανθούν οι αγορές. Και τι γίνεται; Πρακτικά, τίποτα! Λες, αφ' ης στιγμής μεταφέρθηκαν στα funds, τα κόκκινα δάνεια εξαφανίστηκαν ως διά μαγείας. Ή λες ότι, αίφνης, λεφτά υπάρχουν...

Η αποτελμάτωση τείνει να γίνει τέλεια. Ακόμη και στις καλύτερες περιπτώσεις, η επιδίωξη να ορθοποδήσουν επιχειρήσεις είναι σχεδόν καταδικασμένη. Πολλές επιχειρήσεις τελούν σε ένα ιδιότυπο καθεστώς ομηρίας διότι, αν και τα δάνειά τους έχουν μπει σε κάποια μορφή ρύθμισης, στερούνται οποιασδήποτε πρόσβασης σε τραπεζικές υπηρεσίες. Οι οδηγίες του SSM αποτρέπουν τις τράπεζες να τις χρηματοδοτήσουν, επί ποινή αύξησης των προβλέψεων και μείωσης των αποτελεσμάτων τους. Αλλά χωρίς νέα δάνεια, αυτές οι επιχειρήσεις δεν είναι σε θέση να σταθούν στα πόδια τους μακροπρόθεσμα. Ορθολογικό θα ήταν να ρυθμιστούν τα δάνεια, να τεσταριστεί αν μπορούν/θέλουν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, να διερευνηθεί αν οι μέτοχοί τους είναι διατεθειμένοι να βάλουν και αυτοί το χέρι στην τσέπη και, στη συνέχεια, να αποκατασταθεί η σχέση τους με το τραπεζικό σύστημα. Ουδέν γίνεται.

Αυτή είναι η μία περιοχή του τέλματος. Η άλλη είναι τα ζόμπι και οι μπαταχτσήδες. Οχι μόνο προβάλλουν αντιστάσεις σε οποιαδήποτε εξυγίανση, αλλά πολλοί από αυτούς έχουν γίνει πιο άκαμπτοι, αφού εισέπραξαν κρατικές ενισχύσεις με (μη) επιστρεπτέες προκαταβολές, λεφτά για ενοίκια, φως, νερό, τηλέφωνο κ.λπ., λεφτά των φορολογουμένων, στο πλαίσιο της κρατικής στήριξης της οικονομίας. Πίεση μπορεί να τους ασκηθεί είτε με την εκποίηση περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησής τους ή με τη μεταπώληση της ίδιας της επιχείρησης απευθείας σε νέους ιδιοκτήτες. Το εργαλείο για την άσκηση τέτοιας πίεσης είναι γνωστό κι έχει όνομα, λέγεται πλειστηριασμός, αλλά οι πλειστηριασμοί είναι κάτι που καμία κυβέρνηση δεν θέλει να ακούσει σε μια προεκλογική περίοδο όπως αυτή που διανύουμε. Και μετά; Ε, αν το χάσμα μεταξύ προβλεπόμενων και πραγματικών εισπράξεων των funds από τα κόκκινα δάνεια που έχουν αγοράσει συνεχίσει να διευρύνεται, ίσως το επόμενο θύμα να είναι τα 22 δισ. κρατικών εγγυήσεων του «Ηρακλή».

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Οι βόμβες του Τσαβούσογλου και το πολυπόθητο νεύμα

Δύο βόμβες έριξε χθες ο Τσαβούσογλου μιλώντας για το τεμάχιο 5 της κυπριακής ΑΟΖ, το οποίο θα ερευνήσουν οι ExxonMobil-Qatar Energy αλλά και για την πραγματική στάση που ο ίδιος τήρησε στο Κραν Μοντανά. Για το τεμάχιο 5, μεγάλο μέρος του οποίου διεκδικεί η Τουρκία, ανέφερε ότι «κανείς δεν μπορεί να εισέλθει στην υφαλοκρηπίδα μας χωρίς την άδειά μας, ανεξάρτητα από το ποιος είναι». Πρόσθεσε μάλιστα ότι «επιπλέον, κανείς δεν μπορεί να εισέλθει στις περιοχές που αδειοδοτούνται από την ΤΔΒΚ χωρίς την άδειά μας. Επομένως, σε αυτή τη συμφωνία στο τεμάχιο 5 και οι δύο χώρες - η Αμερική και το Κατάρ - έχουν δεσμευτεί ότι δεν θα μπουν στην υφαλοκρηπίδα μας. Η ΤΔΒΚ και οι Τ/κ έχουν επίσης δικαιώματα σε όλο τον πλούτο γύρω από την Κύπρο. Γι` αυτό λέμε ότι θα συνεχίσουμε το εργασίες μας για τον τ/κ λαό στις περιοχές που αδειοδοτούνται από την ΤΔΒΚ μέχρι να υπάρξει δίκαιη κατανομή». Εν ολίγοις ξεκαθάρισε ότι η τουρκική σκληρή γραμμή παραμένει παρά την ήττα που δέχθηκε η Τουρκία μετά την συμφωνία της κυπριακής κυβέρνησης - ExxonMobil-Qatar Energy. Κανονικά δεν θα έπρεπε η κυπριακή κυβέρνηση να ζητήσει δημόσια εξηγήσεις από τους συνεργάτες μας Αμερικανοκαταρινούς;

- Ευχαριστώ!

Για το Κραν Μοντανά ο Τσαβούσογλου έκανε μια τεράστια πάσα στον μεγάλο Νίκο, κλείνοντας ουσιαστικά το στόμα του ΑΚΕΛ για τα περί τουρκικών υποχωρήσεων στο θέμα των εγγυήσεων και των στρατευμάτων. Παρά τους παλικαρισμούς του και την προειδοποίηση ότι ο τουρκικός στρατός είναι έτοιμος για όλα, μίλησε ξεκάθαρα για όσα έγιναν στο Κραν Μοντανά. Επανέλαβε ότι ο ίδιος δεν έκανε καμία υποχώρηση στο θέμα των εγγυήσεων και του στρατού. «Όταν έφτασα για πρώτη φορά στο Κραν Μοντανά είπα ότι ούτε στο όνειρό τους να μην ελπίζουν σε μηδενικές εγγυήσεις και μηδέν στρατό. Μάλιστα είπα ότι 'αν κάποιος κάνει τέτοια όνειρα, ας ξυπνήσει'. Το ίδιο λέμε και σήμερα», ανέφερε, απαντώντας σε κατηγορίες βουλευτή της αντιπολίτευσης περί υποχώρησής του στο Κραν Μοντανά. «Ο Τσαβούσογλου δεν συμβιβάστηκε ποτέ στις εγγυήσεις και την ασφάλεια. Εσείς λέτε ότι έκανα παραχωρήσεις. Δυστυχώς, θα συμφωνήσω με την ελληνική πλευρά σε αυτό το θέμα», δήλωσε και μόλις είχε κάνει το καλύτερο χριστουγεννιάτικο δώρο στον μεγάλο Νίκο. Πήρε χαμπάρι την δήλωση η επικοινωνιακή ομάδα του Λόφου;

Με το έγγραφο παραμάσχαλα

Για τις Βρυξέλλες πετάει σήμερα ο μεγάλος Νίκος, για τη Σύνοδο αύριο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Όπως μαθαίνω, στον Λόφο έγινε αρκετή συζήτηση κατά πόσο θα θέσει και πώς το θέμα των τουρκικών προκλήσεων και των ευρωπαϊκών κυρώσεων κατά της Τουρκίας. Ιδιαίτερα μετά την τροπή που πήρε το θέμα με την επιστροφή στην COREPER του εγγράφου επιλογών. Πηγή μου που γνωρίζει μου είπε ότι τελικά ο μεγάλος Νίκος θα αναφερθεί και στο Κυπριακό και στις τουρκικές παραβιάσεις και απειλές και στην ανάγκη να δοθεί απάντηση από την Ευρώπη, όπως έγινε και με άλλα κράτη που δεν είναι καν μέλη της Ένωσης. Απ' ό,τι μαθαίνω υπήρξε προς τούτο και κάποια σημαντική συνεννόηση αν και η απάντηση είναι η αναμενόμενη, ότι το θέμα εξετάζεται στην COREPER όπου και θα διατυπωθούν οι θέσεις των κρατών – μελών.

Εκείνο στο οποίο σίγουρα θα επιμείνει ο μεγάλος Νίκος θα είναι το μεταναστευτικό και η τραγική κατάσταση στην οποία βρίσκεται η Κύπρος, επωμιζόμενη δυσανάλογο βάρος. Θα παρουσιάσει, όπως μαθαίνω, την κατάσταση «με αριθμούς, στοιχεία και αναφορές που θα πείσουν και τον πιο δύσπιστο ότι η εργαλειοποίση του ανθρώπινου πόνου από την Τουρκία και η προώθηση μεταναστών στις ελεύθερες περιοχές από τα κατεχόμενα γίνεται στοχευμένα και η ΕΕ θα πρέπει να συμβάλει στην απάμβλυνση του προβλήματος με πράξεις και όχι με λόγια». Όπως μαθαίνω, έχει προς τούτο φροντίσει να ενημερωθούν τόσο ο Σάρλ Μισέλ και η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν όσο και ο Μπορέλ αλλά και οι αρχηγοί των υπόλοιπων 26 μελών.

Εδώ είμαι, κοπιάστε...

Την στήριξη κομμάτων ζητά η Ερατώ Κοζάκου Μαρκουλλή για να εκδηλώσει ενδιαφέρον για τις προεδρικές του 2023. Όπως ξεκαθάρισε, μιλώντας στην εκπομπή Alpha Ενημέρωση, δέχεται παραινέσεις επί καθημερινής βάσεως από πολίτες που προέρχονται από διάφορους κομματικούς χώρους και όχι από κόμματα. Ανέφερε μάλιστα ότι οι παραινέσεις αυτές ήταν πριν από τη δημοσκόπηση της «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ» «και μπορώ να πω ότι η δημοσκόπηση επιβεβαίωσε κατά κάποιο τρόπο αυτό το οποίο συλλαμβάνω από τους πολίτες. Βεβαίως, όπως έχω πει, δεν έχω αποφασίσει ακόμα, θα αποφασίσω στον κατάλληλο χρόνο», ανέφερε. Ξεκαθάρισε πως αν το αποφασίσει θα είναι μια ανεξάρτητη υποψηφιότητα, όμως χρειάζεται και η στήριξη πολιτικών κομμάτων. Με λίγα λόγια, μέχρι σήμερα κανένα κόμμα δεν την έχει προσεγγίσει και οι δηλώσεις της αποτελούν στην ουσία κάλεσμα για να πράξουν, επιτέλους.... Στην ουρά ή στον προθάλαμο βρίσκονται και αρκετοί άλλοι. Από τον Μάριο Ηλιάδη, τον Αχιλλέα Δημητριάδη, τον Χριστόδουλο Πρωτοπαπά και τον Κωνσταντίνο Χριστοφίδη μέχρι τους Ανδρέα Θεοφάνους, Γιώργο Κολοκασίδη, Γιώργο Παμπορίδη, Ελένη Θεοχάρους και βεβαίως τον Νίκο Χριστοδουλίδη. Όλοι αναμένουν ένα νεύμα.

ΚΟΥΙΖ: Αληθεύει ότι υπάρχει μεγάλη δυστοκία στις επαφές που είχαν ΔΗΚΟ και ΑΚΕΛ για τις προεδρικές του 2023; Μια πηγή μου με ενημέρωσε ότι σε μια από τις επόμενες συναντήσεις το κρυφτούλι θα τελειώσει και θα πρέπει να πέσουν στο τραπέζι ονόματα. Κάτι που κρίνεται ότι μάλλον θα διευρύνει το χάσμα...

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Συνέντευξη στον **ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Ταξιδεύοντας με τον Δημήτρη Φανή στο σύμπαν του Τσιτσάνη

Την Τετάρτη 24 Νοεμβρίου 2021 στο Δημοτικό Θέατρο Λατσιών ο μουσικός Δημήτρης Φανής τραγούδησε Τσιτσάνη στην παράσταση «Το σύμπαν του Τσιτσάνη», μια συναυλία/παράσταση που έκανε ένα ταξίδι στο μουσικό σύμπαν που δημιούργησε ο γενάρχης του λαϊκού τραγουδιού Βασίλης Τσιτσάνης. Και αυτή η συναυλία έγινε με τη σύμπραξη του μουσικού Νεοκλή Νεοφυτίδη, μαζί με μια μεγάλη ομάδα Κυπρίων μουσικών, μια 14μελή μικτή ορχήστρα, αποτελούμενη από συμφωνικά και λαϊκά όργανα και με το φωνητικό σχήμα Sinfonia Magistrale της Ρούλας Τυρίμου. Γι' αυτή την εμπειρία, από το ταξίδι του στον μουσικό κόσμο του μεγάλου Τσιτσάνη, μού μίλησε ο Δημήτρης Φανής και η συζήτησή μας προχώρησε και σε θέματα γενικότερα του τραγουδιού και του πολιτισμού.

–Δημήτρη, ποιο είναι το σύμπαν του Τσιτσάνη;

–Είναι το ίδιο του το έργο. Όσες φορές κι αν το ακούσεις, όσο κι αν το μελετήσεις, διαπιστώνεις πάντα με έκπληξη ότι ανακαλύπτεις κάτι καινούργιο. Για έναν μουσικό αυτό είναι πολύ γοητευτικό.

Ο Βασίλης Τσιτσάνης υπήρξε μεγαλοφυής συνθέτης. Κατάφερε να δημιουργήσει μουσικές φόρμες, οι οποίες ξεπερνούν τις απλές νότες. Μετέτρεψε τη σύνθεση σε μια ολόκληρη φιλοσοφία. Η ιδιαιτερότητα του έργου του είναι τέτοια, η οποία σου παρέχει τη δυνατότητα να το προσεγγίζεις μ' έναν διαφορετικό τρόπο κάθε φορά. Δεν είναι καθόλου τυχαίο το γεγονός ότι πολλά τραγούδια του έχουν διασκευαστεί με πιο σύγχρονες ενορχηστρώσεις και τα περισσότερα απ' αυτά με επιτυχία.

«Πιστεύω απόλυτα στη δύναμη της τέχνης και στην ικανότητά της να εκπαιδεύει την κοινωνία. Αρκεί να γίνεται με τη δέουσα σοβαρότητα» λέει ο Δημήτρης Φανής.

Αυτή ήταν και η ουσιαστική πρόθεσή μου, ανεβάζοντας την παράσταση με τον συγκεκριμένο τίτλο. Να τονίσω την απεραντοσύνη του έργου αυτού του ανθρώπου. Και το πετύχαμε με την ενορχηστρωτική ευφυΐα του αγαπημένου μου φίλου και εξαίρετου μουσικού Νεοκλή Νεοφυτίδη. Παντρέψαμε δύο ετερόκλητες ορχήστρες, μια λαϊκή και μια συμφωνική με τα ιερά δεσμά των αριστουργηματικών τραγουδιών του Τσιτσάνη. Παράνυμφοι στην τελετή αυτή, το φωνητικό σύνολο της Ρούλλας Τυρίμου, Sinfonia Magistrale και ομάδα χορευτών του Nicosia Dance Center.

«Ο Τσιτσάνης είναι ένα από τα καλύτερα, αν όχι το καλύτερο δείγμα ελληνικής μουσικής που υπάρχει. Οι μελωδίες του, οι στίχοι του, η μαγκιά και η αρχοντιά στο ύφος του και συνάμα μια ευγένεια και ένα ήθος ζηλευτό».

–Τι είναι αυτό που σε έχει συγκινήσει περισσότερο στη μουσική του Βασίλη Τσιτσάνη;

–Η βαθιά του αφοσίωση σ' αυτό που πίστευε και η τρομακτική του αυταπάρνηση για να το πετύχει. Ήταν τελειομανής. Παίδευε πολύ, όπως ο ίδιος παραδέχτηκε τα τραγούδια του, μέχρι να τα ολοκληρώσει. Ο Τσιτσάνης είναι ένα από τα καλύτερα, αν όχι το καλύτερο δείγμα ελληνικής μουσικής που υπάρχει. Οι μελωδίες του, οι στίχοι του, η μαγκιά και η αρχοντιά στο ύφος του και συνάμα μια ευγένεια και ένα ήθος ζηλευτό.

–Αυτή η συναυλία σου ήταν και μία πολιτική πράξη... όπως είπες...

–Πολιτική πράξη είναι να παρατάξεις απέναντι στα προϊόντα της μαζικής υποκουλτούρας ό,τι καλύτερο έχει να επιδείξει ο πολιτισμός μας. Θεώρησα ότι σε μια εποχή όπου το μέτριο και το φτηνό προσφέρονται απλόχερα στον κόσμο ένθεν και ένθεν, ως χαπάκι λήθης και αποχαύνωσης, με σκοπό τον αποπροσανατολισμό του από τα ουσιαστικά προβλήματα που τον ταλαιπωρούν, ότι μια τέτοια παράσταση υψηλών προδιαγραφών μπορεί να αποτελέσει ένα σοβαρό αντίβαρο. Αυτή είναι η ουσία αυτής της πράξης και κάθε παρόμοιας ενέργειας. Πιστεύω απόλυτα στη δύναμη της τέχνης και στην ικανότητά της να εκπαιδεύει την κοινωνία. Αρκεί να γίνεται με τη δέουσα σοβαρότητα.

–Και πάλι είχες παρέα σου αρκετό κόσμο... πιστεύεις στη δύναμη των πολλών;

–Χωρίς καμιά αμφιβολία η επιτυχία μιας παράστασης είναι αποτέλεσμα μιας καλά συντονισμένης ομαδικής δουλειάς. Όταν έχεις μαζεμένους πάνω στη σκηνή τόσους ταλαντούχους ανθρώπους, δημιουργείται μια τέτοια δυναμική και παράγεται τόση ενέργεια, που μόνο ευτυχισμένες δημιουργικές στιγμές μπορεί να φέρει. Πιστεύω λοιπόν στο ταλέντο, που στον τόπο μας υπάρχει άφθονο. Αυτό που χρειάζεται είναι κατάλληλες συνθήκες για να παρουσιάζεται στο κοινό.

–Δημήτρη, ως μουσικός και άνθρωπος που έχει μιαν έγνοια για τον πολιτισμό, τι νομίζεις ότι λείπει σήμερα από τα πολιτιστικά πράγματα;

–Θα χρησιμοποιήσω το δικό σου λεκτικό για να σου απαντήσω. Περισσότερη έγνοια για τον πολιτισμό. Περισσότερη σημασία στον πολιτισμό. Υστερούμε σ' αυτό το θέμα. Διάβαζα τις προάλλες στατιστικές της Eurostat που πιστοποιούν, ότι από τα ευρωπαϊκά κονδύλια που αφορούν στον πολιτισμό, μόνο το 50% δαπανάται σε θέματα πολιτισμού. As μας πει κάποιος έντιμα, πού πάνε τα υπόλοιπα χρήματα. Τα τελευταία δύο χρόνια, η πανδημία του κορωνοϊού έπληξε ανεπανόρθωτα τους ανθρώπους των τεχνών και του πολιτισμού. Η επίσημη Πολιτεία με το ζόρι πέταξε ένα κοκκαλάκι για να το γλείψουν και να σιωπήσουν, αδιαφορώντας για τις πραγματικές τους ανάγκες. Θα το επαναλάβω ξανά και ξανά, αδιαφορώντας αν θα γίνω φορτικός. Η τέχνη δεν είναι πολυτέλεια, είναι τροφή για την ψυχή του ανθρώπου. Είναι η βαθιά του ανάγκη να βρεθεί πιο κοντά στο ωραίο. Είναι συγχρόνως μια κοινωνική λειτουργία, που βοηθά τον άνθρωπο να ξεπερνά τα προβλήματά του, ενισχύοντας τον αγώνα του για πρόοδο και ευημερία. Είναι είδος πρώτης ανάγκης, από το οποίο γεννιούνται αξίες, χωρίς τις οποίες η ζωή μας θα ήταν κενή. Περισσότερη έγνοια λοιπόν.

–Τέλος, τι σημαίνει ποιοτικό τραγούδι για τον Δημήτρη Φανή;

–Αμέτρητες φορές προσπάθησα μέσα από συζητήσεις με άλλους, αλλά και μέσα από δικές μου εσωτερικές αναζητήσεις να δώσω έναν ικανοποιητικό ορισμό γι' αυτό το θέμα. Προφανώς, καθένας από μας τοποθετείται επί του ζητήματος σύμφωνα με τις αρχές του και τα γούστα του. Ποια είναι τα κριτήρια που καθορίζουν αν ένα τραγούδι είναι ποιοτικό ή όχι; Μια εμφάνταστη και πολύπλοκη μελωδία; Ένας βαθυστόχαστος στίχος; Επί πλέον, τι συναισθήματα μπορεί να προκαλέσει το άκουσμα ενός τραγουδιού; Ποιος ορίζει το όριο της ποιότητας; Υπάρχει μεζούρα; Μπορεί μια καλή ερμηνεία να αναδείξει ένα μέτριο τραγούδι; Μπορούμε να θέτουμε τέτοια ερωτήματα μέχρι το 2045. Αυτό που έχει σημασία και που θεωρώ ότι μπορεί να καλύψει εν μέρει την ερώτησή σου συνοψίζεται σε μια λέξη. Αισθητική. Αν ένα τραγούδι βασίζει την ύπαρξή του στην αισθητική, τότε μοιραία μπορεί να χαρακτηριστεί ποιοτικό και θα αποκτήσει την πολυπόθητη αθανασία σε όποιο είδος κι αν αυτό ανήκει.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδοσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Ύλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Αυτές τις γιορτές, πάρε μαζί σου ό,τι πραγματικά χρειάζεσαι.
Την κάρτα σου!

Κάνε τις αγορές σου με κάρτες της Ελληνικής Τράπεζας από **06/12/21** έως **06/01/22** και μπορεί να είσαι ένας από τους **200 τυχερούς** που θα διεκδικήσουν **€250** ο καθένας στο **Mple Rewards App.**

Χρησιμοποίησε την κάρτα σου στις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο Μπλε και κέρδισε x10 συμμετοχές στην κλήρωση.

Ogilvy

#OiGiortesThelounKarta

www.hellenicbank.com/xmas

Ισχύουν όροι & προϋποθέσεις.

HELLENIC BANK

Λίφτινγκ στον προϋπολογισμό με 96 τροπολογίες

Τα κόμματα της αντιπολίτευσης στοχεύουν σε σταυρώματα και έλεγχο από τη Βουλή πριν από την αποδέσμευση κονδυλίων

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Συνολικά 31 από τις 96 τροπολογίες έχουν δυναμική να δημιουργήσουν πλειοψηφικό σχήμα, άρα και να περάσουν.

Σωρεία τροπολογιών και στο φετινό προϋπολογισμό του 2022. Για την ακρίβεια, το σύνολο των τροπολογιών που αφορούν το νέο προϋπολογισμό, ανέρχεται στις 96. Οι τροπολογίες που δημιούργησαν τα κόμματα της αντιπολίτευσης αρχίζουν από αποκοπή κονδυλίων που αφορούν αποκρατικοποιήσεις δημοσίων οργανισμών, αφορούν εγκρίσεις της Επιτροπής Οικονομικών για έργα και επεκτάσεις δρόμων, προνοούν την ενημέρωση της Βουλής σχετικά με το πρόγραμμα επιδότησης επιτοκίου και φτάνουν μέχρι και προτού διενεργηθούν οποιεσδήποτε δαπάνες αναφορικά με την προβολή των πολιτικών της Κυβέρνησης να δίνεται σχετική έγκριση. Για να περάσουν οι εν λόγω τροπολογίες θα πρέπει να συγκεντρώσουν πλειοψηφία 29 βουλευτών, ενώ απώτερος σκοπός είναι να μην επαναληφθεί το περσινό κακό σενάριο της μη ψήφισής του. Την Παρασκευή, που θα οδηγηθεί ο προϋπολογισμός προς ψήφιση, τα κόμματα της αντιπολίτευσης στοχεύουν σε σταυρώματα κονδυλίων και κοινοβουλευτικό έλεγχο πριν από την αποδέσμευση συγκεκριμένων κονδυλίων όπως διαφαίνεται από το τελικό κείμενο των τροπολογιών. Ο υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης, κατά την παρουσίαση του Προϋπολογισμού του 2022 στη Βουλή των Αντιπροσώπων, κάλεσε τους βουλευτές να υπερψηφίσουν τον κρατικό προϋπολογισμό για το 2022 σε νόμο, για το, όπως τόνισε, καλώς νοούμενο συμφέρον της κοινωνίας και της Δημοκρατίας. Την ίδια ώρα, απηύθυνε έκκληση, να αποφεύγονται προτάσεις νόμου που αφορούν είτε την αύξηση δαπανών, είτε την μείωση εσόδων χωρίς να προτείνονται τα όποια αντισταθμιστικά όσον αφορά τα έσοδα μέτρα. Όπως υπογράμμισε, «η δημοσιονομική βιωσιμότητα, η σημασία της οποίας αναδείχθηκε όσο ποτέ άλλοτε κατά την διάρκεια της κρίσης, δεν είναι κάτι το οποίο πρέπει να διακυβευτεί».

Περνώντας στα των τροπολογιών επί του προϋπολογισμού του 2022, είναι προφανές ότι δεν πρόκειται να περάσουν και οι 96, αφού θα χρειαστεί η σύμφωνη γνώμη τουλάχιστον 29 βουλευτών. Εκείνο που μπορεί να εξαχθεί ως ασφαλές συμπέρασμα, είναι ότι τροπολογίες, οι οποίες είναι κοινές από ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ και από άλλα δύο κόμματα, μπορούν να περάσουν, ενώ σε οποιαδήποτε άλλη σύνθεση, δύσκολα συμπληρώνονται 29 ψήφοι. Σύμφωνα με τις τροπολογίες επί του κειμένου, 31 συνολικά από τις 96 μπορούν να δημιουργήσουν πλειοψηφικό σχήμα.

Οι πλειοψηφίες

Με κοινή τροπολογία των ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ, ΔΗΠΑ, ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ, γίνεται εισήγηση για αποκοπή οποιωνδήποτε δαπανών σε σχέση με αποκρατικοποίηση/ιδιωτικοποίηση δημόσιων οργανισμών και κρατικών επιχειρήσεων, κυβερνητικών τμημάτων και υπηρεσιών, ενώ από την αποκοπή εξαιρούνται οι δαπάνες που αφορούν το έργο της ανάπτυξης του λιμανιού και της μαρίνας Λάρνακας, την ανάπτυξη της περιοχής Τροόδους, το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, καθώς και οποιαδήποτε πράξη αφορά το Ταμείο Αλληλεγγύης. Από το ίδιο σχήμα, γίνεται εισήγηση για συμπερίληψη σημείωσης έναντι οποιωνδήποτε δαπανών, ώστε προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη που αφορά στο Σχέδιο Αειφόρου Ανάπτυξης Εθνικού Δασικού Πάρκου Ακάμα και στη Διαχείριση Δάσους Ακάμα, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της. Την ίδια ώρα, τα πιο πάνω κόμματα υποβάλλουν τροπολογία ώστε να ενημερώνονται γραπτώς για τις δαπάνες σε Υφυπουργεία, και Υπουργεία σχετικά με έργα, παροχές κοινωνικής πρόνοιας και επιχορηγήσεις. Όσον αφορά την προβολή πολιτικών της Κυβέρνησης, ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ, ΔΗΠΑ και ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ θέλουν για εκστρατείες διαφώτισης ύψους 1 εκατ. να γίνεται εισήγηση για συμπερίληψη σημείωσης, ώστε προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για το μέρος που αφορά την προβολή των πολιτικών της Κυβέρνησης, ύψους €500.000, να ενημερώνεται η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεση της. Επιπλέον, γίνεται γίνεται εισήγηση από τα παραπάνω κόμματα για συμπερίληψη σημείωσης των παροχών κοινωνικής πρόνοιας ύψους 39 εκατ. ευρώ, ώστε η Επ. Οικονομικών να ενημερώνεται γραπτώς ανά εξάμηνο για τις γενόμενες δαπάνες σε σχέση με τις κατά χάριν χορηγίες έπειτα από αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου (€4.000.000), για τη χρηματοδότηση του Εθνικού Ταμείου Αλληλεγγύης (€25.000.000) και για το Σχέδιο Εστία/Οικία (€10.000.000).

Να αποφεύγονται προτάσεις νόμου που αφορούν είτε την αύξηση δαπανών, είτε την μείωση εσόδων χωρίς να προτείνονται τα όποια αντισταθμιστικά όσον αφορά τα έσοδα μέτρα ζητά ο Υπουργός Οικονομικών.

Συγχρόνως, σε από κοινού τροπολογία τα κόμματα ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ, ΔΗΠΑ και ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ προχωρούν σε εισήγηση για συμπερίληψη σημείωσης έναντι του Γενικού Λογιστηρίου για άλλες μεταβιβάσεις εσωτερικού ύψους 1,2 εκατ., ώστε η Επ. Οικονομικών να ενημερώνεται γραπτώς ανά εξάμηνο για το μέρος που αφορά τις γενόμενες δαπάνες σε σχέση με άλλες συνεισφορές ύψους €591.760.

Πρόσθετα, με τροπολογία πάλι του ίδιου «σχήματος», γίνεται εισήγηση όπως τεθεί σημείωση που αφορά το Γενικό Λογιστήριο και τις τραπεζικές επιβαρύνσεις ύψους 7,88 εκατ. ευρώ,, ώστε αφότου δαπανηθεί το 25% του συνολικού προβλεπόμενου ποσού για το μέρος που αφορά δαπάνες που προορίζονται να καλύψουν την προμήθεια για εισπράξεις οφειλόμενων ποσών με πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες ύψους €6.000.000, ουδεμία δαπάνη να διενεργείται για το εναπομείναν 75%, χωρίς προηγουμένως να ενημερώνεται η Επ. Οικονομικών και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.

«Ματιά» στα επιτόκια

Με την τροπολογία των ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ και ΔΗΠΑ, σχετικά με το Υπουργείο Εσωτερικών και τους πρωταρχικούς δρόμους των δήμων ύψους 5,4 εκατ. ευρώ, γίνεται εισήγηση όπως προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για το μέρος που αφορά στον Δρόμο Πρωταρχικής Σημασίας από το Δάσος Αθαλάσσας (ΑΤΙ) μέχρι τον Κυκλικό Κόμβο παρά το ΣΟΠΑΖ, ύψους €300.000, να ενημερώνεται η Επ. Οικονομικών και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της. Συγχρόνως, με δεύτερη τροπολογία που αφορά το γενικό λογιστήριο και άλλες επιχορηγήσεις του ύψους 30 εκατ., γίνεται εισήγηση ώστε η Επ. Οικονομικών να ενημερώνεται γραπτώς ανά εξάμηνο για τις γενόμενες δαπάνες σε σχέση με την επιδότηση επιτοκίου. Αφορούν πιστώσεις που προορίζονται να καλύψουν την επιδότηση επιτοκίων μέχρι 1,5% για στεγαστικά δάνεια και μέχρι 3,5% για επιχειρηματικά δάνεια, τα οποία θα συναφθούν με βάση ειδικά σχέδια που έχουν εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Το «σχήμα» των ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΔΗΠΑ και ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ προχώρησαν σε 5 κοινές τροπολογίες επί του προυπολογισμού του 2022. Συγκεκριμένα, γίνεται εισήγηση που αφορά το Υπουργείο Εργασίας και τις Συμβάσεις των Υπηρεσιών του ύψους 1,2 εκατ., ώστε αφού δαπανηθεί το 50% του συνολικού προβλεπόμενου ποσού ύψους €852.000, που αφορά τη λειτουργία Κέντρου Τηλεφωνικής Εξυπηρέτησης Πολιτών για τις υπηρεσίες που προσφέρονται από την Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας και τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ουδεμία δαπάνη να διενεργείται για το εναπομείναν 50% χωρίς προηγουμένως να ενημερώνεται η Επ. Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της. Στη δεύτερη τροπολογία, τα εν λόγω κόμματα ζητούν την ανά εξάμηνο γραπτή ενημέρωση για τις γενόμενες δαπάνες του Υπουργείου Εσωτερικών που αφορούν το Στεγαστικό Σχέδιο Αναζωογόνησης Ορεινών, Μειονεκτικών και Ακριτικών Περιοχών, την οικονομική βοήθεια προς κατοίκους κοινοτήτων ορεινών περιοχών (€4.500.000) και την υλοποίηση στεγαστικών σχεδίων, κυρίως για εκτοπισθέντες (€14.300.000). Η τρίτη τους τροπολογία αφορά τα Τμήμα Πολεοδομίας, ώστε να ενημερώνεται γραπτώς η Βουλή για τα οικοδομικά έργα ύψους 4,5 εκατ. ευρώ, ενώ η τέταρτη τροπολογία αφορά το Τμήμα Φορολογίας. Συγκεκριμένα, για ποσό 3,9 εκατ. ευρώ, γίνεται εισήγηση ώστε προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για το μέρος που αφορά χορηγίες έναντι διαγραφών φορολογικών υποχρεώσεων τρίτων, ύψους €400.000, να ενημερώνεται η Επ. Οικονομικών και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της. Τέλος, η πέμπτη τροπολογία αφορά θέσεις κρατικών υπαλλήλων στα τελωνεία, όπου προτού γίνει οποιαδήποτε διαδικασία πλήρωσης για συγκεκριμένες θέσεις ενδιαφέροντος τελωνειακών λειτουργών να δίνει έγκριση από την Επ. Οικονομικών.

«Ψαλίδι» σε δαπάνες

ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΔΗΠΑ και ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ προχωρούν σε εισήγηση για αποκοπή ποσοστού 7% από λειτουργικές δαπάνες, εξαιρουμένων των δαπανών που αφορούν αγορά ύδατος, φαρμάκων και άλλων ιατρικών προμηθειών, καταβολή ενοικίων, φωτισμού, θέρμανσης και καύσιμα μη γραφειακών χώρων, τον Εθνικό Μηχανισμό για τα Δικαιώματα της Γυναίκας και το πλαίσιο προώθησης και εφαρμογής του Γενικού Συστήματος Υγείας. Επιπλέον, με δεύτερη τροπολογία γίνεται προσπάθεια για αποκοπή 10% από όλα τα υπουργεία, ανεξάρτητες υπηρεσίες και γραφεία που σχετίζονται με εκπαίδευση προσωπικού, συνέδρια, σεμινάρια. Με την 3η τροπολογία των παραπάνω κομμάτων προνοείται η αποκοπή 10% δαπανών σε συμβουλευτικές υπηρεσίες και έρευνες με αρκετές ωστόσο εξαιρέσεις που απαριθμούνται λεπτομερώς. Στην 4η τους τροπολογία ζητείται να δίνει το «ok» η Επ. Οικονομικών προτού γίνει οποιαδήποτε δαπάνη για το μέρος που αφορά την Εκπαίδευση σε Θέματα Υδρογονανθράκων. Στην 5η, γίνεται εισήγηση ώστε προτού διενεργηθεί η μετονομασία και μεταφορά, από την Υπηρεσία Ασύλου στη Διοίκηση του Υπουργείου Εσωτερικών, των θέσεων Διευθυντή [Κλ. Α15(Ι)], τριών Ανώτερων Λειτουργών Ασύλου [Κλ. Α13(ΙΙ)], εννέα Λειτουργών Ασύλου Α' [Κλ. Α11(ΙΙ)] και είκοσι Λειτουργών Ασύλου [Κλ. (Α8, Α10 και Α11)], να ενημερώνεται η Επ. Οικονομικών και να εξασφαλίζεται η συγκατάθεσή της.

Στην τροπολογία των ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ, ΔΗΠΑ, ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ζητείται να ενημερώνεται γραπτώς η Βουλή για τις δαπάνες των κοινωνικών παροχών από το Γενικό Λογιστήριο ύψους 7 εκατ. ευρώ, με σημείωση για πιστώσεις που αφορούν το Σχέδιο Αυξημένης Αναπλήρωσης της Απώλειας των Συνταξιοδοτικών Δικαιωμάτων των Μελών των Ταμείων Προνοίας και Συντάξεων, οι καταθέσεις των οποίων είχαν απομειωθεί.

Τέλος, ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ και ΔΗΠΑ προχωρούν σε εισήγηση για αποκοπή από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες, του μέρους που αφορά χορηγία προς το Ίδρυμα Μνημείου Στρατηγού Γ.Γρίβα Διγενή για ξενάγηση στο Αρχηγείο της ΕΟΚΑ, καθώς και τη δεύτερη δόση για την αγορά της οικίας Αζίνα στην Πάφο και τη μετατροπή της οικίας σε Μουσείο Διγενή.

Και τα ενοίκια στην Επιτροπή Οικονομικών

Βάσει 7 κοινών τροπολογιών των ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ, ΔΗΠΑ και ΟΙΚΟΛΟΓΩΝ, γίνεται εισήγηση για έγκριση της Επ. Οικονομικών σχετικά με κονδύλια ενοικίων και για αγορά ακίνητης περιουσίας. Η 3η και 4η τροπολογία των κομμάτων αφορούν το Τμήμα Περιβάλλοντος και το Υπουργείο Εσωτερικών. Συγκεκριμένα, να ενημερώνεται γραπτώς ανά 6 μήνες για δαπάνες που αφορούν την Μονάδα Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Κτινοτροφικών Αποβλήτων και Ζωικών Υποπροϊόντων στην περιοχή Ορούντας, ύψους €1.559.200, αλλά και δαπάνες σε σχέση με τα Έργα που Συγχρηματοδοτούνται από τα Ταμεία Εσωτερικών Υποθέσεων, δηλαδή δαπάνες που συμβάλλουν στην διαχείριση των μεταναστευτικών ροών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Την ίδια ώρα, μπαίνει «φρένο» στην προώθηση και προβολή της Κύπρου ως «Διεθνές Επιχειρηματικό Κέντρο» με την 5η τροπολογία τους, αφού προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για το μέρος που αφορά την προώθηση και προβολή της Κύπρου ως «Διεθνές Επιχειρηματικό Κέντρο» από το ΚΕΒΕ (€50.000) και την ίδρυση γραφείου στις Βρυξέλλες από το ΚΕΒΕ και την ΟΕΒ (€45.000) να ενημερώνεται η Επ. Οικονομικών και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της. Η 6η τροπολογία αφορά το μέρος σχετικά με δαπάνες που προορίζονται να καλύψουν το Σχέδιο Προώθησης Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας ύψους €10.000.000, όπου θα χρειάζεται συγκατάθεση της Επ. Οικονομικών, ενώ η 7η τροπολογία αφορά τις παροχές Παιδείας. Συγκεκριμένα, οποιοδήποτε μη δαπανηθέν ποσό αντιστοιχεί στις πιστώσεις ύψους €50.800.000 μετά την καταβολή της φοιτητικής χορηγίας, διατίθεται για την παραχώρηση φοιτητικών επιδομάτων μέχρι εξαντλήσεως του ποσού, με βάση κριτήρια και διαδικασίες που καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο, αφού προηγουμένως ενημερωθεί σχετικά η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού.

Από κοινού ΑΚΕΛ, ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ, ΔΗΠΑ, ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ζητούν να ενημερώνεται και να δίνει έγκριση η Επ. Οικονομικών για το Τμήμα Περιβάλλοντος για το μέρος που αφορά την εποπτεία για περιοχές που θα εγκριθούν για μετακίνηση των εργοστασίων ασφαλτικού σκυροδέματος, καθώς και την Αγορά Υπηρεσιών Νομικού Συμβούλου.

Οι ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ζητούν με τροπολογία την ενημέρωση της Επ. Οικονομικών ανά εξάμηνο για το μέρος που αφορά τις γενόμενες δαπάνες σε σχέση με τη Χορηγία για στήριξη των Τοπικών Αρχών για ίδρυση πέντε Επαρχιακών Καταφυγίων Ζώων, ύψους €500.000.

Σύμβουλοι και συνεργάτες

Στην τροπολογία των ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ, ΕΔΕΚ, ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ, γίνεται εισήγηση για τροποποίηση της σημείωσης 33 (σελ.161) του Πρώτου Πίνακα Δελτία Δαπανών 2022 με την προσθήκη αμέσως μετά την παράγραφο (α) αυτής, των ακόλουθων επιφυλάξεων: « Νοείται ότι, σύμβουλοι/συνεργάτες που λόγω της απασχόλησης τους αυτής έχουν για οποιονδήποτε λόγο μετατραπεί σε εργοδοτούμενους αορίστου ή ορισμένου χρόνου, ανεξάρτητα από τις διατάξεις του Νόμου Ν.70(Ι)/2016 ή οποιουδήποτε άλλου Νόμου, η απασχόληση τους τερματίζεται το αργότερο με τη λήξη της θητείας της Κυβέρνησης ή την αποχώρηση του Προέδρου της Δημοκρατίας, των Υπουργών, των Υφυπουργών, του Κυβερνητικού Εκπροσώπου ή την αποχώρηση του Προέδρου της Βουλής των Αντιπροσώπων, ανάλογα με την περίπτωση:

Νοείται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση που σε θέση συμβούλου/συνεργάτη διοριστεί δημόσιος υπάλληλος ή υπάλληλος οργανισμού δημοσίου δικαίου ή εργοδοτούμενος αορίστου χρόνου που απασχολείται στη δημόσια υπηρεσία ή σε οργανισμό δημοσίου δικαίου, τότε ο διορισμός αυτός διέπεται από τις διατάξεις του Νόμου Ν.47(Ι)/2017 ή Ν.99(Ι)/2019, ανάλογα με την περίπτωση, και το πρόσωπο αυτό θα συνεχίσει να λαμβάνει τις ίδιες απολαβές και να υπόκειται στις ίδιες αποκοπές, μειώσεις ή/και συνεισφορές, όπως στην οργανική αυτού θέση, χωρίς να του παραχωρείται οποιαδήποτε άλλη αμοιβή ή επίδομα λόγω του διορισμού στη θέση συμβούλου/συνεργάτη, για τις δε απολαβές του χρεώνεται η ίδια υποομάδα 02001 (Άρθρο 02007.2 «Πολιτικοί Διορισμοί») και το ποσό καταβάλλεται από την υπηρεσία στην οποία έχει αποσπαστεί στη δημόσια υπηρεσία ή στον οργανισμό δημοσίου δικαίου, όπου ανήκει η οργανική αυτού θέση.».

Εσοδα 6.731 εκατομμύρια και δαπάνες 8.408 ευρώ

Τα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού του 2022 εξαιρουμένων των χρηματοοικονομικών ροών αναμένεται να ανέλθουν στα €6.731 εκ. σε σύγκριση με αναθεωρημένα έσοδα ύψους €6.473 εκ. το 2020, προβλέπεται δηλαδή αύξηση της τάξης του 4%. Οι δαπάνες, εξαιρουμένων των αποπληρωμών δανείων, αναμένεται να παρουσιάσουν μικρή μείωση σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο. Συγκεκριμένα, για το 2022 προϋπολογίζονται στα €8.408 εκ. σε σύγκριση με €8.479 εκ. το 2021.

Οι σημαντικότερες κατηγορίες των εσόδων είναι οι άμεσοι και έμμεσοι φόροι που συνολικά για το 2022 προϋπολογίζονται στα €5.193,3 εκ. και αποτελούν περίπου το 82% των συνολικών εσόδων. Το υπόλοιπο 18% των εσόδων προϋπολογίζεται στα €1.132 εκ. και αφορά τα μη φορολογικά έσοδα, όπως πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών, ενοίκια δικαιώματα και μεταβιβάσεις/ χορηγίες. Τα έσοδα από την άμεση φορολογία το 2022 προβλέπονται σε απόλυτους αριθμούς, να φθάσουν τα €2.130 εκ. σε σύγκριση με αναθεωρημένα έσοδα ύψους €2.014 εκ. το 2021, αναμένεται δηλ. αύξηση περίπου 6%. Τα έσοδα από την έμμεση φορολογία το 2022 προβλέπονται σε απόλυτους αριθμούς, στα €3.063 εκ. σε σύγκριση με αναθεωρημένα έσοδα ύψους €3.234 εκ. το 2021, αναμένεται δηλ. μείωση της τάξης του 5%. Τα μη φορολογικά έσοδα προβλέπονται να αυξηθούν στα €1.132 εκ. το 2022 σε σύγκριση με αναθεωρημένα έσοδα ύψους €821 εκ. το 2021, αναμένεται αύξηση περίπου 38%.

Οι συνολικές δαπάνες αναμένεται να παρουσιάσουν μικρή μείωση σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο και προϋπολογίζονται στα €8.407,8 εκ σε σύγκριση με €8.479,4 εκ. το 2021. Οι δαπάνες προσωπικού, περιλαμβανομένων των συντάξεων και των φιλοδωρημάτων, υπολογίζεται να αυξηθούν κατά περίπου 3% και να ανέλθουν στα €3.044 εκ. (2022) σε σύγκριση με €2.961 εκ. (2021). Η πιο πάνω αύξηση οφείλεται, κυρίως, στην καταβολή της ΑΤΑ, των προσαυξήσεων και της αύξησης της απασχόλησης. Οι λειτουργικές δαπάνες, προβλέπεται να αυξηθούν κατά περίπου 8% το 2022 και να ανέλθουν στα €972 εκ. σε σύγκριση με €899 εκ. το 2021. Οι μεταβιβαστικές πληρωμές, αποτελούνται κυρίως από τις κοινωνικές παροχές, τις χορηγίες προς οργανισμούς δημόσιου και ιδιωτικού δικαίου και τις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης καθώς και τη συνεισφορά προς τα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το ΓεΣΥ και τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Το 2022, η πιο πάνω κατηγορία προβλέπεται να μειωθεί κατά περίπου 8% και να περιοριστεί στα €3.049 εκ. σε σύγκριση με €3.332 εκ. το 2021. Οι μειώσεις στις μεταβιβαστικές πληρωμές οφείλονται, κυρίως, στις μειώσεις των προνοιών για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Οι αναπτυξιακές δαπάνες, (έργα υπό κατασκευή, συγχρηματοδοτούμενα έργα, εκπαιδεύσεις, χορηγίες σε εκπαιδευτικά ιδρύματα, πάγια, κλπ.) αναμένεται να αυξηθούν κατά 10% το 2022 και να φθάσουν περίπου, στα €1.135 εκ. σε σύγκριση με €1.032 εκ. το 2021. Η πιο πάνω αύξηση παρατηρείται λόγω έναρξης της υλοποίησης μεγάλων αναπτυξιακών έργων συμπεριλαμβανομένων, οδικών, κτηριολογικών και άλλων έργων καθώς και για την προώθηση έργων που έχουν περιληφθεί στο ΣΑΑ. Σημειώνεται ότι η πρόνοια για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα των οποίων διαχειριστική αρχή είναι η ΓΔ ΕΠΣΑ, συνεχίζει να περιλαμβάνεται στο συγκεντρωτικό κονδύλι της ΓΔ ΕΠΣΑ για μεγαλύτερη ευελιξία και για επίτευξη όσο το δυνατό μεγαλύτερης απορρόφησης ευρωπαϊκών κονδυλίων. Για τα υπόλοιπα συγχρηματοδοτούμενα έργα που αφορούν το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, τα Ταμεία Εσωτερικής Ασφάλειας, καθώς και διάφορα Ανταγωνιστικά Προγράμματα, οι σχετικές πρόνοιες περιλαμβάνονται στα αρμόδια υπουργεία. Οι δαπάνες για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους (τόκοι) παρουσιάζουν μείωση της τάξης του 13% για το 2022 και συγκεκριμένα υπολογίζονται στα €458,2 εκ. σε σύγκριση με €529,5 εκ. το 2021.

Τα Χριστουγεννιάτικα χωριά γεμίζουν τα ορεινά

Οι περικοπές της πανδημίας κουτσούρεψαν το πρόγραμμα, αλλά δεν κράτησαν μακριά τους επισκέπτες

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Με την έναρξη της διοργάνωσης των Χριστουγεννιάτικων χωριών το προηγούμενο Σαββατοκύριακο, τα ορεινά θέρετρα είχαν την τιμητική τους. Τόσο ο Αγρός, η Κυπερούντα, οι Πλάτρες, η Κακοπετριά και ο Καλοπαναγιώτης, όσο και οι πέριξ κοινότητες κατέγραψαν αυξημένη επισκεψιμότητα και υπήρχε σημαντική ώθηση σε ξενοδοχεία αλλά και εστιατόρια των ορεινών περιοχών. Τα δωμάτια στα ξενοδοχεία σε Αγρό, Πλάτρες, Κακοπετριά, Κυπερούντα και Καλοπαναγιώτη, είχαν σε αρκετές περιπτώσεις εξαντληθεί αρκετές εβδομάδες πριν τον Δεκέμβριο. Πέντε ήταν τα χωριά που συμμετείχαν φέτος, την πρώτη χρονιά διοργάνωσης - Αγρός, Κυπερούντα, Πλάτρες, Κακοπετριά και Καλοπαναγιώτης. Οι επισκέπτες είχαν την ευκαιρία να κάνουν μια βόλτα σε ένα πιο χριστουγεννιάτικο σκηνικό στα ορεινά, ξεφεύγοντας από την καθημερινότητα της πόλης. Αν και οι εικόνες και το επίπεδο των χριστουγεννιάτικων χωριών δεν είναι στα επίπεδα ανάλογων διοργανώσεων του εξωτερικού, εντούτοις η καμπάνια που προηγήθηκε, κατάφερε να προσελκύσει σημαντική μερίδα επισκεπτών και να γεμίσει τα ξενοδοχεία των ορεινών περιοχών. Συγκεκριμένα, γύρω στο 70% σύμφωνα με τον ΠΑΣΥΞΕ Ορεινών Θερέτρων.

Πέντε χωριά στα ορεινά ντύθηκαν φέτος χριστουγεννιάτικα, συμμετέχοντας στο πρόγραμμα- Αγρός, Κυπερούντα, Πλάτρες, Κακοπετριά και Καλοπαναγιώτης.

Χωρίς ποτό και φαγητό

Μιλώντας στην «Κ» ο κοινοτάρχης Πλατρών Παναγιώτης Παπαδόπουλος περιέγραψε ότι τα Χριστουγεννιάτικα χωριά δεν είχαν τελικά την μορφή του αρχικού σχεδιασμού, αφού λόγω των μέτρων της πανδημίας, το πρόγραμμα τους κουτσουρεύτηκε. Έτσι, ναι μεν ήρθαν οι επισκέπτες, εντούτοις δεν είδαν τις προγραμματισμένες εκδηλώσεις αφού ακυρώθηκαν μετά την ανακοίνωση των μέτρων του Υπουργικού Συμβουλίου, ενώ δεν δοκίμασαν ούτε τις γαστρονομικές προτάσεις που περιλάμβανε ο αρχικός σχεδιασμός : ψήσιμο κάστανων, ζεστά παραδοσιακά εδέσματα όπως σούπες και ψητό κρέας και λουκάνικα αλλά και ζεστό κρασί της ώρας. Ωστόσο, λειτούργησαν κανονικά τα σπιτάκια και τα εργαστήρια αγγειοπλαστικής, χριστουγεννιάτικων κατασκευών και επεξεργασίας κυπριακών βοτάνων, τα οποία είχαν αρκετή προσέλευση.

Στις 600.000 ευρώ ήταν ο προϋπολογισμός του Υφυπουργείου Τουρισμού για την διοργάνωση των χριστουγεννιάτικων χωριών φέτος.

Καλύτερο το απόγευμα

Εν τη απουσία εκδηλώσεων, το πρωινό πρόγραμμα ήταν λίγο φτωχό επισημαίνει ο κ. Παπαδόπουλος, ωστόσο η εικόνα ήταν σαφώς πιο ωραία το απόγευμα με την φωταγώγηση του στολισμού και με την συνοδεία της μουσικής δημιουργείτο μια πιο εορταστική ατμόσφαιρα. Ως εκ τούτου, οι τοπικές αρχές εισηγήθηκαν να αλλάξουν οι ώρες λειτουργίας των Χριστουγεννιάτικων χωριών ώστε να λειτουργούν μόνο τις απογευματινές ώρες. Σύμφωνα με το υφιστάμενο πρόγραμμα, το κοινό μπορεί να επισκεφθεί τα Χριστουγεννιάτικα χωριά από τις 11:00-17:00 και η εισήγηση των τοπικών αρχών είναι να μεταφερθεί από τις 16:00-20:00 το βράδυ. Με αυτό τον τρόπο μπορεί να ενισχυθεί η επισκεψιμότητα και τις καθημερινές.

Πέραν του μισού εκατ.

Πρόθεση του Υφυπουργείου πάντως είναι το πρόγραμμα να γίνει ξανά και του χρόνου, με την συμμετοχή περισσότερων χωριών και αναβαθμισμένο χωρίς την σκιά της πανδημίας. Σημειώνεται ότι το κόστος κατασκευής για τα σπιτάκια αλλά και τον στολισμό της πλατείας, την προβολή των εκδηλώσεων και των εκπαιδευτών για τα εργαστήρια καλύφθηκε στο πλαίσιο του προϋπολογισμού του Υφυπουργείου Τουρισμού και ανήλθε στις 600.000 ευρώ.

Από πλευράς κοινοτήτων υπάρχει η εισήγηση ώστε η λειτουργία των Χριστουγεννιάτικων χωριών να μεταφερθεί τις απογευματινές ώρες.

Πληρότητες στο 70%

Οι ξενοδόχοι και οι ιδιοκτήτες κέντρων αναψυχής των ορεινών περιοχών στις πέντε κοινότητες αλλά και πέριξ αυτών βγήκαν κερδισμένοι, αφού η ροή του κόσμου ήταν αυξημένη. Οι κρατήσεις δείχνουν ότι ο Δεκέμβριος θα συνεχίσει στα ίδια επίπεδα, εφόσον φυσικά δεν επιδεινωθεί η επιδημιολογική εικόνα και διαφοροποιηθούν τα μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Επί του παρόντος, για όλη την εορταστική περίοδο των Χριστουγέννων οι πληρότητες κυμαίνονται κυρίως μεταξύ 70-80% κυρίως, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις είναι σε χαμηλότερα ποσοστά. Σε μονοψήφια νούμερα κινούνται οι καθημερινές, ενώ δεν βοηθά το γεγονός ότι φέτος οι αργίες έχουν συμπέσει με τα Σαββατοκύριακα. Όπως δηλώνει στην «Κ» ο Αντρέας Μαντάλας, εκπρόσωπος των ορεινών καταλυμάτων του ΠΑΣΥΞΕ, ο κόσμος αυτές τις μέρες επισκέπτεται τα ορεινά και τις καθημερινές, ενώ τα Σαββατοκύριακα το συνδυάζει με διαμονή σε κάποιο από τα ορεινά καταλύματα. Οι περισσότεροι επισκέπτες αξιοποιούν το πρόγραμμα εγχώριου τουρισμού κυρίως για εγχώριο τουρισμό, ενώ όπως αναφέρει ένα πολύ μικρό ποσοστό των κρατήσεων αφορά εισερχόμενους τουρίστες. Εκτιμά επίσης ότι τα ξενοδοχεία δεν θα επηρεαστούν από τα νέα μέτρα του Υπουργικού Συμβουλίου, εφόσον και οι υφιστάμενοι επισκέπτες προέρχονται κυρίως μέσα από το πρόγραμμα ενίσχυσης εγχώριου τουρισμού, το οποίο έχει ως προϋπόθεση την ολοκλήρωση του εμβολιαστικού σχήματος ώστε να καταστεί κάποιος δικαιούχος.

ΑΠΟΨΗ / *Των* **JANA RANDOW, ALEXANDER WEBER** *και* **RACHEL MORISON / BLOOMBERG**

Η ΕΚΤ μπροστά σε κρίσιμες αποφάσεις για τον πληθωρισμό

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα καλείται να λάβει μια μεγάλη απόφαση αυτή την εβδομάδα, η οποία αφορά το εάν μπορεί να συνεχίσει να χαρακτηρίζει «παροδικό» τον πληθωρισμό. Η απάντηση, την οποία θα δώσει, θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στην οικονομία της Ευρωζώνης, η οποία ήδη έχει να αντιμετωπίσει την εκ νέου έξαρση της πανδημίας, τα νέα περιοριστικά μέτρα, καθώς και την αβεβαιότητα από τη μετάλλαξη «Ομικρον». Μια εσφαλμένη απόφαση μπορεί δυνητικά να επιφέρει μείζονες επιπτώσεις. Το να διατηρήσει η ΕΚΤ χαλαρή τη νομισματική πολιτική της για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα μπορεί να διευκολύνει τον πληθωρισμό να γίνει ανεξέλεγκτος, υποχρεώνοντάς την να τη σκληρύνει αργότερα απότομα και να ανακόψει την ανάπτυξη.

Εντούτοις, το να αποσύρει τον όρο μπορεί να προμηνύει μια γρηγορότερη έξοδο από το πρόγραμμα οικονομικής στήριξης, προξενώντας μαζικές πωλήσεις σε ομόλογα χωρών της περιφέρειας της Ευρωζώνης σε συνδυασμό με αυστηρότερες συνθήκες χρηματοδότησης – και αυτό θα πλήξει την οικονομία αυτή τη δεδομένη στιγμή. Τον Σεπτέμβριο η ΕΚΤ προέβλεψε επιβράδυνση του πληθωρισμού στο 1,5% το 2023. Στη συνεδρίαση της ΕΚΤ θα ληφθεί απόφαση, η οποία θα είναι βασισμένη σε νέες εκτιμήσεις για το 2024. Η πρόεδρος της ΕΚΤ, Κριστίν Λαγκάρντ, είναι πεπεισμένη ότι η άνοδος στον Δείκτη Τιμών Καταναλωτή σταδιακά θα αποκλιμακωθεί και θα επιστρέψει σε επίπεδα κάτω του 2%, όπως είναι ο επίσημος στόχος. Ο αντιπρόεδρος της ΕΚΤ, Λουίς ντε Γκίντος, ανησυχεί μήπως ο πληθωρισμός «δεν υποχωρήσει τόσο γρήγορα και τόσο πολύ όσο προβλέπεται», ενώ η Ιζαμπέλ Σνάμπελ, μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου της Τράπεζας, διακρίνει τον κίνδυνο ανοδικών τάσεων.

Το ερώτημα ενόψει της συνεδρίασης της Πέμπτης είναι εάν θα συνεχίσει να χαρακτηρίζει «παροδικό» τον πληθωρισμό.

Το να διατηρήσει η ΕΚΤ χαλαρή τη νομισματική πολιτική της για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα μπορεί να διευκολύνει τον πληθωρισμό να γίνει ανεξέλεγκτος, υποχρεώνοντάς την να τη σκληρύνει αργότερα απότομα και να ανακόψει την ανάπτυξη.

Εν τω μεταξύ, από τη δική του πλευρά ήδη ο πρόεδρος της Fed, Ζερόμ Πάουελ, έχει παύσει πλέον να περιγράφει ως «μεταβατικό» τον πληθωρισμό, ενώ και πολλοί άλλοι αμφισβητούν την εγκυρότητά του σήμερα. Η ΕΚΤ ίσως έχει τους λόγους της να τον συντηρεί, πέραν του φόβου ότι μια αλλαγή στον τόνο των ανακοινώσεών της μπορεί να οδηγήσει σε καταστρεπτική αντίδραση των αγορών. Παράγοντες οι οποίοι ωθούν ανοδικά τον πληθωρισμό στην Ευρωζώνη είναι τα προβλήματα της εφοδιαστικής αλυσίδας σε διεθνή κλίμακα. Οι ελλείψεις πρώτων υλών και εξαρτημάτων διαρκούν περισσότερο από όσο αναμενόταν, αν και οι επιχειρήσεις αναμένουν βαθμιαία άμβλυνση μέσα στο 2022. Ακόμα σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η αύξηση των τιμών ενέργειας, στην οποία οφείλεται άνω του ήμισυ της τελευταίας ανόδου του δείκτη του πληθωρισμού, καθώς και οι μισθοί και η καταναλωτική ζήτηση. Μέσα στο 2021, τέλος, το κόστος του πετρελαίου στην Ευρώπη αυξήθηκε 48% και πέντε φορές του φυσικού αερίου.

Κοκτέιλ για σπάσιμο του πάγου, μένει ο τετραγωνισμός

Ουδέν νεώτερον από την άτυπη συνάντηση του Προέδρου Αναστασιάδη με τον Ερσίν Τατάρ στη δεξίωση του Κόλιν Στιούαρτ

Νίκος Αναστασιάδης και Ερσίν Τατάρ συναντήθηκαν στο Λήδρα Πάλλας, για πρώτη φορά μετά από τρεις μήνες και την Νέα Υόρκη, στην άτυπη δεξίωση.

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ**

Ουδέν νεώτερον για το Κυπριακό από το... Λήδρα Πάλλας και το κοκτέιλ-δεξίωση που παρέθεσαν τα Ηνωμένα Έθνη στη Κύπρο στους δύο ηγέτες. Λίγο ο βροχερός καιρός, λίγο η πανδημία του Covid-19 – που εξ' ορισμού περιόρισε και τον αριθμό των προσκλήσεων- αλλά και η δήλωση του νέου Ειδικού Αντιπροσώπου του ΓΓ, Κόλιν Στιούαρτ, για το άτυπο της συνάντησης συνηγόρησαν στο γεγονός πως η δεξίωση δεν θα βγάλει σπουδαίες ειδήσεις για το τι μέλι γενέσθαι με τις συνομιλίες. Ο κ. Στιούαρτ είχε εξαρχής δηλώσει εξάλλου πως πρόκειται «για ένα ανεπίσημο κοινωνικό γεγονός χωρίς ατζέντα» δίνοντας έτσι και τον τόνο της συνάντησης –που ωστόσο πέραν του άτυπου χαρακτήρα έδωσε την ευκαιρία για ένα γεγονός και μια πρακτική σημειολογία: Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης συναντήθηκε, μετά από την Νέα Υόρκη, με τον Τουρκοκύπριο ηγέτη Ερσίν Τατάρ, η πρώτη δηλαδή συνάντησή των μετά από την πάροδο τριών μηνών ενώ και ο άρτι αφιχθείς Ειδικός Αντιπρόσωπος, κ. Στιούαρτ, είχε την ευκαιρία να δει τους δύο ηγέτες να αλληλεπιδρούν μετά τις πρώτες συναντήσεις γνωριμίας, που είχε μαζί τους, την Παρασκευή. Πράγμα που εξέφρασε εξάλλου τονίζοντας, την περασμένη εβδομάδα, πως «θα είναι άλλη μια ευκαιρία να γνωριστούμε καλύτερα με τους ηγέτες, να τους επιτρέψουμε ακόμη να έχουν λίγο χρόνο μεταξύ τους και ελπίζω να έχουμε μια καλή αρχή» - με ένα τόνο αισιοδοξίας.

Λίγο μετά τις 7μμ οι δύο ηγέτες αφίχθησαν στον χώρο του Λήδρα Πάλλας στη Νεκρή Ζώνη για να γίνουν δεκτοί από τον κ. Στιούαρτ. Τον Πρόεδρο Αναστασιάδη και τον Τ/κ ηγέτη συνόδευαν οι κκ Αντρέας Μαυρογιάννης και Εργκιούν Ολγκούν εκ μέρους των διαπραγματευτικών ομάδων των δύο κοινοτήτων ενώ παρόντες στην δεξίωση ήταν και οι συμπρόεδροι των Τεχνικών Επιτροπών. Ο κ. Στιούαρτ στην εναρκτήρια δήλωσή

Από την άτυπη δεξίωση των ΗΕ στη Κύπρο δεν προκύπτουν, επουδενί, οι προϋποθέσεις για άμεση επανέναρξη των συνομιλιών στο Κυπριακό.

του αναφέρθηκε στην πάγια αντίληψη του ΓΓ του ΟΗΕ, Αντόνιο Γκουτέρεζ, περί της εξεύρεσης τρόπου προκειμένου να συνεχιστεί η διαδικασία των συνομιλιών στο Κυπριακό τονίζοντας τον δικό του ρόλος ως προς την διευκόλυνση αυτού του στόχου. Ο κ. Στιούαρτ δεν παρέλειψε μάλιστα να αποδώσει τα εύσημα στο έργο των Τεχνικών Επιτροπών και ειδικά, λόγω της πανδημίας, στην επιτροπή για θέματα Υγείας καθώς και στις τεχνικές επιτροπές για τις Επικοινωνίες (κοινή κάλυψη του δικτύου 5G) και την Πολιτιστική Κληρονομία. Η συνάντηση, σε άτυπο μεν τόνο, κινήθηκε σε καλό κλίμα σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» με τους δύο ηγέτες να ανταλλάσουν αρκετά λεπτά συνομιλιών, σε πηγαδάκια, τόσο μεταξύ των όσο και με τον κ. Στιούαρτ. Αξίζει να σημειωθεί πως στο event προσκλήθηκαν εκ μέρους των ΗΕ στη Κύπρο και οι πρέσβεις των πέντε μόνιμων μελών του ΣΑ (ΗΠΑ, Ρωσία, Κίνα, ΗΒ και Γαλλία).

Τετραγωνισμός του κύκλου

Όπως εύκολα γίνεται αντιληπτό από την άτυπη δεξίωση των ΗΕ στη Κύπρο δεν προκύπτουν, επουδενί, οι προϋποθέσεις για άμεση επανέναρξη των συνομιλιών στο Κυπριακό. Ωστόσο η προσπάθεια του ΓΓ του ΟΗΕ να... τετραγωνίσει τον κύκλο –όπως ο ίδιος ανέφερε στο παρελθόν με τόσο χαρακτηριστικό τρόπο- δείχνει να περνάει στο επόμενο διάστημα μέσα από την λογική τέτοιων άτυπων συναντήσεων την αρχή των οποίων έκανε ο ίδιος ο Γκουτέρεζ στη Νέα Υόρκη στα πλαίσια της άτυπης τριμερούς τον περασμένο Σεπτέμβριο. Μπορεί στο βάθος να διαφαίνεται πως μια συσχέτιση μεταξύ του όλου ζητήματος των κυρώσεων προς την Τουρκία και των ΜΟΕ που πρότεινε ο Αναστασιάδης σε σχέση με το λιμάνι της Αμμοχώστου να επιχειρείται από πλευράς Λευκωσίας, ωστόσο στην παρούσα φάση οι συνομιλίες δείχνουν να μην έχουν σοβαρές προοπτικές επανέναρξης για τρεις κυρίως λόγους:

1. Ο προεκλογικός τόσο στη Κύπρο, που έχει ήδη ξεκινήσει, όσο και η ατμόσφαιρα σε σχέση με την Τουρκία και τις εξελίξεις στο εσωτερικό της (οικονομία, εκλογές του 2023 ή νωρίτερα, κοκ) δείχνουν να μεταθέτουν τις όποιες προοπτικές στον χρονικό ορίζοντα του 2023.

2. Οι εξελίξεις στην ανατολική Μεσόγειο (επάνοδος Exxon, πιθανολογούμενη άμεση αντίδραση Τουρκίας κοκ) σε συνδυασμό με το signalling της ίδιας της ΕΕ για ΜΟΕ στο κομμάτι της ενέργειας δείχνουν να περιχαρακώνουν τις δύο πλευρές στις κόκκινες γραμμές τους το πρώτο εξάμηνο του 2022, στο οποίο θα υπάρξει και κινητικότητα στην θαλάσσια περιοχή πέριξ της Κύπρου.

3. Η επιμονή τόσο της Άγκυρας (σ.σ. χαρακτηριστικές οι δηλώσεις Τσαβούσογλου για τις εξελίξεις στην κυπριακή ΑΟΖ και το Κραν Μοντανά) όσο και του Τ/κ ηγέτη στο αφήγημα των δύο κρατών δείχνουν να προβάλλουν ανυπέρβλητα εμπόδια στο άμεσα προσεχές διάστημα προκειμένου να υπάρξει κάποια επανέναρξη με την προοπτική της κορύφωσης της διαδικασίας των συνομιλιών.

Σταματήστε τις απειλές και τις προκλήσεις

Σκληρή γλώσσα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων στην Τουρκία για Ελλάδα και Κύπρο.

Η Τουρκία συνεχίζει να απομακρύνεται όλο και περισσότερο από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η ενταξιακή διαδικασία βρίσκεται σε τέλμα, καταλήγει το τμήμα που αφορά τη συγκεκριμένη χώρα στα συμπεράσματα για τη διεύρυνση που υιοθέτησε το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων (ΣΓΥ), που συνεδρίασε στις Βρυξέλλες την Τρίτη.Το Συμβούλιο καλεί επίσης την Τουρκία να σταματήσει όλες τις απειλές και τις ενέργειες που βλάπτουν τις σχέσεις καλής γειτονίας, να εξομαλύνει τις σχέσεις με την Κυπριακή Δημοκρατία και να σεβαστεί την κυριαρχία όλων των κρατών μελών της ΕΕ επί των χωρικών τους υδάτων στη βάση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας. Η Τουρκία καλείται ακόμα «να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της βάσει του διαπραγματευτικού πλαισίου, συμπεριλαμβανομένης της πλήρους, χωρίς διακρίσεις εφαρμογής του πρόσθετου πρωτοκόλλου της Συμφωνίας Σύνδεσης προς όλα τα κράτη μέλη», ενώ το Συμβούλιο «επαναλαμβάνει ότι η αναγνώριση όλων των κρατών μελών είναι ουσιώδης».

Λύση ΔΔΟ

Επαναδιατυπώνει επίσης την προσήλωσή του στη συνολική διευθέτηση του Κυπριακού και τονίζει πως είναι ζωτικής σημασίας η δέσμευση και η συμβολή της Τουρκίας σε μια διαδικασία ειρηνικής διευθέτησης «στη βάση μιας δικοινοτικής, διζωνικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα, σύμφωνα με όλες τις σχετικές διατάξεις των ψηφισμάτων του ΣΑ του ΟΗΕ και σύμφωνα με τις αρχές στις οποίες βασίζεται η ΕΕ και το κεκτημένο της»

Τα Βαρώσια

Τα συμπεράσματα κάνουν επίσης αναφορά στην ανεπιτυχή κατάληξη της άτυπης συνάντησης στη Γενεύη τον Απρίλιο του 2021, ενώ το Συμβούλιο καταδικάζει τις μονομερείς ενέργειες της Τουρκίας στα Βαρώσια.

Όσον αφορά τις ευρύτερες σχέσεις, το Συμβούλιο υπενθυμίζει τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Μαρτίου του 2021, στα οποία σημειώνεται το στρατηγικό ενδιαφέρον της ΕΕ για σταθερότητα και ασφάλεια στην Ανατολική Μεσόγειο και την ανάπτυξη μιας συνεργατικής και αμοιβαία επωφελούς

Το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων τονίζει πως είναι ζωτικής σημασίας η δέσμευση και η συμβολή της Τουρκίας σε μια διαδικασία ειρηνικής διευθέτησης «στη βάση μιας δικοινοτικής, διζωνικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα.

Το Συμβούλιο καταδικάζει τις μονομερείς ενέργειες της Τουρκίας στα Βαρώσια.

σχέσης με την Τουρκία. Όπως σημειώνεται, στα προηγούμενα συμπεράσματα του το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο «εξέφρασε την ικανοποίησή του για την αποκλιμάκωση της κατάστασης στην Ανατολική Μεσόγειο, τονίζοντας ότι αυτό πρέπει να διατηρηθεί, και επανέλαβε την ετοιμότητα της ΕΕ να συνεργαστεί με την Τουρκία σταδιακό, αναλογικό και αναστρέψιμο τρόπο σε διάφορους τομείς κοινού ενδιαφέροντος, με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων που έθεσαν τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στις 25 Μαρτίου του 2021, και σε προηγούμενα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου».

Διάλογος

Προστίθεται πως το Συμβούλιο «παραμένει προσηλωμένο στη διατήρηση ενός ανοικτού και ειλικρινούς διαλόγου, στην αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων και στη συνεργασία σε βασικούς τομείς κοινού ενδιαφέροντος, όπως η μετανάστευση, η δημόσια υγεία, το κλίμα, την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και περιφερειακά ζητήματα» ενώ σημειώνει την πρόσφατη επανέναρξη των Διαλόγων Υψηλού Επιπέδου ΕΕ - Τουρκίας και την επικύρωση από τη χώρα της συμφωνίας του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή.

Το Συμβούλιο επιδοκιμάζει ακόμα τις «συνεχιζόμενες σημαντικές προσπάθειες της Τουρκίας για τη φιλοξενία και την αντιμετώπιση των αναγκών σχεδόν 4 εκατομμυρίων προσφύγων» και σημειώνεται πως η Κοινή Δήλωση του 2016 «συνεχίζει να φέρνει αποτελέσματα». Υπενθυμίζει ωστόσο πως στα συμπεράσματα του Οκτωβρίου του 2021, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο «κάλεσε την Τουρκία να διασφαλίσει την πλήρη και χωρίς διακρίσεις εφαρμογή της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας δήλωσης του 2016, μεταξύ άλλων και έναντι της Κυπριακής Δημοκρατίας». Συνεχίζουν να αποτελούν προτεραιότητα η «αποτελεσματική διαχείριση των συνόρων, καθώς και η επανέναρξη των επιστροφών», ενώ η «πλήρης και αποτελεσματική εφαρμογή της συμφωνίας επανεισδοχής ΕΕ-Τουρκίας και η συνεργασία στον τομέα της δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων με όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ παραμένουν ουσιαστικής σημασίας».

Ελλειψη ανεξαρτησίας

Συγκεκριμένες αναφορές γίνονται επίσης για την «περαιτέρω και βαθιά ανησυχητική οπισθοδρόμηση στους τομείς του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας της έκφρασης, καθώς και για τη συστημική έλλειψη ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης» στο εσωτερικό της χώρας.

Σημειώνεται ακόμα πως αριθμός περιοριστικών μέτρων που λήφθηκαν κατά την περίοδο της πανδημίας έχουν ενσωματωθεί στο νόμο και έχουν βαθύτατα αρνητικό αντίκτυπο στους πολίτες της Τουρκίας. «Η κοινωνία των πολιτών και οι οργανώσεις της λειτουργούν υπό συνεχή πίεση σε ένα όλο και πιο δύσκολο περιβάλλον» τονίζεται. «Η συστημική έλλειψη ανεξαρτησίας και η αδικαιολόγητη πίεση στο δικαστικό σώμα δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτές, ούτε οι συνεχιζόμενοι περιορισμοί, οι συλλήψεις, οι φυλακίσεις και άλλα μέτρα που στρέφονται κατά των δημοσιογράφων, ακαδημαϊκών, μελών πολιτικών κομμάτων, συμπεριλαμβανομένων των βουλευτών, δικηγόρων, μελών οργανώσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, χρηστών των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και άλλων που ασκούν τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες τους» υπογραμμίζεται.

Το Συμβούλιο καλεί επίσης την Τουρκία να αντιστρέψει τις αρνητικές τάσεις και αντιμετωπίσει τις ελλείψεις σε σχέση με την ακεραιότητα της εκλογικής διαδικασίας και της στοχοποίησης της αντιπολίτευσης, αλλά και να εκτελέσει αποφάσεις του ΕΔΑΔ που την αφορούν. Υπενθυμίζει επίσης την ανάγκη να τηρήσει η Τουρκία τις υποχρεώσεις της όσον αφορά την εφαρμογή της Τελωνειακής Ένωσης «εξασφαλίζοντας την αποτελεσματική εφαρμογή της σε σχέση με όλα τα κράτη μέλη». Καταγράφεται επίσης η ανησυχία του Συμβουλίου για το ότι η εξωτερική πολιτική της Τουρκίας «συγκρούεται όλο και περισσότερο με τις προτεραιότητες της ΕΕ στο πλαίσιο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη Λιβύη και την Επιχείρηση ΕΙΡΗΝΗ» και καλεί τη χώρα να συμβάλει θετικά στην επίλυση περιφερειακών κρίσεων.

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Venture Capital

Οι χώρες που θέλουν πραγματικά να στηρίξουν την επιχειρηματικότητα, κάνουν ό,τι χρειάζεται για να μπορέσουν νεοφυείς επιχειρήσεις να δημιουργηθούν αλλά και να αναπτυχθούν μέσα στα σύνορα της χώρας. Άσχετα με το τι λένε διάφοροι, ο μοναδικός τρόπος που ένα ολόκληρο οικοσύστημα μπορεί να αναπτυχθεί είναι να υπάρχει επαρκής χρηματοδότηση. Η χρηματοδότηση αυτή είναι σχεδόν απίθανο να έρθει μέσα από παραδοσιακά κανάλια, όπως είναι ο τραπεζικός δανεισμός, αφού οι τράπεζες δεν έχουν την τεχνογνωσία να κατανοήσουν τις νεοφυείς επιχειρήσεις αφενός, αλλά αφετέρου έχουν μάθει να δανείζουν χρήματα μόνο αν υπάρχει επαρκής υποθήκη που θα καλύπτει τον όποιο δανεισμό και όχι ένα βιώσιμο επιχειρησιακό πλάνο. Αυτός ακριβώς είναι και ο λόγος για τον οποίο τα προηγούμενα χρόνια συσσωρεύτηκαν τόσα πολλά μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Κανείς δεν μπορούσε να ξεκινήσει μια επιχείρηση αν δεν έβαζε υποθήκη το σπίτι των γονιών του. Τα τελευταία χρόνια όμως αυτό έχει αλλάξει στην Ελλάδα αφού έχουν δημιουργηθεί αρκετά Venture Capitals με χρήματα από ιδιώτες επενδυτές αλλά και από Ευρωπαϊκά ταμεία που γεννήθηκαν ειδικά για αυτό το σκοπό. Θυμάμαι σαν τώρα τα πρώτα funds που με το ζόρι είχαν μαζέψει 20-30 εκατομμύρια και τώρα έχουν να επενδύσουν εκατοντάδες εκατομμύρια. Δυστυχώς στην Κύπρο δεν συμβαίνει το ίδιο. Εδώ οι τράπεζες εξακολουθούν να λειτουργούν με τον παραδοσιακό τρόπο και η χώρα δεν έχει καταφέρει ακόμα να αντλήσει χρήματα για τη δημιουργία ενός Venture Capital με τη συνδρομή της Ευρώπης μέσω του Κυπριακού κράτους. Μια προσπάθεια που ξεκίνησε, κατάφερε και κόλλησε στη διαδικασία επιλογής αυτού που θα το «τρέξει» με συνέπεια να μην έχει δημιουργηθεί ακόμα. Δυστυχώς λόγω του συγκεκριμένου συμβάντος, ακόμα και να υπάρχουν στη χώρα πραγματικά startups που θα μπορούσαν να ανταγωνιστούν αυτά των άλλων χωρών, δεν μπορούν να μείνουν στην Κύπρο αφού δεν υπάρχει δυνατότητα να διεκδικήσουν χρηματοδότηση που θα τα ωθήσουν να αναπτυχθούν. Πρέπει να δοθεί άμεσα μια λύση στο συγκεκριμένο θέμα, αφού θα είναι μόνο η αρχή σε μια πολλά υποσχόμενη επενδυτική κατηγορία.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Το 2025 ανακάμπτει η αεροπορική κίνηση

Τριετές πλάνο για το restart των αερομεταφορών ζητείται με πρωτοβουλία της Κύπρου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Με μείον 24%, η Κύπρος ήταν από τις χώρες με τις λιγότερες απώλειες στην επιβατική της κίνηση για το 2021, την ώρα που η επιβατική κίνηση στην Ευρώπη καταγράφεται μειωμένη κατά 68%. Σύμφωνα με τον υπουργό Μεταφορών Γιάννη Καρούσο, μέχρι τις 9 Δεκεμβρίου η αεροπορική κίνηση ήταν κατά 114% αυξημένη σε σχέση με το 2020. Συγκεκριμένα, διακινήθηκαν 4, 86 εκατ. επιβάτες (4.862.855), ενώ ο αντίστοιχος αριθμός για το 2020 ήταν στα 2, 26 εκατ. επιβάτες (2.264.641).

Θετική είναι η εικόνα ως προς τις διαθέσιμες αεροπορικές θέσεις οι οποίες είναι στο 95% του 2019. Φυσικά, αυτό το στοιχείο επιδέχεται αλλαγών συνεπεία της επιδημιολογικής εικόνας των χωρών και του πώς θα εξελιχθεί γενικότερα η μετάλλαξη « Όμικρον». Από πλευράς Υπουργείου Μεταφορών, εκφράζεται αισιοδοξία ότι οι συνέπειες δεν θα είναι καταστροφικές. Αισιοδοξία έχει καταγραφεί και από άλλους φορείς και επαφίεται τόσο στην ανάγκη του κόσμου να ταξιδέψει, όσο και στο πλαίσιο σταθερότητας, που φαίνεται να δημιουργεί το πρωτόκολλο προορισμού της Κύπρου, με το διπλό τεστ των αφικνούμενων επιβατών και τα κίνητρα στις αεροπορικές.

Από τις πιο χαμηλές στην Ευρώπη ήταν η μείωση της επιβατικής κίνησης στα κυπριακά αεροδρόμια για το 2021.

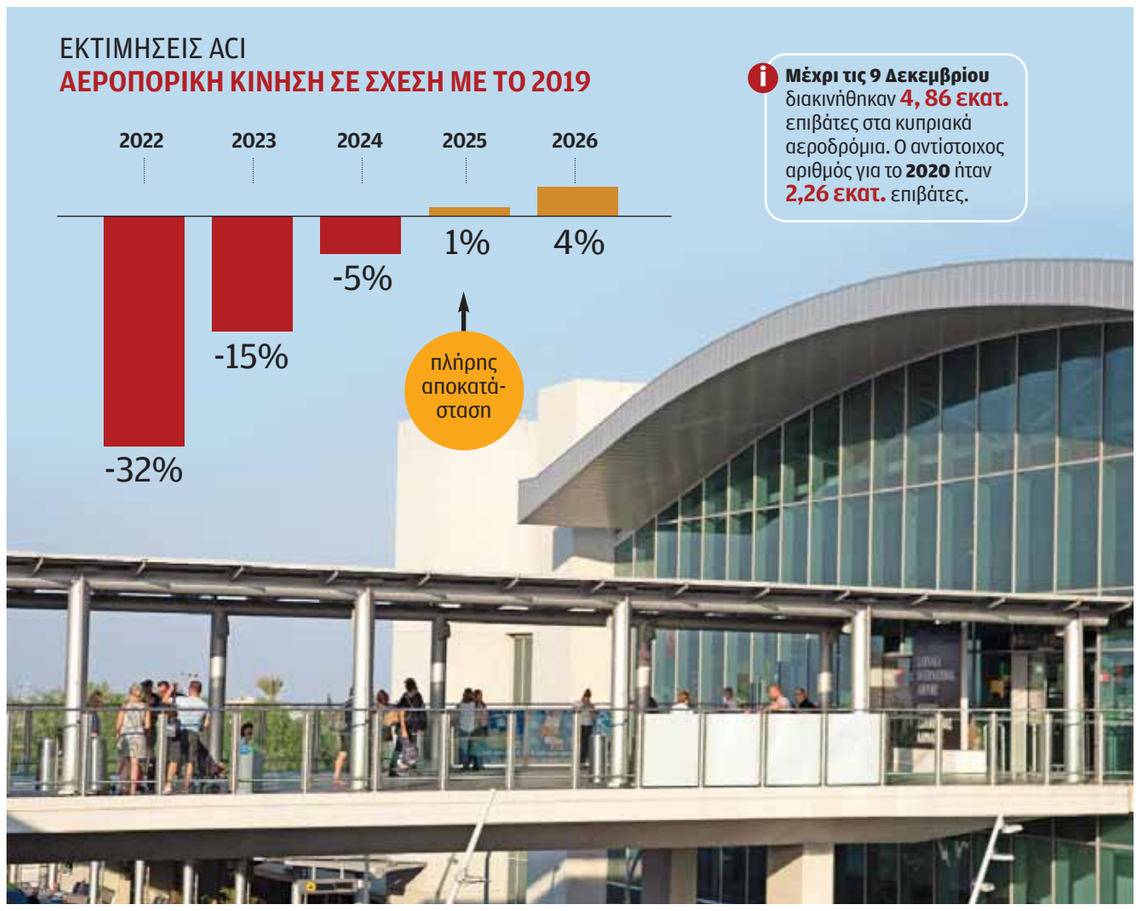

Φυσικά, είναι μακρύς ο δρόμος προκειμένου να επανέλθει η αεροπορική σύνδεση στα επίπεδα του 2019. Σύμφωνα με στοιχεία του Eurocontrol, ποσοστό περίπου 45% των απευθείας δρομολόγιων στην Ευρώπη έχουν ακυρωθεί το 2020, μειώνοντας έτσι την συνδεσιμότητα των ευρωπαϊκών χωρών. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον συγκεντρώνουν ωστόσο οι εκτιμήσεις του Διεθνούς Συμβουλίου Αεροδρομίων (ACI), βάσει των οποίων η πλήρης ανάκαμψη της αεροπορικής σύνδεσης στην Ευρώπη δεν αναμένεται πριν από το 2025. Αναμένεται επίσης ότι το 2022 η επιβατική κίνηση στα ευρωπαϊκά αεροδρόμια θα είναι μειωμένη κατά 32%. Το 2023 θα είναι σαφώς καλύτερη χρονιά με μείωση που φτάνει στο 15%, ενώ το 2024 η επιβατική κίνηση θα είναι μειωμένη μόλις κατά 5%. Η χρονιά κατά την οποία θα καταγραφεί πλήρης αποκατάσταση της επιβατικής κίνησης εκτιμάται ότι θα είναι το 2025, έτος κατά το οποίο θα καταγραφεί, βάσει πάντα των εκτιμήσεων, οριακή αύξηση της τάξης του 1%. Σύμφωνα με τις ίδιες εκτιμήσεις, αυξημένη κατά 4% θα είναι η επιβατική κίνηση το 2026.

Στην Κομισιόν για το restart

Στον δρόμο για την ανάκαμψη του 2025, έχει ζητηθεί εκ νέου η στήριξη της Κομισιόν. Πρόκειται για μια πρωτοβουλία της Κύπρου η οποία ετοιμάστηκε τον Ιούνιο του 2021 και υποβλήθηκε στο Συμβούλιο Μεταφορών της ΕΕ την περασμένη εβδομάδα. Ήδη έχει εκφραστεί η στήριξη από πλευράς της Ευρωπαίας Επιτρόπου για τις μεταφορές. Στην ουσία, ζητείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να πάρει μέτρα για την αποκατάσταση των αερομεταφορών, να δώσει στα κράτη μέλη λύσεις και εργαλεία για βελτίωση της συνδεσιμότητάς τους και να καταθέσει ένα τριετές πλάνο για το restart των αερομεταφορών. Οι συγκεκριμένες ενέργειες θα αποφασιστούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θα υπάρχουν ωστόσο εισηγήσεις από πλευράς κρατών μελών. Σύμφωνα με τον Υπουργό, ομάδες ειδικών από τα κράτη μέλη ετοιμάζουν συγκεκριμένες προτάσεις όπως για παράδειγμα την δημιουργία ενός νομικού πλαισίου για τις αερομεταφορές και του ορισμού της ελάχιστης αεροπορικής συνδεσιμότητας κ.ο.κ. «Η κοινή διακήρυξη για την αεροπορική συνδεσιμότητα θα αποτελέσει την αρχή σε ευρωπαϊκό επίπεδο και θα αλλάξει πολλά πράγματα στις αερομεταφορές και τον τρόπο που λειτουργεί η ΕΕ στο θέμα των αερομεταφορών», αναφέρει ο υπουργός Μεταφορών. Η διακήρυξη συνυπογράφηκε αρχικά από άλλες επτά χώρες :Εσθονία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία, Ρουμανία και Σλοβακία, ενώ σύμφωνά με τον υπουργό Μεταφορών πλέον η διακήρυξη υποστηρίζεται από δώδεκα χώρες και υπάρχει προοπτική να προστεθούν άλλες δύο. Αναμένεται ότι η διακήρυξη θα υπογραφεί επίσημα τον Φεβρουάριο στην Κύπρο, στην παρουσία των αρμόδιων υπουργών των χωρών που την συνυπογράφουν.

Πάντως, την περασμένη εβδομάδα, η κυπριακή αντιπροσωπεία ενημέρωσε το Συμβούλιο μεταφορών της ΕΕ για το θέμα της αεροπορικής συνδεσιμότητας, ζητώντας μέτρα για την αντιμετώπιση της συνδεσιμότητας σε ολόκληρη την ΕΕ. Στην ενημέρωση που δόθηκε στο πλαίσιο του συμβουλίου μεταφορών, πέραν των προβλημάτων που επέφερε η πανδημία του κορωνοϊού, επισημαίνεται η αναγκαιότητα για μετάβαση σε περιβαλλοντικά βιώσιμη ανάπτυξη και απαλλαγή από τον άνθρακα σύμφωνα με τη Συμφωνία του Παρισιού. Τονίζεται δε ότι θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι αυτές οι προτάσεις δεν θα επηρεάσουν αρνητικά την ανταγωνιστικότητα του κλάδου, αλλά ούτε θα οδηγήσουν σε αύξηση των τιμών καταναλωτή, ενώ θα διασφαλίσουν τους ίσους όρους ανταγωνισμού της ενιαίας αεροπορικής αγοράς. Σημαντική προϋπόθεση είναι ότι οι προτάσεις δεν θα πρέπει να θέτουν σε μειονεκτική θέση και επηρεάζουν δυσανάλογα τα περιφερειακά και νησιωτικά κράτη μέλη, που βασίζονται κυρίως ή αποκλειστικά στην αεροπορία για τις ανάγκες συνδεσιμότητάς τους. Υπογραμμίζεται επίσης ότι η μετάβαση στις μηδενικές εκπομπές στις αερομεταφορές πρέπει να επιτευχθεί με σαφή και απτά μέτρα, που θα εξασφαλίσουν μια ομαλή και δίκαιη μετάβαση για όλα τα κράτη μέλη.

Με πρωτοβουλία της Κύπρου, ετοιμάστηκε η διακήρυξη για την αεροπορική συνδεσιμότητα, η οποία ζητά από την Κομισιόν τριετές πλάνο για το restart των αερομεταφορών.

Μέχρι τις 9 Δεκεμβρίου

Η ανησυχία για την μετάλλαξη «Όμικρον» ήταν λογικό επόμενο ότι θα είχε αποτύπωμα και στην επιβατική κίνηση Δεκεμβρίου, η οποία στην περίπτωση της Κύπρου είναι διαχρονικά και ανεξάρτητα με την πανδημία σε χαμηλά επίπεδα. Μέχρι τις 9 Δεκεμβρίου, οι επιβάτες που διακινήθηκαν στα δύο αεροδρόμια ήταν 92.609 σε σχέση με τους 13.210 επιβάτες το 2020 (αύξηση 601% σε σχέση με το 2020). Οι αφίξεις είναι 41.092 και οι αναχωρήσεις 51.517. Με βάση αυτά τα στοιχεία, προκύπτει ότι ένας μέσος όρος γύρω στις 9 .000 είναι οι αφίξεις ανά ημέρα, αριθμός που σύμφωνα με τον κ. Καρούσο είναι έξι φορές ψηλότερος σε σχέση με τα στοιχεία του 2020.
Συγκριτικά με το 2019, ανέφερε ότι οι φετινές επιδόσεις είναι καλές από πλευράς αριθμού αεροδρομίων με τα οποία συνδέεται η Κύπρος αφού φέτος υπάρχουν πτήσεις προς 158 αεροδρόμια, ενώ το 2019 ο αντίστοιχος αριθμός ήταν 150. Επιπλέον, φέτος ο αριθμός των αεροπορικών εταιρειών είναι 62, σε σχέση με το 2019 που ήταν στις 70. Επισήμανε επίσης ότι υπάρχει αρκετό ενδιαφέρον από αεροπορικές εταιρείες.

Δημιουργούμε χώρο για τις δικές σας ιδέες

Καλωσορίσατε στο ολοκαίνουργιο Τραπεζικό Κέντρο Λευκωσίας!

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376.
Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούντος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Ωράριο λειτουργίας Τραπεζικού Κέντρου:
Δευτέρα-Παρασκευή, 09:00-17:00

www.rcbcy.com

800 00 722

Η έκρηξη τιμών τροφοδοτεί αυξήσεις μισθών στην Ευρώπη

Τα συνδικάτα πιέζουν να καλυφθούν οι απώλειες λόγω πληθωρισμού

Της **LIZ ALDERMAN**
THE NEW YORK TIMES

Το κυριότερο καθήκον της ΕΚΤ είναι να διατηρεί τον πληθωρισμό υπό έλεγχο. Δεδομένου, όμως, ότι το κόστος των πάντων, από το φυσικό αέριο μέχρι τα τρόφιμα, έχει εκτοξευθεί στα ύψη, οι υπάλληλοι της τράπεζας συντάσσονται με τους εργαζομένους όλης της Ευρώπης και διεκδικούν κάτι που δεν ακούγαμε συχνά τα τελευταία χρόνια: σημαντικές αυξήσεις μισθών.

Το θέμα των μισθών θα συζητηθεί μέσα στην εβδομάδατόσο στη συνεδρίαση της ΕΚΤ όσο και στη συνεδρίαση της Τράπεζας της Αγγλίας.

«Φαίνεται παράδοξο, αλλά η ΕΚΤ δεν προστατεύει το προσωπικό της από τον πληθωρισμό», σχολιάζει ο Κάρλος Μπάουλς, οικονομολόγος στην κεντρική τράπεζα και πρόεδρος του εργατικού συνδικάτου IPSO. Το προσωπικό της τράπεζας ασκεί πιέσεις για αυξήσεις ύψους τουλάχιστον 5% ώστε να καλύπτουν τον πληθωρισμό που έχουν προκαλέσει τα lockdowns. Από την πλευρά της η τράπεζα δεν σκοπεύει να υποχωρήσει πέραν μιας προγραμματισμένης αύξησης κατά 1,3%.

Ο πληθωρισμός, αφού ξεχάστηκε επί σχεδόν μία δεκαετία στην Ευρώπη, ξαφνικά τροφοδοτεί αιτήματα και συνομιλίες των εργατικών συνδικάτων ως συνεπακόλουθο των αυξήσεων τιμών. Από την Ισπανία μέχρι τη Σουηδία οι εργαζόμενοι και τα εργατικά συνδικάτα ζητούν να προσαρμοστούν οι μισθοί τους στον πληθωρισμό, που τον περασμένο μήνα έφτασε στο 4,9% καταγράφοντας ρεκόρ στην Ευρωζώνη. Στην Αυστρία οι εργαζόμενοι σε μεταλλουργεία διεκδικούν αυξήσεις 3,6% για το 2022. Στην Ιρλανδία οι επιχειρήσεις προβλέπουν πως θα χρειαστεί να αυξήσουν τους μισθούς τουλάχιστον κατά 3% το επόμενο έτος. Στη Βρετανία οι υπάλληλοι των σούπερ μάρκετ της Tesco πέτυχαν να τους δοθεί αύξηση 5,5%, αφού πρώτα απείλησαν να απεργήσουν μέσα στις γιορτές των Χριστουγέννων. Και στη Γερμανία, όπου βρίσκονται τα κεντρικά γραφεία της ΕΚΤ, η νέα κυβέρνηση αύξησε τον βασικό μισθό κατά 25% – στα 12 ευρώ την ώρα.

Εχει προηγηθεί μακρά περίοδος αναιμικών αυξήσεων στους μισθούς των Ευρωπαίων. Μολονότι τα lockdowns και οι επιδοτήσεις μισθών του ιδιωτικού τομέα δυσχεραίνουν πολύ την ακριβή καταγραφή της εικόνας, το δεύτερο τρίμηνο του έτους το ωρομίσθιο μειώθηκε για πρώτη φορά έπειτα από 10 χρόνια σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους. Σύμφωνα με τη Eurostat, τη δεκαετία πριν από την πανδημία, όταν ο πληθωρισμός ήταν χαμηλός, οι μισθοί στην Ευρωζώνη αυξάνονταν κατά μέσο όρο 1,9% ετησίως. Το θέμα των μισθών θα συζητηθεί μέσα στην εβδομάδα τόσο στη συνεδρίαση της ΕΚΤ όσο και στη συνεδρίαση της Τράπεζας της Αγγλίας. Τα στελέχη της ΕΚΤ επιμένουν εδώ και μήνες πως η εκτίναξη του πληθωρισμού είναι παροδική, οφείλεται στην επανεκκίνηση της οικονομίας, στις ελλείψεις προσωπικού σε ορισμένους κλάδους και τη συμφόρηση που έχει προκληθεί στην εφοδιαστική αλυσίδα, αλλά όλα αυτά δεν μπορούν να διαρκέσουν για πάντα. Οι τιμές της ενέργειας, που σημείωσαν άλμα 27,4% τον Νοέμβριο, αναμένεται επίσης να υποχωρήσουν. Εως τώρα η ΕΚΤ έχει αποφύγει να αυξήσει τα επιτόκια υποστηρίζοντας πως ο πληθωρισμός θα έχει αρχίσει να αποκλιμακώνεται μέχρις ότου αρχίσει να αποφέρει αποτελέσματα μια τέτοια αλλαγή πολιτικής. Εξάλλου, στην Ευρώπη επικρατεί αναβρασμός στα συνδικάτα, καθώς πολλές επιχειρήσεις ανέφεραν θεαματικά κέρδη και μερίσματα, παρά την πανδημία. Οι εταιρείες του δείκτη CAC 40 του παρισινού χρηματιστηρίου κατέγραψαν αύξηση περιθωρίων κέρδους 35% κατά μέσο όρο το πρώτο τρίμηνο του 2021 και οι μισές από αυτές ανακοίνωσαν κέρδη περίπου 40% αυξημένα σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους. Οι εργαζόμενοι υποστηρίζουν πως δεν έχουν αντλήσει κανένα όφελος από αυτά τα κέρδη, ενώ ο πληθωρισμός έχει επιδεινώσει την κατάσταση μειώνοντας την αγοραστική τους δύναμη. Οι εταιρείες από την πλευρά τους εκφράζουν φόβους πως οι αυξήσεις των μισθών θα τροφοδοτήσουν και πάλι τον πληθωρισμό, κάτι που επίσης προβληματίζει έντονα και την ΕΚΤ. Οπως επισημαίνει ο Τζέιμς Γουότσον, οικονομολόγος της Business Europe, η εκτόξευση του κόστους της ενέργειας αποτέλεσε «σοκ για τα εισοδήματα, αλλά αν επιχειρήσουμε να τα αναπληρώσουμε αυξάνοντας τους μισθούς τότε διατρέχουμε τον κίνδυνο να μπούμε στον φαύλο κύκλο αύξησης μισθών και αύξησης τιμών».

Οσο, όμως, ανεβαίνουν οι τιμές και προκαλούν ανησυχία στους καταναλωτές, τα εργατικά συνδικάτα δεν αναμένεται να ησυχάσουν. Οι τιμές της βενζίνης έφτασαν τα 2 ευρώ το λίτρο σε ορισμένες περιοχές της Ευρώπης, ενώ το αυξανόμενο κόστος των μεταφορών και η συμφόρηση στην εφοδιαστική αλυσίδα αυξάνουν τις τιμές των βασικών ειδών στο σούπερ μάρκετ. Ετσι οι εργαζόμενοι της γαλλικής αλυσίδας Leroy Merlin προχώρησαν σε κινητοποιήσεις και κατέλαβαν τις αποθήκες της εταιρείας επί 10 ημέρες. Η εταιρεία υποχώρησε και παραχώρησε αυξήσεις ύψους 4% στους μισθούς των 23.000 υπαλλήλων της στη Γαλλία. Ηταν το διπλάσιο ποσό από αυτό που πρότεινε αρχικά η διοίκηση της εταιρείας. Σημειωτέον ότι η εταιρεία, που ανήκει στην Adeo, τη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή αλυσίδα του είδους «φτιάξε το μόνος σου», ανέφερε αύξηση εσόδων άνω του 5% για το 2020, καθώς οι άνθρωποι είχαν αναγκαστεί να μείνουν κλεισμένοι στα σπίτια τους και αποφάσισαν να τα διακοσμήσουν. Την ίδια στιγμή, ορισμένα από τα συνδικάτα εργαζομένων στην αλυσίδα Sephora του οίκου πολυτελείας LVMH ζητούν αυξήσεις μισθών ύψους 180 ευρώ τον μήνα και υποστηρίζουν πως οι μισθοί τους είναι πολύ χαμηλοί.

Στη Βρετανία οι υπάλληλοι των σούπερ μάρκετ της Tesco πέτυχαν να τους δοθεί αύξηση 5,5%, αφού πρώτα απείλησαν να απεργήσουν μέσα στις γιορτές. Η γαλλική αλυσίδα Leroy Merlin, έπειτα από κινητοποιήσεις των εργαζομένων, έδωσε αυξήσεις ύψους 4% στους μισθούς των 23.000 υπαλλήλων της στη Γαλλία.

Νέα κατρακύλα της λίρας και προειδοποίηση για υποβάθμιση του τουρκικού χρέους

Κυριολεκτικά σε ελεύθερη πτώση βρέθηκε πάλι χθες η τουρκική λίρα, που υποχώρησε σε νέο ιστορικό ρεκόρ, καθώς στα δεινά της προστέθηκε και η υποβάθμιση του τουρκικού χρέους. Οι εξελίξεις εξώθησαν την Τράπεζα της Τουρκίας σε νέα παρέμβαση στην αγορά συναλλάγματος χωρίς, ωστόσο, να αλλάξουν την πρόθεσή της για περαιτέρω μείωση του κόστους δανεισμού.

Το νόμισμα της Τουρκίας υποχώρησε σε αρνητικό ρεκόρ, με την ισοτιμία του να διαμορφώνεται στις 14,75 λίρες έναντι ενός δολαρίου.

Ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Standard & Poor's προειδοποίησε την Αγκυρα για την πιθανότητα να υποβαθμίσει το τουρκικό χρέος στο επίπεδο του B+, ενώ υποβάθμισε την προοπτική της Τουρκίας από σταθερή σε αρνητική. Η αιτία που επικαλέστηκε ο εν λόγω οίκος ήταν η ανορθόδοξη πολιτική της Τράπεζας της Τουρκίας, που διενεργώντας καθ' υπαγόρευσιν του Τούρκου προέδρου έχει προχωρήσει σε τρεις αλλεπάλληλες μειώσεις των επιτοκίων τους τελευταίους τρεις μήνες, μειώνοντας το κόστος του δανεισμού κατά 400 μονάδες βάσης – συγκεκριμένα από το 19% στο οποίο βρισκόταν τον Σεπτέμβριο στο 15% πριν από λίγες εβδομάδες. Ολα δείχνουν, άλλωστε, πως υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να προχωρήσει σε νέα μείωση κατά μία εκατοστιαία μονάδα στην προγραμματισμένη συνεδρίαση της Πέμπτης. Και όλα αυτά μολονότι ο πληθωρισμός στη χώρα βρίσκεται στο 20%. Ετσι η Standard & Poor's προειδοποίησε την Τουρκία πως αν προχωρήσει σε περαιτέρω μείωση του κόστους δανεισμού, ο πληθωρισμός στη χώρα θα εκτοξευθεί στο 25% με 30%.

Ο διεθνής οίκος αξιολόγησης προέβλεψε, άλλωστε, πως με αυτή την τακτική το χρέος της γενικής κυβέρνησης στην Τουρκία θα αυξηθεί συνολικά κατά 8% στο σύνολο του έτους. Η προοπτική της υποβάθμισης είχε σαν αποτέλεσμα να υποχωρήσει η τουρκική λίρα σε νέο αρνητικό ρεκόρ, με την ισοτιμία της να διαμορφώνεται στις 14,75 λίρες έναντι ενός δολαρίου. Το τουρκικό νόμισμα έχει, έτσι, χάσει πάνω από 48% της αξίας του από την αρχή του έτους. Αυτά συμβαίνουν βέβαια ενώ ο Τούρκος πρόεδρος εξακολουθεί να μιλάει για τον «οικονομικό πόλεμο» που έχουν κηρύξει ξένα κέντρα κατά της Τουρκίας, να καταφέρεται εναντίον του «λόμπι των επιτοκίων» και να επιμένει στην ανορθόδοξη και ανορθολογική θεωρία του πως τα υψηλά επιτόκια οδηγούν σε άνοδο του πληθωρισμού. Η πτώση του νομίσματος οδήγησε, πάντως, σε άνοδο τον γενικό δείκτη του χρηματιστηρίου της Κωνσταντινούπολης, κυρίως χάρη στην άνοδο των μετοχών εταιρειών των οποίων τα έσοδα είναι σε ξένο νόμισμα.

Η καταβαράθρωση της τουρκικής λίρας εξώθησε την Τράπεζα της Τουρκίας να παρέμβει για μια ακόμη φορά στις αγορές συναλλάγματος, επικαλούμενη «μη υγιείς εξελίξεις στις συναλλαγματικές ισοτιμίες». Ηταν η τέταρτη φορά που παρενέβη στην αγορά συναλλάγματος τις τελευταίες εβδομάδες αγοράζοντας και πάλι τουρκικές λίρες και πουλώντας δολάρια. Κατόρθωσε μόνο να ανακόψει ελαφρώς την ελεύθερη πτώση της λίρας, με την ισοτιμία της να διαμορφώνεται πάντως και πάλι σε επίπεδα πάνω από τις 14,13 λίρες προς ένα δολάριο. Σημειωτέον ότι τα προηγούμενα χρόνια και ιδιαιτέρως μετά τη βαρύτατη νομισματική κρίση που γνώρισε η Τουρκία το καλοκαίρι του 2018, η Τράπεζα της Τουρκίας υπολογίζεται ότι έχει δαπανήσει πάνω από 200 δισ. δολάρια από τα συναλλαγματικά διαθέσιμά της για να στηρίξει το τουρκικό νόμισμα. Τίμημα αυτής της αλλοπρόσαλλης πολιτικής είναι βέβαια ότι εξανεμίστηκαν τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας τα οποία επιχειρεί να αναπληρώσει μερικώς η Αγκυρα με τις «ενέσεις» κεφαλαίου από το Κατάρ και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

BLOOMBERG

Η πτώση του νομίσματος οδήγησε, σε άνοδο τον γενικό δείκτη του χρηματιστηρίου της Κωνσταντινούπολης, κυρίως χάρη στην άνοδο των μετοχών εταιρειών των οποίων τα έσοδα είναι σε ξένο νόμισμα.

Διευρύνθηκαν οι οικονομικές ανισότητες στη Βρετανία

Οι μισές οικογένειες στη Βρετανία έχουν δει το διαθέσιμο εισόδημά τους να μειώνεται τα τελευταία δύο χρόνια. Η εικόνα προκύπτει από ανάλυση της δεξαμενής σκέψης New Economics Foundation (NEF), σύμφωνα με την οποία το φτωχότερο ήμισυ του βρετανικού πληθυσμού έχει δει το εισόδημά του να μειώνεται κατά 110 στερλίνες, ποσό αντίστοιχο των 129 ευρώ, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2019. Η ίδια έρευνα φέρει, αντιθέτως, το πλουσιότερο 5% των Βρετανών να έχει βελτιώσει περαιτέρω την οικονομική του κατάσταση καθώς τα εισοδήματά του έχουν αυξηθεί κατά 3.300 στερλίνες, ποσό αντίστοιχο των 3.854 ευρώ, ετησίως.

Μείωση εισοδημάτων για το φτωχότερο ήμισυ του βρετανικού πληθυσμού, αύξηση για το πλουσιότερο 5%.

Τη διεύρυνση της ανισότητας στη Βρετανία σκιαγραφεί, άλλωστε, έντονα η γεωγραφική κατανομή των αυξήσεων ή μειώσεων των εισοδημάτων. Περιοχές όπως το Λονδίνο έχουν καταγράψει αύξηση εισοδημάτων έως και έξι φορές μεγαλύτερη από την αντίστοιχη σε περιοχές της βορειοανατολικής Αγγλίας. Ετσι η NEF επισημαίνει πως η βρετανική κυβέρνηση έχει αποτύχει στον εξαγγελθέντα στόχο της για βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και της παραγωγικότητας των Βρετανών, κυρίως όμως σε περιοχές που παραδοσιακά θεωρούνται υπανάπτυκτες ή προβληματικές. Οπως υπογραμμίζει σχετικό ρεπορτάζ του βρετανικού δικτύου BBC, το 2019 η υπόσχεση για βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των Βρετανών βοήθησε το κυβερνών συντηρητικό κόμμα να αντλήσει ψήφους στις λεγόμενες «κόκκινες» περιοχές στη βόρεια Αγγλία, που παραδοσιακά ψηφίζει κατά κύριο λόγο τους Εργατικούς.

Ομως η σημερινή ανάλυση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το φτωχότερο 50% κάθε περιοχής, σε όλες τις περιοχές πλην του Λονδίνου και της ανατολικής Αγγλίας, είδε τα εισοδήματά του να συμπιέζονται και να πλήττεται το βιοτικό του επίπεδο. Το αποτέλεσμα είναι βέβαια η διεύρυνση της ανισότητας. Ενα από τα πλέον ζοφερά πορίσματα της εν λόγω έρευνας είναι πως το πλήγμα είναι ισχυρότερο για τις μονογονεϊκές οικογένειες σε οποιαδήποτε περιοχή της Βρετανίας. Στις περιοχές του Γιορκσάιρ και του Χάμπερ, όπως και στα βορειοδυτικά της χώρας οι μονογονεϊκές οικογένειες είδαν το εισόδημά τους να μειώνεται κατά 15 φορές περισσότερο απ' όσο μειώθηκε των κατοίκων του Λονδίνου.

Αναλυτές της NEF επισημαίνουν έτσι πως με την προοπτική αύξησης των επιτοκίων και σε συνδυασμό με τις παρενέργειες του Brexit, «τα πράγματα μπορεί να πάνε ακόμη χειρότερα για όσες οικογένειες έχουν πληγεί περισσότερο».

Τη διεύρυνση της ανισότητας στη Βρετανία σκιαγραφεί έντονα η γεωγραφική κατανομή των αυξήσεων ή μειώσεων των εισοδημάτων. Περιοχές όπως το Λονδίνο έχουν καταγράψει αύξηση εισοδημάτων έως και έξι φορές μεγαλύτερη από την αντίστοιχη σε περιοχές της βορειοανατολικής Αγγλίας.

Ανοδική πορεία του πληθωρισμού και το 2022 αναμένει ο ΟΟΣΑ

Εκκληση προς τις κεντρικές τράπεζες να επιδείξουν ψυχραιμία, καθώς θα παρακολουθούν την οικονομία να επιβραδύνεται, τον πληθωρισμό να επιταχύνεται και τις ανισορροπίες της παγκόσμιας οικονομίας να οξύνονται απηύθυνε ο ΟΟΣΑ. Η έκκλησή του συνόδευσε την επί τα χείρω αναθεώρηση των εκτιμήσεών του για την ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας, με την πρόβλεψή του για ανάπτυξη 5,6% το τρέχον έτος, δηλαδή κατά 0,1% λιγότερο σε σύγκριση με την προηγούμενη εκτίμηση. Σε ό,τι αφορά το επόμενο έτος ο διεθνής οργανισμός διατήρησε αμετάβλητη την εκτίμησή του ότι θα σημειωθεί παγκόσμια ανάπτυξη 4,5%. Οι εκτιμήσεις του διεθνούς οργανισμού έχουν, πάντως, βασιστεί σε στοιχεία που έχει συγκεντρώσει προτού εκδηλωθεί η μετάλλαξη «Ομικρον», που προβληματίζει τους οικονομολόγους για τις νέες επιπτώσεις στην παγκόσμια οικονομία.

Ο διεθνής οργανισμός προεξοφλεί, πάντως, πως μέσα στο επόμενο έτος θα κορυφωθεί η επιτάχυνση του πληθωρισμού, θα σταθεροποιηθεί η ζήτηση, θα επιδεινωθούν τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα για να αρχίσουν να λύνονται σταδιακά και οι άνθρωποι θα αρχίσουν να γυρίζουν στους χώρους εργασίας. Και μολονότι δεν έχει συμπεριλάβει στις εκτιμήσεις του την «Ομικρον», εντάσσει το ενδεχόμενο νέων μεταλλάξεων σε υπ' αριθμόν ένα κίνδυνο στην κατηγορία των «σημαντικών κινδύνων» που μπορεί να διαψεύσουν τις εκτιμήσεις του. Μεταξύ άλλων συμπεριλαμβάνει στους μείζονες κινδύνους το ενδεχόμενο μιας ραγδαίας επιβράδυνσης της Κίνας, αν παραταθεί περαιτέρω η κρίση του στεγαστικού της τομέα, αλλά και μια αιφνιδιαστική περαιτέρω εκτόξευση του πληθωρισμού.

Προειδοποιεί πως η παγκόσμια κατάσταση μέσα στο επόμενο έτος θα παρουσιάζει «εξαιρετικά μεγάλες προκλήσεις» και οι υπεύθυνοι της νομισματικής πολιτικής πρέπει να είναι μεν έτοιμοι να παρέμβουν αν χρειαστεί, αλλά να μη βιαστούν να λάβουν μέτρα κατά του πληθωρισμού. Παρουσιάζοντας τις εκτιμήσεις του διεθνούς οργανισμού, η επικεφαλής των οικονομολόγων του, Λοράνς Μπουν, υπογράμμισε πως «στις υφιστάμενες συνθήκες το καλύτερο πράγμα που μπορούν να κάνουν οι κεντρικές τράπεζες είναι να περιμένουν μέχρις ότου υποχωρήσουν τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα και στο μεταξύ να διαμηνύουν πως είναι έτοιμες να δράσουν αν κριθεί αναγκαίο». Η κ. Μπουν προσέθεσε, άλλωστε, πως υπάρχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να επιδεινωθεί η εικόνα της παγκόσμιας οικονομίας παρά να βελτιωθεί στο πλαίσιο μιας άνισης ανάκαμψής της. Προκειμένου, πάντως, να αντιμετωπιστούν οι ανισορροπίες και να περιχαρακωθεί η παγκόσμια ανάκαμψη, ο ΟΟΣΑ καλεί σε επίσπευση της εμβολιαστικής διαδικασίας προκειμένου να μην υπάρχει έδαφος για την ανάπτυξη πιο επικίνδυνων και πιο θανατηφόρων μεταλλάξεων του κορωνοϊού.

BLOOMBERG

Στις υφιστάμενες συνθήκες το καλύτερο πράγμα που μπορούν να κάνουν οι κεντρικές τράπεζες είναι να περιμένουν μέχρις ότου υποχωρήσουν τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα, τονίζει ο ΟΟΣΑ. Στη φωτογραφία, τα κεντρικά γραφεία του οργανισμού στο Παρίσι.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η κρίση με τα πλαστικά απορρίμματα

Των **JOE BROCK** *και* **KANUPRIYA KAPOOR / REUTERS**

Η ανακύκλωση δεν θα μπορέσει να ανακόψει μια ανεξέλεγκτη παγκόσμια κρίση στη διόγκωση των πλαστικών απορριμμάτων, ανέφεραν ειδικοί για το θέμα. Ζήτησαν, μάλιστα, από τις εταιρείες να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να περιορίσουν την παραγωγή πλαστικού και να επιλέξουν για τη συσκευασία των προϊόντων τους κυρίως τις επαναχρησιμοποιούμενες συσκευασίες. Το να μπορέσουν οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές να απομακρυνθούν από το πλαστικό μιας χρήσεως και να μετακινηθούν προς τα συστήματα εκείνα τα οποία επιτρέπουν στο υλικό να χρησιμοποιηθεί εκ νέου, συνιστά μία από τις λύσεις. Αυτό εκτιμούν οι ειδήμονες, αν και προσθέτουν πως χρειάζονται γενναίες και ριζικές αλλαγές στο σύστημα παραγωγής, συν τοις άλλοις. «Δεν μπορούμε πλέον απλά να ανακυκλώνουμε ή να περιορίζουμε τη χρήση του», επισημαίνει ο Ρομπ Κάπλαν, διευθύνων σύμβουλος της Circulate Capital, η οποία επενδύει σε πρωτοβουλίες των αναδυόμενων αγορών για την επίλυση της κρίσης από τα απορρίμματα σε πλαστικά. «Εδώ έχουμε να κάνουμε με ένα πρόβλημα του ίδιου του συστήματος, οπότε χρειάζονται συνδυαστικές προσεγγίσεις και από την πλευρά της παραγωγής πλαστικών συσκευασιών και από την πλευρά της κατανάλωσής τους», σημείωσε, μιλώντας σε στρογγυλή τράπεζα του συνεδρίου του Ρόιτερς, «Next». Σύμφωνα με το περιβαλλοντικό πρόγραμμα του ΟΗΕ, αυτήν τη στιγμή και σε ετήσια βάση ο κόσμος όλος παράγει περίπου 300 εκατομμύρια τόνους πλαστικών σκουπιδιών. Εντούτοις, ποσοστό πιο μικρό από το 10% του πλαστικού, που συνολικά κατασκευάζεται, βαίνει προς ανακύκλωση και αυτό ως επί το πλείστον αποδίδεται στο ότι η συλλογή και το ξεχώρισμά του είναι αρκετά δαπανηρά. Το υπόλοιπο καταλήγει σε χωματερές ή καίγεται ή θάβεται.

Κι ενώ, όπως καθίσταται εμφανές, τα σχήματα ανακύκλωσης παραπαίουν, έρχονται οι μεγάλοι όμιλοι καταναλωτικών ειδών όπως είναι λόγου χάριν οι Unilever, Coca-Cola και Nestle, και αρχίζουν επενδυτικές κινήσεις σε έργα που αφορούν την καύση σε ειδικά καμίνια των πλαστικών σκουπιδιών, με τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορέσουν να χρησιμοποιηθούν ως καύσιμα. Εν τω μεταξύ, η παραγωγή των πλαστικών σε όλο τον πλανήτη εκτιμάται πως θα διπλασιαστεί έως το 2040, κάτι το οποίο πολλοί επικριτές του κλάδου πιστεύουν πως είναι υπερβολικό και, ουσιαστικά, αποτελεί και τον σοβαρότερο παράγοντα του τεραστίου προβλήματος της διαχείρισης των συναφών απορριμμάτων. «Η ανακύκλωση δεν είναι δυνατόν να ανταγωνιστεί την υπερπαραγωγή», υπογραμμίζει ο Φον Χερνάντες από την εκστρατεία «Απελευθέρωση από το πλαστικό», η οποία αντιπροσωπεύει μια παγκόσμια συμμαχία με αίτημά της να δοθεί τέλος στη ρύπανση που προκαλεί το εν λόγω υλικό. «Κατά συνέπεια, αυτό το οποίο όντως χρειαζόμαστε είναι να τεθούν όρια στην πρωτογενή παραγωγή πλαστικού», τόνισε, συμμετέχοντας στη συζήτηση μαζί με τον Ρομπ Κάπλαν. Παρά το γεγονός πως δεν έχει συγκροτηθεί διεθνές σώμα ρύθμισης της βιομηχανίας πλαστικού ή δεν έχει συναφθεί σχετική συνθήκη, οι ομιλητές στο συνέδριο «Next» του Ρόιτερς επισήμαναν ότι και οι μεμονωμένοι καταναλωτές έχουν τη δύναμη να επηρεάσουν για να συντελεστούν αναγκαίες αλλαγές στην εταιρική συμπεριφορά, όπως το να ζητούν από τις επιχειρήσεις να λογοδοτούν για τον κύκλο ζωής των πλαστικών τους προϊόντων και για το ποια είναι η κατάληξή τους. «Τόσο οι πολίτες όσο και οι καταναλωτές μπορούν να προκαλέσουν τις εταιρείες για να αποκαλύψουν το αποτύπωμά τους σε πλαστικό και σε διοξείδιο του άνθρακα, να ελαττώσουν το παραγόμενο πλαστικό και να εφεύρουν και πάλι τα συστήματα διανομής τους», είπε, τέλος, ο Φον Χερνάντες.

«Εισβολή» από κινεζικές εταιρείες στο Αφγανιστάν για τα ορυχεία

Προσβλέπουν στην εκμετάλλευση ορυκτών απαραίτητων στην ηλεκτροκίνηση

Εκπρόσωποι κινεζικών εταιρειών ορυχείων καταφθάνουν ομαδικώς στο Αφγανιστάν προσβλέποντας σε συμβόλαια εκμετάλλευσης των μετάλλων και των πρώτων υλών που βρίσκονται εν αφθονία στο υπέδαφος της καθημαγμένης χώρας. Στο στόχαστρό τους το λίθιο, οι σπάνιες γαίες, ο χαλκός, το κοβάλτιο, ο χρυσός, αλλά και ο υπόλοιπος ορυκτός πλούτος του Αφγανιστάν, του οποίου η αξία υπολογίζεται σήμερα σε 3 τρισ. δολάρια και χρειάζεται για τη σύγχρονη τεχνολογία και πρωτίστως για τη στροφή στην ηλεκτροκίνηση.

Οι επαφές ανάμεσα στο Πεκίνο και στους ηγέτες των Ταλιμπάν είχαν ήδη αρχίσει πριν από την αποχώρηση των αμερικανικών στρατευμάτων.

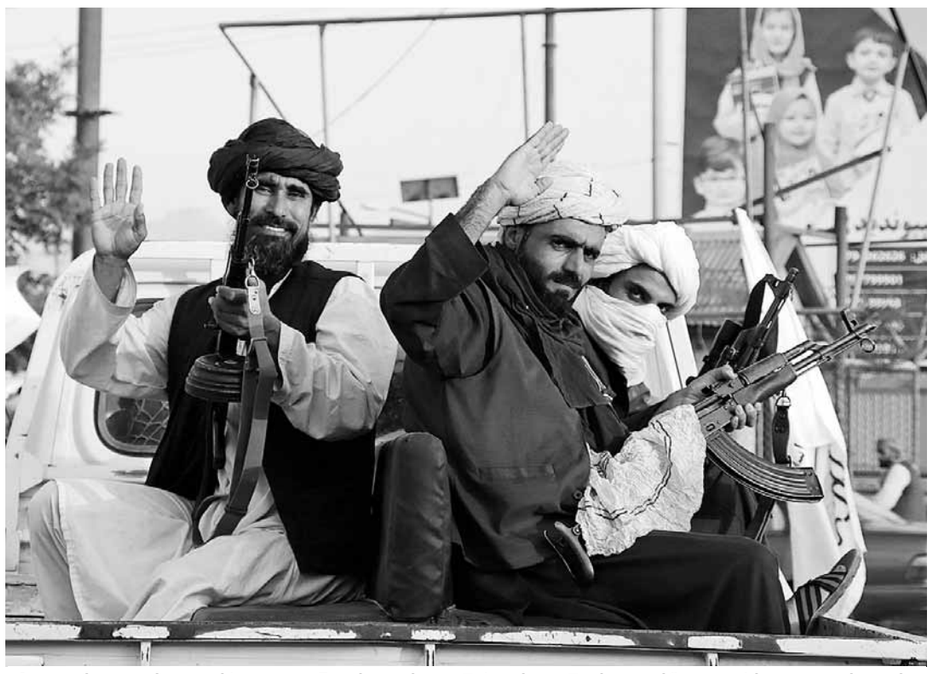

Λίγους μήνες μετά την ανάληψη της εξουσίας από τους Ταλιμπάν, το Πεκίνο σπεύδει να καλύψει το κενό που άφησαν οι ΗΠΑ. Τα αποθέματα λιθίου του Αφγανιστάν είναι αντίστοιχα με εκείνα της Βολιβίας, που έως τώρα είναι τα μεγαλύτερα γνωστά αποθέματα στον κόσμο.

Όπως επισημαίνει σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times, λίγους μήνες μετά την ανάληψη της εξουσίας από τους Ταλιμπάν το Πεκίνο σπεύδει να καλύψει το κενό που άφησαν οι ΗΠΑ. Στις επισκέψεις Κινέζων εκπροσώπων ορυχείων αναφέρθηκαν αξιωματούχοι της Καμπούλ, αλλά και εκπρόσωπος ένωσης κινεζικών βιομηχανιών. Οι προσφορές των κινεζικών εταιρειών βρίσκουν το Αφγανιστάν εν τω μέσω οξύτατης οικονομικής αλλά και ανθρωπιστικής κρίσης, με την οικονομία σε ραγδαία συρρίκνωση και τους κατοίκους της χωρίς τα στοιχειώδη για την επιβίωσή τους. Σύμφωνα, πάντως, με πηγές της βρετανικής εφημερίδας, οι επαφές ανάμεσα στο Πεκίνο και στους ηγέτες των Ταλιμπάν είχαν ήδη αρχίσει πριν από την αποχώρηση των αμερικανικών στρατευμάτων. Οπως τονίζει η Κλόντια Κία, αναλύτρια του Ινστιτούτου Μελετών Νότιας Ασίας στο Πανεπιστήμιο της Σιγκαπούρης, «η Κίνα έχει κατορθώσει να διατηρήσει άμεση επικοινωνία με τους Ταλιμπάν από τον Αύγουστο του 2021 και δεδομένου ότι ήταν από τις ελάχιστες χώρες που έστειλαν άμεσα βοήθεια ενίσχυσε τους δεσμούς της με τους Ταλιμπάν. Από την πλευρά τους, οι Ταλιμπάν χρειάζονται επειγόντως το κινεζικό κεφάλαιο για να σταθεροποιήσουν την αφγανική οικονομία. Σημειωτέον ότι, σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις του ΔΝΤ, στους λίγους μήνες που έχουν μεσολαβήσει από την κατάληψη της εξουσίας από τους Ταλιμπάν η αφγανική οικονομία έχει ήδη συρρικνωθεί κατά 30%, οι εισαγωγές έχουν καταρρεύσει όπως και το νόμισμα της χώρας και ο πληθωρισμός καλπάζει.

Την ίδια στιγμή, όμως, οι μεγάλες οικονομίες σπεύδουν να διασφαλίσουν πρόσβαση σε κοιτάσματα λιθίου και χαλκού, καθώς πρόκειται για πρώτες ύλες αναγκαίες για την κατασκευή ηλεκτροκίνητων οχημάτων, μπαταριών για ηλεκτροκίνητα, αλλά και για τα λεγόμενα έξυπνα κινητά. Σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις όπως, για παράδειγμα, της επενδυτικής Nomura, σε ό,τι αφορά ειδικότερα τα αποθέματα λιθίου του Αφγανιστάν, είναι αντίστοιχα με εκείνα της Βολιβίας, που έως τώρα είναι τα μεγαλύτερα γνωστά αποθέματα στον κόσμο. Προσβλέποντας σε αυτά, οι εκπρόσωποι των κινεζικών ορυχείων είχαν τις τελευταίες εβδομάδες επαφές με τους Ταλιμπάν και διαπραγματεύονταν την πρόσβαση στο Μες Αϊνάκ, όπως ονομάζεται το μεγαλύτερο κοίτασμα χαλκού στον κόσμο, που βρίσκεται νοτιοανατολικά της Καμπούλ. Οι Financial Times αναφέρουν πως τουλάχιστον ένας ιδιωτικός όμιλος της Κίνας μετέβη επίσης και στις επαρχίες Ναγκαρχάρ και Λανγκμάν στο ανατολικό Αφγανιστάν σε αναζήτηση κοιτασμάτων άλλων μετάλλων. Οπως σημειώνουν πάντως πηγές προσκείμενες στις συνομιλίες, που μίλησαν στους FT σε καθεστώς ανωνυμίας, οι συνομιλίες βρίσκονται ακόμη σε πρώιμο στάδιο και δεν είναι σαφές κατά πόσον θα επιστρέψουν οι Κινέζοι για να υπογράψουν συμβόλαια που θα τους επιτρέψουν να εκμεταλλευθούν το υπέδαφος της χώρας. Στο μεταξύ, η ένωση κινεζικών βιομηχανιών αναφέρει πως δεκάδες άλλες εταιρείες έχουν ήδη εκφράσει ενδιαφέρον για την εκμετάλλευση των φυσικών πόρων του Αφγανιστάν και έχουν υποβάλει σχετικά αιτήματα. Σύμφωνα, εξάλλου, με αναλυτές της Nomura, δύσκολα θα εμπλακούν στο Αφγανιστάν εταιρείες υψηλών απαιτήσεων δεδομένου ότι υπάρχουν ζητήματα περιβαλλοντικά, κοινωνικά, αλλά και σοβαρά ζητήματα διακυβέρνησης. Είναι ενδεικτικό πως τα δύο μεγαλύτερα ορυχεία της Kivas, Ganfeng Lithium και Tianqui Lithium, όταν ερωτήθηκαν σχετικά αρνήθηκαν κάθε συμμετοχή τους σε διαπραγμάτευση με τους Ταλιμπάν. Τα ονόματα των εν λόγω ορυχείων αναφέρθηκαν, ωστόσο, από τις πηγές που μίλησαν στους FT. Σημειωτέον, πάντως, πως η Κίνα έχει ζητήσει την άρση των οικονομικών κυρώσεων που έχουν επιβληθεί κατά του Αφγανιστάν και να ανακτήσει η χώρα την πρόσβαση στα δισεκατομμύρια των συναλλαγματικών διαθεσίμων που έχουν στην κατοχή τους πολυμερείς πιστωτικοί οργανισμοί όπως η Παγκόσμια Τράπεζα και το ΔΝΤ.

Οι επαφές ανάμεσα στο Πεκίνο και στους ηγέτες των Ταλιμπάν είχαν ήδη αρχίσει πριν από την αποχώρηση των αμερικανικών στρατευμάτων.

6th INNOVATION & ENTREPRENEURSHIP FORUM

Higher Education: *The Third Mission*

December 15th 2021 | University of Cyprus

AGENDA

The PwC Distinguished Lecture

10:00-10:45

PwC Distinguished Lecture: "The need for the development of entrepreneurial competencies and the role of Universities in research commercialization"
With Katerina Pramatari Associate Professor at Athens University of Economics and Business, Scientific Coordinator ACEin and Partner at Uni.Fund

10:45-12:00

Panel Discussion "Higher Education as a driving force for Technology and Entrepreneurship: Opportunities and challenges for Cyprus"
Coordination: Evgenios C Evgeniou, CEO, PwC Cyprus
Panel Members:
- Androulla Vasilliou Vice President of the University of Cyprus Council
- Katerina Pramatari Katerina Pramatari Associate Professor at Athens University of Economics and Business, Scientific Coordinator ACEin and Partner at Uni. Fund
- Professor Giorgos Chrysanthou, President of the University of Cyprus Entrepreneurship Council, Research Director CYENS
- Alexandros Charalambides, Associate Professor at Cyprus University of Technology and EIT Climate-KIC Cyprus Hub Coordinator

14:00-14:30

The CyEC 2021 Session:
The 7 CyEC 2021 Finalists Pitching presentation (3-minute presentations of the selected teams/projects)
- Atokes
- BizView
- BolsterUp
- Intellar
- Renewable Z
- S3 - Secure Smart Systems
- SportsLink

Awards Ceremony

www.c4e.org.cy/ief2021 | email: c4e@ucy.ac.cy | tel: 22895110

Organizer: C4E CENTRE FOR ENTREPRENEURSHIP
Strategic Partner: pwc
Communication Sponsor: Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Πιστεύουμε στα «**μικρά**» **Θαύματα** της ζωής! Μαζί μπορούμε να κάνουμε τον κόσμο τους καλύτερο!

Με αυτές τις ευχές ο εικαστικός **Δημήτριος Οικονόμου** δημιούργησε ξεχωριστά χριστουγεννιάτικα στολίδια και έργα τέχνης αποκλειστικά για τα **Μωρά Θαύματα**.

Αποκτήστε τα ή δωρίστε τα στους αγαπημένους σας, ενισχύωντας το έργο του Συνδέσμου.

Διάρκεια: 4 - 31 Δεκεμβρίου 2021

Φιλοξενία: Γκαλερί Γκλόρια
Ζήνωνος Σώζου 3,1075 Λευκωσία,
τηλ. +357 22 762 605

Για πληροφορίες αποταθείτε στο τηλέφωνο **96 820 000.**

Όλες οι εισπράξεις από τις πωλήσεις θα προσφερθούν στον Σύνδεσμο Μωρά Θαύματα δωρεά από τον καλλιτέχνη.

Gloria Gallery

Ώρες επισκέψεων:
Δευτέρα: 17:30 - 20:00
Τρίτη - Παρασκευή: 10:30 - 12:45
& 17:30 - 20:00
Σάββατο: 10:30 - 12:45

Μωρά-Θαύματα

Ο ανταγωνισμός

Υπογραμμίζοντας τον εντεινόμενο παγκόσμιο ανταγωνισμό για την επάρκεια και κυριαρχία στον τομέα των επεξεργαστών, σε σχετική συνεδρίαση που διοργανώθηκε ψηφιακά την άνοιξη, ο Αμερικανός πρόεδρος Τζο Μπάιντεν τόνισε πως το Πεκίνο «σχεδιάζει επιθετικά να κυριαρχήσει στην εφοδιαστική αλυσίδα επεξεργαστών και δαπανά πολλά χρήματα».

Ο στόχος

Πριν από τρία χρόνια, το φθινόπωρο του 2018, ο Κινέζος πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ χαρακτήρισε «μεγαλύτερο κρυφό κίνδυνο για τη χώρα τις εξαρτήσεις της από το εξωτερικό σε κρίσιμες και κεντρικές τεχνολογίες» και όρισε την αλλαγή αυτής της κατάστασης ως κεντρικό στόχο του προγράμματος του Πεκίνου για τα επόμενα χρόνια.

Θέμα κυριαρχίας

Ανακοινώνοντας το ευρωπαϊκό νομοσχέδιο για τους επεξεργαστές, η πρόεδρος της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν τόνισε πως «το μερίδιο της Ευρώπης, από τον σχεδιασμό έως τη δυνατότητα παραγωγής, έχει μειωθεί και εξαρτώμεθα από την Ασία για τους προηγμένους επεξεργαστές. Γι' αυτό δεν είναι μόνο θέμα ανταγωνιστικότητας, αλλά και εθνικής κυριαρχίας στην τεχνολογία».

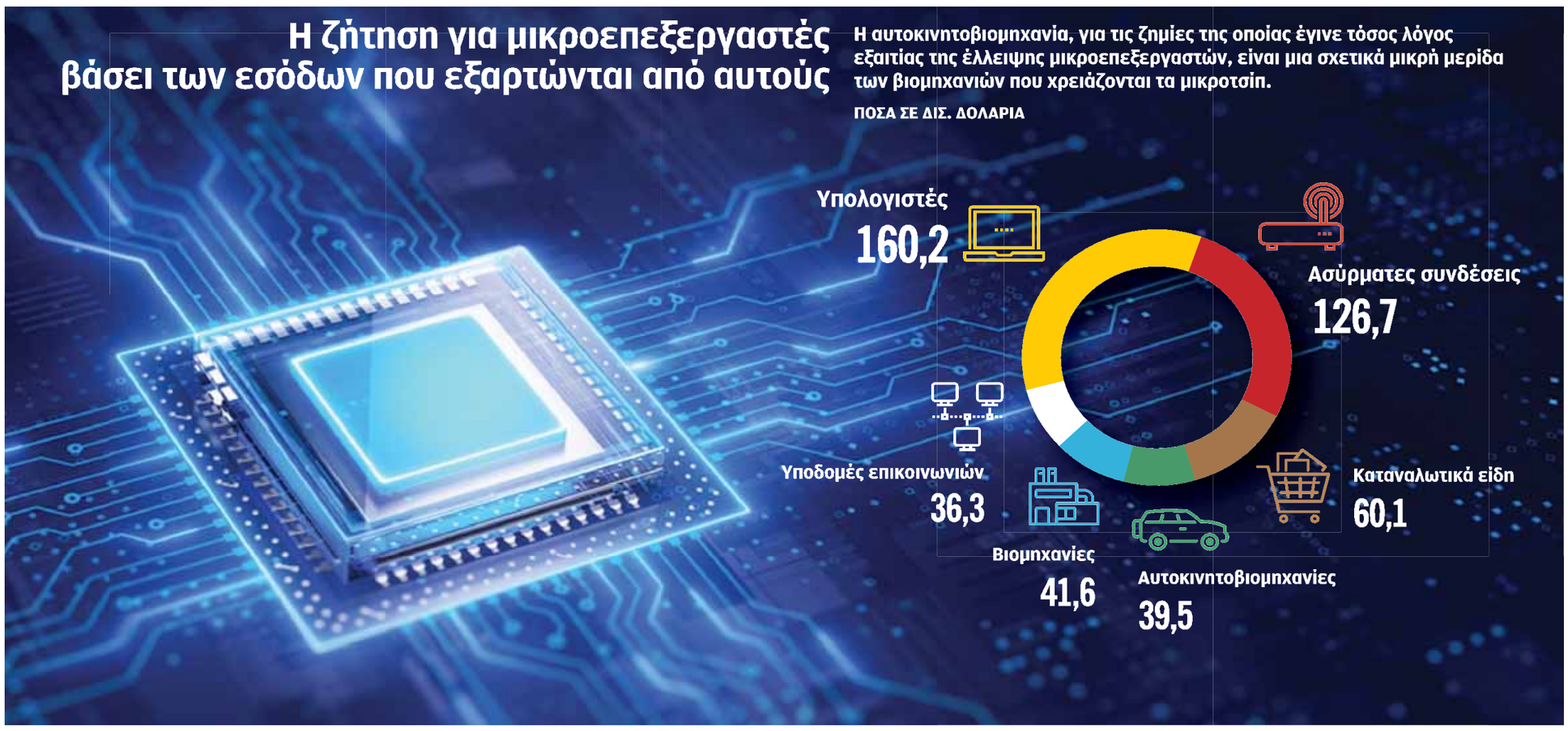

ΠΗΓΗ: IDC

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Κλιμακώνεται ο παγκόσμιος πόλεμος των τσιπ

Επενδύσεις δισ. από Ουάσιγκτον και Πεκίνο στην υψηλή τεχνολογία – Δική της μονάδα παραγωγής σχεδιάζει η Ε.Ε.

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Το 1945 ο Βάνεβαρ Μπους, Αμερικανός μηχανολόγος, μαθηματικός και προεδρικός σύμβουλος που είχε από το 1931 αναπτύξει τον πρώτο αναλογικό ηλεκτρονικό υπολογιστή, παρουσίασε στον τότε πρόεδρο των ΗΠΑ, Φραγκλίνο Ρούζβελτ, έκθεσή του για την επιστήμη και την τεχνολογική καινοτομία. Με αυτήν έθεσε το πλαίσιο της πολιτικής των ΗΠΑ στην επιστήμη και την τεχνολογία και διασφάλισε στη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου την αδιαμφισβήτητη παγκόσμια ηγεμονία επί δεκαετίες.

Η διαρκώς αυξανόμενη αλληλεξάρτηση των οικονομιών ανά τον κόσμο τις δεκαετίες που μεσολάβησαν και η συνεχής άνοδος της Κίνας με την τεχνολογική και επιστημονική της αναβάθμιση, τείνουν να κλονίσουν σήμερα την τεχνολογική ηγεμονία της υπερδύναμης. Μολονότι οι ΗΠΑ διατηρούν την πρωτοκαθεδρία στην υψηλή τεχνολογία αιχμής, το Πεκίνο δεν κρύβει την πρόθεσή του να την αμφισβητήσει, κλιμακώνοντας τον μεταξύ τους ανταγωνισμό. Εναν ανταγωνισμό που έγινε περισσότερο ορατός με τον εμπορικό πόλεμο του προηγούμενου προέδρου των ΗΠΑ και τις κυρώσεις σε κινεζικές εταιρείες υψηλής τεχνολογίας, αλλά και από πλευράς του Πεκίνου με το πρόγραμμα Made in China 2025, κεντρικός στόχος του οποίου είναι η ανάδειξη της Κίνας σε παγκόσμια υπερδύναμη στην Τεχνητή Νοημοσύνη, στη ρομποτική, στο Ιντερνετ και σε κάθε τεχνολογία αιχμής.

Στο επίκεντρο βρίσκεται τώρα το κυριότερο συνθετικό της οικονομικής ανάπτυξης, της ασφάλειας και της τεχνολογικής καινοτομίας, οι επεξεργαστές, η έλλειψη των οποίων παραλίγο να γονατίσει τις μεγαλύτερες αυτοκινητοβιομηχανίες της Ευρώπης και των ΗΠΑ, ενώ οδήγησε σε άνοδο των τιμών σε όλο το φάσμα των βιομηχανικών προϊόντων. Στις ΗΠΑ, που ελέγχουν περίπου το 48% της παγκόσμιας αγοράς επεξεργαστών αξίας 193 δισ. δολαρίων –με στοιχεία του 2020– και είναι έδρα των 15 μεγαλύτερων βιομηχανιών επεξεργαστών στον κόσμο, η κυβέρνηση Μπάιντεν προωθεί νομοσχέδιο για την ενίσχυση της εγχώριας βιομηχανίας μικροεπεξεργαστών, που προβλέπει δαπάνες ύψους 52 δισ. δολαρίων. Η Κίνα προς το παρόν παραμένει εξαρτημένη από τις βιομηχανίες άλλων χωρών, καθώς εξακολουθεί να εισάγει επεξεργαστές, με τις εισαγωγές της στο είδος να φτάνουν το 2020 σε αξία τα 350 δισ. δολάρια, καταγράφοντας αύξηση 14,6% σε σύγκριση με το 2019. Δρομολογεί όμως την ανάπτυξη του δικού της κλάδου, αναγορεύοντας σε ζήτημα εθνικής ασφάλειας την αυτάρκειά της σε επεξεργαστές.

Ο ανταγωνισμός προσλαμβάνει, όμως, τώρα διαστάσεις ζητήματος εθνικής ασφάλειας για τις χώρες της Ε.Ε. εξαιτίας της πανδημίας και των συνεπακόλουθών της στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα. Το κατέστησαν σαφές μέσα στην εβδομάδα με σχετική έκθεσή τους οι Γιαν Πέτερ Κλάινχανς του ινστιτούτου Stiftung Neue Verantwortung (SNV) και Τζον Λι, πρώην στέλεχος του Ινστιτούτου Κινεζικών Μελετών Mercator, προειδοποιώντας την Ε.Ε. ότι η ραγδαία πρόοδος της Κίνας στην τεχνολογία επεξεργαστών αποτελεί κίνδυνο για την εθνική της ασφάλεια. Χαρακτηρίζουν «ανεπαρκή και χωρίς βιώσιμη στρατηγική» τα ευρωπαϊκά σχέδια για τη μονάδα παραγωγής επεξεργαστών και το σχετικό νομοσχέδιο που προωθεί η Κομισιόν με στόχο να καταλάβει η Ε.Ε. 20% μερίδιο στην παγκόσμια αγορά μικροεπεξεργαστών μέχρι το 2030.

Οι δύο εμπειρογνώμονες, που σημειωτέον έχουν προβεί σε σχετικές συστάσεις και προς την Ουάσιγκτον, αφού μελέτησαν τις δυνατότητες της Κίνας στον κλάδο, συνιστούν στην Ε.Ε. να διοχετεύσει κεφάλαια σε όλη την εφοδιαστική αλυσίδα, να αναπτύξει τους τομείς της συναρμολόγησης, των δοκιμών και της συσκευασίας επεξεργαστών και να ενθαρρύνει τις ευρωπαϊκές νεοφυείς εταιρείες και τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια να επικεντρωθούν στον σχεδιασμό τους.

Αγώνας δρόμου στην Κίνα για επεξεργαστές 3ης γενιάς

Ο Κινέζος πρόεδρος Σι Τζινπίνγκ έχει αναθέσει στον «τσάρο» της κινεζικής οικονομίας, αντιπρόεδρο της κυβέρνησης και υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, Λιου Χε, να αναλάβει πρωτοβουλίες για να ενισχύσει την εγχώρια βιομηχανία επεξεργαστών και να τη βοηθήσει να αναπτυχθεί παρακάμπτοντας τα προβλήματα που της δημιουργούν οι αμερικανικές κυρώσεις. Το χαρτοφυλάκιο του Λιου Χε εκτείνεται από το εμπόριο μέχρι τα θέματα χρηματοοικονομικής και την τεχνολογία και από τα μέσα του έτους έχει αναλάβει να βρει τρόπους για να δώσει ώθηση στην ανάπτυξη των επεξεργαστών τρίτης γενιάς. Εχει αναλάβει έτσι τον σχεδιασμό ευρέος φάσματος πολιτικών που θα στηρίξουν την τεχνολογία των επεξεργαστών. Οπως σχολίασε πρόσφατα ο Γκου Βενζούν, επικεφαλής του τομέα αναλύσεων στην ερευνητική εταιρεία ICwise, «η Κίνα είναι πρώτη στον κόσμο στη χρήση επεξεργαστών, γι' αυτό και είναι πρώτη της προτεραιότητα να διασφαλίσει την εφοδιαστική της αλυσίδα στον κλάδο». Ο ίδιος πρόσθεσε πως «δεν είναι δυνατόν για καμία χώρα να ελέγχει συνολικά την εφοδιαστική αλυσίδα, αλλά σίγουρα είναι πολύ πιο αποτελεσματική η προσπάθεια μιας χώρας από τις προσπάθειες μιας εταιρείας». Ο Κινέζος πρόεδρος βασίζεται στον στενό σύμβουλό του πιστεύοντας πως θα βοηθήσει την Κίνα να αποκρούσει τις απειλές των ΗΠΑ, που επιδιώκουν να ανακτήσουν την αλλοτινή υπεροχή τους στη βιομηχανία επεξεργαστών. Η προηγούμενη κυβέρνηση των ΗΠΑ υπό τον Ντόναλντ Τραμπ επέβαλε κυρώσεις σε κινεζικούς κολοσσούς, από τη Huawei μέχρι τη SMIC, αποκλείοντάς τες από την αμερικανική τεχνολογία και από τις προμήθειες εξαρτημάτων κρίσιμων για τον σχεδιασμό και την παραγωγή επεξεργαστών προηγμένης λογικής.

Το γεγονός ότι αναλαμβάνει να ασχοληθεί με το θέμα ένας από τους στενότερους και πιο έμπιστους συνεργάτες του προέδρου Σι καταδεικνύει τη σημασία που αποδίδει το Πεκίνο στην πρωτοβουλία αυτή, όταν την ίδια στιγμή το ζήτημα αποτελεί προτεραιότητα για τους ανταγωνιστές της Κίνας, από τις ΗΠΑ μέχρι την Ιαπωνία και τη Νότια Κορέα. Ολες αυτές οι χώρες έχουν αποδυθεί σε έναν αγώνα να οικοδομήσουν τη δική τους βιομηχανία επεξεργαστών. Ο Κινέζος πρόεδρος έχει ζητήσει από τον σύμβουλό του και απόφοιτο του Χάρβαρντ να αντιμετωπίσει δυναμικά τα θέματα εθνικής ασφάλειας, καθιστώντας τον παράλληλα κύριο διαπραγματευτή στις επαφές με τις ΗΠΑ και πρόεδρο της Επιτροπής Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Από την άνοιξη ο κ. Λιου έχει ηγηθεί της ομάδας εργασίας για θέματα τεχνολογίας που έχει αναλάβει να αναπτύξει την επόμενη γενιά τεχνολογίας επεξεργαστών. Ο 69χρονος αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, που από το 2018 ηγείται των προσπαθειών για τεχνολογική μεταρρύθμιση της χώρας, εποπτεύει παράλληλα τα προγράμματα που ίσως πρόκειται να οδηγήσουν σε μεγάλα βήματα μπροστά σχετικά με την παραγωγή επεξεργαστών. Ανάμεσα σε αυτά μπορεί να είναι μια επιτυχία της Κίνας να αναπτύξει δικό της λογισμικό για τον σχεδιασμό επεξεργαστών και μηχανών υπεριώδους λιθογραφίας.

BLOOMBERG

Κόντρα μεταξύ βιομηχανιών στις ΗΠΑ για το «πακέτο» Μπάιντεν 52 δισ. δολαρίων

Της **DEBBY WU / BLOOMBERG**

Μεγάλη ένωση αμερικανικών βιομηχανιών καλεί την Ουάσιγκτον να επιτρέψει την επιδότηση, όχι μόνο των αμερικανικών εταιρειών, αλλά και των ασιατικών –όπως των TSM και Samsung– από το «πακέτο» των 52 δισ. δολαρίων που προβλέπει η κυβέρνηση Μπάιντεν για την παραγωγή επεξεργαστών εντός των ΗΠΑ.

Σύμφωνα με τον Μπέρτραντ Λόι, πρόεδρο της SEMI, της οποίας μέλη είναι 2.400 βιομηχανίες επεξεργαστών, αν η υπερδύναμη θέλει να οικοδομήσει ένα ισχυρό «οικοσύστημα» στην επικράτειά της πρέπει να είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση και οι Taiwan Semiconductor Manufacturing (TSM) και Samsung Electronics . Οι δύο βιομηχανίες, η ταϊβανέζικη TSM και η νοτιοκορεατική Samsung, οικοδομούν ήδη νέες μονάδες παραγωγής στην Αμερική για να αυξήσουν την παραγωγική τους δυνατότητα στη χώρα. Σε συνέντευξη που παραχώρησε στην αρχή της εβδομάδας, ο κ. Λόι διευκρίνισε πως «η βιομηχανία επεξεργαστών είναι ένα ιδιαιτέρως περίπλοκο οικοσύστημα που βασίζεται σε εταιρείες από Ιαπωνία, Ευρώπη, Βόρεια Αμερική, Ταϊβάν και Κίνα. Γι' αυτό, αν η κυβέρνηση των ΗΠΑ θέλει να ανθήσει η βιομηχανία αυτή στη χώρα πρέπει να διαθέσει τις επιδοτήσεις σε όλους τους παράγοντες, αδιακρίτως χώρας προέλευσης». Η κυβέρνηση Μπάιντεν προτίθεται να διαθέσει 52 δισ. δολάρια για την ενίσχυση της εγχώριας βιομηχανίας επεξεργαστών. Τόσο οι ΗΠΑ όσο και οι περισσότερες μεγάλες οικονομίες ανά τον κόσμο σπεύδουν να ενισχύσουν την εγχώρια εφοδιαστική αλυσίδα επεξεργαστών για να αποφύγουν μια επανάληψη της έλλειψής τους, που έχει πλήξει τις βιομηχανίες. Το σχετικό νομοσχέδιο για τη χρηματοδότηση των εγχώριων βιομηχανιών εντάσσεται σε ευρύτερη δέσμη νομοθετικών πρωτοβουλιών που στοχεύει στην ανάσχεση της Κίνας και ψηφίστηκε από τη Γερουσία τον Ιούνιο. Εκτοτε το σχετικό νομοσχέδιο έχει «κολλήσει» στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Τον Νοέμβριο ο επικεφαλής της Γερουσίας, Τσακ Σούμερ, και η πρόεδρος της Βουλής, Νάνσι Πελόσι, ανακοίνωσαν ότι συμφώνησαν σε μια εκδοχή του νομοσχεδίου που μπορεί να εγκριθεί και από τα δύο σώματα του αμερικανικού Κογκρέσου. Εως τώρα δεν έχουν προκύψει σχετικές προτάσεις. Στο μεταξύ, χωρίς να έχει ακόμη εγκριθεί η χρηματοδότηση του κλάδου, οι εταιρείες διαγκωνίζονται για το ποια πληροί τις προϋποθέσεις για τα κίνητρα που προβλέπει το σχετικό νομοσχέδιο. Ο διευθύνων σύμβουλος της Intel Corp, Πατ Γκέλσινγκερ, έχει επανειλημμένως υποστηρίξει πως οι Αμερικανοί φορολογούμενοι πρέπει να επιδοτήσουν μόνο τις εγχώριες βιομηχανίες, ενώ ο πρόεδρος της ταϊβανέζικης TSM, Μαρκ Λιου, επιμένει πως κάτι τέτοιο θα ήταν «αρνητικό» για την Αμερική. Και ο κ. Λόι, προεδρεύων της SEMI αλλά και διευθύνων σύμβουλος της βιομηχανίας προμηθειών Entegris Inc, που προμηθεύει με πρώτες ύλες τις αμερικανικές βιομηχανίες επεξεργαστών, υπογραμμίζει πως πρέπει οι επιδοτήσεις να είναι στη διάθεση και στις βιομηχανίες εξοπλισμού και πρώτων υλών, καθώς αυτές διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην εφοδιαστική αλυσίδα. Οπως τονίζει, «αν δεν προσφερθούν κίνητρα και στις εταιρείες πρώτων υλών και εξοπλισμού, θα δημιουργήσετε κενά στην εφοδιαστική αλυσίδα» και προσθέτει πως «είναι προς το συμφέρον όλων να προσφερθούν κίνητρα σε ευρύ φάσμα εταιρειών και σε όλο το οικοσύστημα του κλάδου».

Ερίζουν για το πώς θα μοιραστούν οι χρηματοδοτήσεις, αλλά το νομοσχέδιο «κόλλησε» στη Βουλή.

pwc

Cyprus Impact Report 2021

Μάθετε περισσότερα για το αποτύπωμα της PwC Κύπρου στην κοινωνία, στην οικονομία και στο περιβάλλον.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η πανδημία ανατρέπει τον επενδυτικό ορίζοντα

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Συνήθως οι επενδυτές ισχυρίζονται ότι έχουν μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Είναι η ρητορική για να αποφύγουν τη μομφή ότι είναι γρήγοροι κερδοσκόποι, ακόμα κι αν είναι. Ωστόσο, επιστημονικές μελέτες καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι μακροπρόθεσμοι επενδυτές επιτυγχάνουν καλύτερη επίδοση σε έσοδα, κέρδη, δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Παρ' όλα αυτά, πολλοί πιέζονται από χρέη, τους δικούς τους μετόχους, εξελίξεις, την πραγματικότητα, και περιορίζουν τον χρόνο που διακρατούν επενδύσεις.

Το παράδοξο είναι ότι η πανδημία φαίνεται να αλλάζει την πρακτική όσον αφορά τον χρονικό ορίζοντα επενδύσεων. Σε αντίθεση με ό,τι πιστεύαμε, ειδική έρευνα σε πολλές χώρες δείχνει ότι οι εταιρείες ενίσχυσαν επενδυτικά προγράμματα περιορίζοντας τα κεφάλαια που παρέχουν

Εταιρείες επενδύσεων, αμοιβαία κεφάλαια, διαχειριστές κεφαλαίων εμφανίζουν ανασφάλεια και προτιμούν βραχυπρόθεσμες τακτικές.

στους μετόχους. Η πανδημία οδήγησε εταιρείες να ενισχύσουν μακροπρόθεσμα επενδυτικά προγράμματα. Αντίθετα, εταιρείες επενδύσεων, αμοιβαία κεφάλαια, διαχειριστές κεφαλαίων εμφανίζουν ανασφάλεια και φεύγουν γρήγορα. Προτιμούν βραχυπρόθεσμες τακτικές. Δεν μένουν μεγάλο διάστημα στο χαρτοφυλάκιο μετοχών που κατέχουν. Βέβαια, η κίνηση αυτή μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι η πανδημία σε πολλές χώρες δεν μείωσε τις τιμές μετοχών, αντίθετα (όχι στην Αθήνα) τα χρηματιστήρια βρίσκονται σε πρωτοφανή άνοδο, με συνέπεια κάποιοι επενδυτές να ανησυχούν. Μη κερδοσκοπικός οργανισμός που δημιουργήθηκε από μεγάλα συνταξιοδοτικά ταμεία με αποστολή την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης επενδυτικής στρατηγικής (Focusing Capital on Long Term - FCLT) διαπιστώνει ότι στις 15 χώρες που παρακολουθεί το 2021, οι εταιρείες χρηματοδότησαν επενδυτικά προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης και όχι αύξηση των μερισμάτων ή επαναγορά ιδίων μετοχών. Αντίθετα, οι επενδυτικές εταιρείες μείωσαν τον επενδυτικό ορίζοντά τους.

Τα στοιχεία της διεθνούς έρευνας δείχνουν ότι οι διοικήσεις εταιρειών, παρότι συνήθως «κατηγορούνται» ότι κάνουν βραχυχρόνιες κινήσεις για να έχουν παχυλά μπόνους, έχουν διευρύνει τον χρονικό ορίζοντα των επενδύσεων εφέτος πάνω από 8%, ενώ οι επενδυτές μείωσαν τον χρόνο που περιμένουν να «ωριμάσουν» οι επενδύσεις τους πάνω από 10%. Εφυγαν πιο γρήγορα απ' ό,τι συνήθως. Ο όρος «επενδυτικός ορίζοντας» περιγράφει τη χρονική διάρκεια που ένας επενδυτής περιμένει να διακρατήσει μετοχές ή άλλο περιουσιακό στοιχείο που αγόρασε. Για παράδειγμα, θεωρητικά, νοικοκυριό που έχει επενδύσει για συνταξιοδότηση προσβλέπει σε έναν ορίζοντα 25 ετών. Εταιρεία επενδύσεων αγοράζει μετοχές πιθανότατα για να έχει απόδοση σε ένα, δύο χρόνια. Ακόμα και αμοιβαία κεφάλαια που χαρακτηρίζονται παθητικά, αφού παραμένουν μεγάλο διάστημα στις επιλογές μετοχών που έχουν κάνει, άλλαξαν στρατηγική. Κάνουν πιο συχνά κινήσεις στο χαρτοφυλάκιό τους, αφού ο χρόνος διακράτησης μετοχών είναι στο χαμηλότερο επίπεδο από το 2009. Υπάρχουν, βέβαια, πολλοί που είναι ακόμα πιο γρήγοροι. Στην πραγματικότητα έχουν χρονικό διάστημα λίγο πάνω, λίγο κάτω από δύο χρόνια, στη διάρκεια των οποίων αναζητούν καλή απόδοση και απομακρύνονται μόλις (νομίζουν ότι) τη βρήκαν. Στην πραγματικότητα δεν επενδύουν, προσφέρουν ρευστότητα στις χρηματιστηριακές αγορές. Το παράδοξο είναι ότι ακόμα και επενδυτικά ταμεία που ανήκουν σε κράτη και θεωρητικά διαχειρίζονται κρατικά κεφάλαια με μακροπρόθεσμη οπτική περιόρισαν την υπομονή με την οποία νομίζαμε ότι επενδύουν. Υποτίθεται πως τα κρατικά ταμεία θέλουν να ωφελήσουν τις χώρες τους μακροχρόνια και επενδύουν με ορίζοντα 20ετίας. Φαίνεται όμως ότι η πραγματική χρονική περίοδος των επενδύσεών τους είναι πέντε χρόνια, μικρότερη από των νοικοκυριών.

Οι έκτακτες συνθήκες της πανδημίας έχουν ανατρέψει και την επενδυτική στρατηγική, ουσιαστικά τον τρόπο που βλέπουν όλοι το μέλλον.

Οι ΗΠΑ επιδιώκουν οικονομική επανασύνδεση με χώρες της Ασίας

Η Ουάσιγκτον ευελπιστεί να υπογράψει τη νέα συμφωνία εντός του 2022

Η αμερικανική κυβέρνηση φαίνεται πως προσπαθεί να επανορθώσει τα σφάλματα του τέως προέδρου Ντόναλντ Τραμπ, που είχαν ως αποτέλεσμα να δημιουργηθεί η μεγαλύτερη ζώνη ελεύθερου εμπορίου στον κόσμο, η RCEP ή Ολοκληρωμένη Περιφερειακή Οικονομική Συνεργασία, ανάμεσα στις χώρες της Ασίας με τη συμμετοχή της Κίνας, αλλά χωρίς τις ΗΠΑ. Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg, η κυβέρνηση Μπάιντεν προσπαθεί τώρα να υπογράψει «μια πολύ ισχυρή» συμφωνία-πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας με τις χώρες της Ασίας, πολλές από τις οποίες έχουν ήδη ενταχθεί στη σφαίρα οικονομικής και εμπορικής επιρροής της Κίνας.

Στα σχέδια της Ουάσιγκτον αναφέρθηκε η Αμερικανίδα υπουργός Εμπορίου, Τζίνα Раϊμόντο, που τόνισε πως η επιδιωκόμενη συμφωνία θα συμπεριλαμβάνει και τον συντονισμό σε θέματα εφοδιαστικής αλυσίδας, ελέγχων στις εξαγωγές αλλά και προδιαγραφών στην Τεχνητή Νοημοσύνη. «Είναι προτεραιότητα για τον πρόεδρο», τόνισε η κ. Раϊμόντο στο πλαίσιο συζήτησης στρογγυλής τραπέζης στα κεντρικά γραφεία του Bloomberg στη Νέα Υόρκη και διευκρίνισε ότι η Ουάσιγκτον ευελπιστεί να υπογράψει τη συμφωνία εντός του επόμενου έτους. Παραπέμποντας εμφανώς στην περίοδο της διακυβέρνησης Τραμπ, η κ. Раϊμόντο τόνισε πως «η Αμερική δεν έχει δώσει σημεία ζωής σε αυτή την περιοχή εδώ και τέσσερα χρόνια». Αναφέρθηκε, άλλωστε, στην πρόσφατη περιοδεία της στις χώρες της Ασίας και υπογράμμισε πως στόχευε στο να καταστήσει σαφή τη διάθεση των ΗΠΑ για οικονομικό διάλογο, τονίζοντας, όμως, πως δεν επιθυμεί την εμπλοκή της κυβέρνησης Μπάιντεν σε έναν παραδοσιακό γύρο εμπορικών συνομιλιών. Διευκρίνισε πως η αμερικανική κυβέρνηση προσβλέπει σε «ένα νέο είδος οικονομικού πλαισίου για τη νέα οικονομία» και εξέφρασε την ελπίδα πως θα αρχίσει η διαδικασία της προσέγγισης «στις αρχές του νέου έτους, το πρώτο τρίμηνο του επόμενου έτους».

Πολλά από τα ασιατικά κράτη έχουν ήδη ενταχθεί στη σφαίρα οικονομικής και εμπορικής επιρροής της Κίνας με την RCEP.

Η Αμερικανίδα υπουργός Εμπορίου, Τζίνα Раϊμόντο, που τον περασμένο μήνα επισκέφθηκε τη Σιγκαπούρη, τη Μαλαισία και την Ιαπωνία, τόνισε πως «είναι πάρα πολύ μεγάλη η επιθυμία για αμερικανική παρουσία στην περιοχή και για επανασύνδεση των ΗΠΑ με τις χώρες της περιοχής».

Η κ. Раϊμόντο, που τον περασμένο μήνα επισκέφθηκε τη Σιγκαπούρη, τη Μαλαισία και την Ιαπωνία, τόνισε πως «είναι πάρα πολύ μεγάλη η επιθυμία για αμερικανική παρουσία στην περιοχή και για επανασύνδεση των ΗΠΑ με τις χώρες της περιοχής». Διευκρίνισε, άλλωστε, πως το πλαίσιο συνεργασίας που επιδιώκουν οι ΗΠΑ θα είναι «ευέλικτο» και θα αφήνει το περιθώριο σε όσες χώρες το επιθυμούν να μην προσυπογράψουν όλες τις πτυχές της συμφωνίας. Απώτερος στόχος της Ουάσιγκτον είναι, σύμφωνα με τα όσα δήλωσε η κ. Раϊμόντο, να αποκτήσει δεσμούς συνεργασίας όχι μόνο με τις ανεπτυγμένες οικονομίες της περιοχής, όπως η Ιαπωνία, η Σιγκαπούρη, η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία, αλλά και με τις αναδυόμενες οικονομίες, όπως η Μαλαισία, το Βιετνάμ και η Ταϊλάνδη. Δεν παρέλειψε, πάντως, να τονίσει ότι στο επίκεντρο των σχετικών επαφών θα τεθούν θέματα εφοδιαστικής αλυσίδας, ειδικότερα για τις κρίσιμες προμήθειες όπως οι μικροεπεξεργαστές, με στόχο «τη σταθερή και μακροπρόθεσμη συνεργασία σε θέματα εφοδιαστικής αλυσίδας», ώστε να αντιμετωπισθεί και να διευθετηθεί η έλλειψη συντονισμού που επικρατεί μεταξύ παραγωγών και αγοραστών. Αφησε μάλιστα ανοιχτό το ενδεχόμενο να επιδοτηθούν όχι μόνο αμερικανικές αλλά και ξένες εταιρείες παραγωγής επεξεργαστών από το πακέτο των 54 δισ. δολαρίων του προέδρου Μπάιντεν, που εξετάζει αυτόν τον καιρό το Κογκρέσο. Αναγκαία προϋπόθεση, υπογράμμισε όμως η κ. Раϊμόντο, θα είναι η παραγωγή να γίνεται εντός της αμερικανικής επικράτειας.

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα το πρόβλημα των επεξεργαστών, η Αμερικανίδα υπουργός τόνισε πως «είναι πρόβλημα για την Αμερική το γεγονός ότι εξαρτώμεθα τόσο πολύ από την Ταϊβάν». Προσέθεσε, επιπλέον, ότι ακόμα ένα στοιχείο της επιδιωκόμενης οικονομικής συνεργασίας θα είναι μια εναρμόνιση των ελέγχων στις εξαγωγές, ώστε να υπάρχουν περιορισμοί στα ευαίσθητα προϊόντα που καταλήγουν στην Κίνα «και σε άλλα αυταρχικά καθεστώτα». Οπως διευκρίνισε, «αν η Αμερική επιβάλει ελέγχους στις εξαγωγές προς την Κίνα για ένα τμήμα του εξοπλισμού επεξεργαστών, αλλά δεν κάνουν το ίδιο και οι σύμμαχοί της, οπότε η Κίνα θα μπορεί να προμηθεύεται αυτόν τον εξοπλισμό από τους συμμάχους των ΗΠΑ, τότε οι έλεγχοι δεν αποδίδουν». Την ίδια στιγμή, σε τακτική συνέντευξη Τύπου στο Πεκίνο, ο εκπρόσωπος του κινεζικού υπουργείου Εξωτερικών, Γουάνγκ Γουενμπίν, κατηγόρησε την Ουάσιγκτον ότι εκμεταλλεύεται καταχρηστικά την ισχύ της για να πολιτικοποιήσει ζητήματα σχετικά με το εμπόριο και την τεχνολογία και προσπαθεί «να θέσει εμπόδια για να υπονομεύσει τους διεθνείς κανόνες και να πλήξει την παγκόσμια αγορά».

Κέρδη-ρεκόρ για Gazprom μετά την εκτόξευση της τιμής του αερίου

Στο γ΄ τρίμηνο ανήλθαν σε 7,8 δισ. δολ., υπερβαίνοντας τις εκτιμήσεις αναλυτών

Σε ιστορικά επίπεδα-ρεκόρ ανήλθαν κατά το τρίτο τρίμηνο τα καθαρά κέρδη του ρωσικού ενεργειακού κολοσσού της Gazprom, χάρις στην εκτίναξη των τιμών του φυσικού αερίου και ενώ η Ευρώπη ταλαντιζόταν από ενεργειακή κρίση. Συγκεκριμένα, όπως επισημαίνει σε σχετικό δημοσίευμά του το ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg, τα κέρδη διαμορφώθηκαν στα 581,8 δισ. ρούβλια (7,8 δισ. δολάρια), όταν την ίδια χρονική περίοδο του 2020 υπήρξαν ζημίες. Η τωρινή επίδοση υπερέβη τον μέσο όρο

«Με δεδομένη τη σημερινή δυναμική, αναμένουμε ακόμα πιο εντυπωσιακά αποτελέσματα κατά το τέταρτο τρίμηνο», τονίζει η ρωσική εταιρεία.

των εκτιμήσεων, όπως ανέφερε χθες ο όμιλος της Gazprom. Τα δε έσοδα αυξήθηκαν 70% σε σύγκριση με τα αντίστοιχα πριν από ένα χρόνο και διαμορφώθηκαν στα 2,37 τρισ. ρούβλια, φθάνοντας και αυτά σε πρωτόγνωρα επίπεδα. Αρκεί να σκεφθεί κανείς, όπως αναφέρει ο Guardian, πως στην Ευρώπη η μέση τιμή φυσικού αερίου για την αγορά προμηθειών από την Gazprom αυξήθηκε από τα 117,2 δολάρια τα 1.000 κυβικά μέτρα το 2020 στα 313,40 δολάρια.

Στο χρηματιστήριο της Μόσχας η τιμή της μετοχής της Gazprom είχε ενισχυθεί έως και 3,6% στις πρωινές συναλλαγές και αργότερα στις 12.20 μ.μ. τοπική ώρα είχε διατηρήσει άνοδο 1,7% στα 332,82 ρούβλια.

Μπορεί οι καταναλωτές στην Ευρώπη να βάλουν βαθιά το χέρι στην τσέπη τον φετινό χειμώνα για να θερμάνουν το σπίτι τους, αλλά οι μέτοχοι της Gazprom αναμένουν μεγάλα κέρδη, καθώς η εκτόξευση της κερδοφορίας θα τους εξασφαλίσει το υψηλότερο μέρισμα που έχει δώσει ο ενεργειακός κολοσσός στην ιστορία του.

Αυτή τη στιγμή, ο κορυφαίος όμιλος παραγωγής φυσικού αερίου σε παγκόσμια κλίμακα δείχνει να ευνοείται ιδιαίτερα από την ιστορική άνοδο στην τιμή του αερίου, ενώ η Γηραιά Ηπειρος, η οποία είναι και η μεγαλύτερη αγορά για τις εξαγωγές του, βρίσκεται προ μιας δεινής κρίσης. Οι πωλήσεις φυσικού αερίου της Ρωσίας προς την Ευρώπη υπάγονται σε ένα ανώτατο όριο, διότι η πρώτη έχει θέσει ως προτεραιότητα να αναδιοργανώσει εκ νέου τα εγχώρια αποθέματά της. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να σκληρύνει ο ανταγωνισμός με την Ασία για υγροποιημένο φυσικό αέριο, ενώ οι αποθηκευτικές εγκαταστάσεις στην Ευρώπη αρχίζουν τον χειμώνα με πολύ χαμηλά επίπεδα καυσίμων, τα οποία είναι πρωτοφανή εδώ και πολλά χρόνια. Η κατάσταση στις βασικές εξαγωγικές αγορές της Gazprom έχει συμβάλει στο να αποκομίσει κέρδη -ρεκόρ, όπως διευκρίνισε ο αναπληρωτής διευθύνων σύμβουλός της, Φαμίλ Σαντίγκοβ. «Με δεδομένη τη σημερινή δυναμική, αναμένουμε ακόμα πιο εντυπωσιακά αποτελέσματα κατά το τέταρτο τρίμηνο», όπως είπε. «Το μαζικό αγοραστικό ενδιαφέρον, όπως αποτυπώνεται στις τιμές φυσικού αερίου στην Ευρώπη, θα μεταφραστεί σε εκ νέου εκτίναξη της κερδοφορίας το πρώτο τρίμηνο του 2022», υπογράμμισε ο αναλυτής της BCS Global Markets, Ρον Σμιθ.

Πάντως, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, ενώ οι τιμές του φυσικού αερίου στη Γηραιά Ηπειρο έχουν δείξει υπερδιπλασιασμό κατά το τρίτο τρίμηνο του 2021, αντιστοίχως τα έσοδα του ρωσικού ενεργειακού ομίλου δεν είχαν ανάλογη διόγκωση, όπως στο δεύτερο τρίμηνο, κυρίως εξαιτίας των συμβάσεων προμηθειών μακράς πνοής. Η φόρμουλα της τιμής σε αυτές τις συμβάσεις διαμορφώνεται βάσει ενός συνδυασμού της τιμής στην αγορά σποτ και στην προθεσμιακή, ενώ σε ορισμένες περιστάσεις συνεκτιμάται και το κόστος άλλων καυσίμων, όπως είναι το αργό. Τον Οκτώβριο η μετοχή της Gazprom είχε πτώση λόγω αβεβαιότητας για το χρονοδιάγραμμα έγκρισης του αγωγού Nord Stream 2, ο οποίος θα μεταφέρει απευθείας στην Ευρώπη 55 δισ. κυβικά μέτρα φυσικού αερίου τον χρόνο, μειώνοντας τους κινδύνους από τους ενδιάμεσους σταθμούς και επιτρέποντας στη Ρωσία να αυξήσει τις ποσότητες. Τέλος, θα πρέπει να αναφερθεί πως χάρις στον πακτωλό εσόδων, η Gazprom τείνει προς το να επιστρέψει στους μετόχους της το υψηλότερο μέρισμα στην ιστορία της.

BLOOMBERG

Αλμα στις εταιρικές συμφωνίες για ενέργεια από ΑΠΕ στην Ευρώπη

Αυξάνονται ολοένα και περισσότερο οι μακροπρόθεσμες συμφωνίες, τις οποίες κλείνουν οι μεγαλύτερες εταιρείες της Ευρώπης και αφορούν τις προμήθειές τους σε ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, όπως είναι ο άνεμος και ο ήλιος. Και αυτές οι προμήθειες είναι φθηνότερες, ειδικά εάν συγκριθούν με τα ορυκτά καύσιμα. Από τις αρχές της χρονιάς και μέχρι σήμερα οι εταιρικές συμφωνίες για την προμήθεια ηλιακής και αιολικής ενέργειας στην Ευρώπη έχουν αυξηθεί σχεδόν 70% σε επίπεδα-ρεκόρ, διότι οι τιμές φυσικού αερίου και γαιάνθρακα εκτίναξαν τις χρεώσεις ηλεκτρικής ενέργειας. Τα στοιχεία προέρχονται από την RE-Source, η οποία προωθεί τέτοιες συμβάσεις προμηθειών. Δεδομένου ότι στις ΑΠΕ υπάρχει η δέσμευση για σταθερότητα τιμών, τις καθιστά αμέσως ελκυστικότερες όταν η αγορά συνολικά χαρακτηρίζεται από αστάθεια. Φέτος οι ευρωπαϊκές εταιρείες υπέγραψαν συμφωνίες για να αγοράσουν σχεδόν διπλάσια ενέργεια από ήπιες πηγές απ' όσο πέρυσι, δηλαδή 6,1 Γιγαβάτ από 3,6 Γιγαβάτ, σύμφωνα με τα στοιχεία της RE-Source.

Καθώς οι οικονομίες στη Γηραιά Ηπειρο επανεκκινούν και η ζήτηση αποκαθίσταται, η προσφορά δεν μπορεί να ανταποκριθεί. Βιομηχανικοί κολοσσοί, από την παρασκευάστρια χημικών BASF έως την εταιρεία λιπασμάτων CF Industries Holdings, βρέθηκαν αντιμέτωποι με το υψηλό κόστος ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, αναγκαζόμενοι είτε να επιβραδύνουν είτε ακόμα και να διακόψουν προσωρινά την παραγωγή τους. Το ζήτημα των ελλείψεων στην ενέργεια και της ανοδικής πορείας των τιμών εκτιμάται πως θα συνεχιστεί. «Είχα μια τεράστια αύξηση στα αιτήματα από επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονταν σε διάφορα στάδια πανικού», επισήμανε ο Φιλ Ντομινάι, διευθυντής του τμήματος ηλεκτρικής ενέργειας και ομίλων κοινής ωφέλειας

Η αύξηση της ζήτησης συνέτεινε στο να υπάρξει σχετική άνοδος και στις τιμές ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

στην Ernst & Young, ο οποίος συνδράμει τις εταιρείες να διαπραγματευθούν τις συμφωνίες προμηθειών. «Αφ' ης στιγμής συνεκτιμήσεις όλες τις δαπάνες σου, καταλήγεις να λαμβάνεις δωρεάν ενέργεια από τον ήλιο και τον άνεμο, διότι είναι φθηνότερη».

Πάντως, η ζωηρότερη ζήτηση συνέτεινε στο να υπάρξει σχετική αύξηση και στις τιμές των ΑΠΕ. Οι τιμές για τις ενεργειακές συμφωνίες παροχής με χρήση ηλίου και ανέμου ενισχύθηκαν σε ποσοστό σχεδόν 7% το τρίτο τρίμηνο του 2021 εν συγκρίσει με το ίδιο διάστημα προ ενός έτους, σύμφωνα με τη LevelTen Energy. Η τελευταία ανέλυσε δεδομένα επί 204 προσφορών τιμών από 91 έργα ανανεώσιμων πηγών σε όλη τη Γηραιά Ηπειρο.

BLOOMBERG

Οι ανατροπές είκοσι χρόνια μετά την ένταξη της Κίνας στον ΠΟΕ

Η θεαματική άνοδος της ασιατικής υπερδύναμης, οι προσδοκίες και οι επικρίσεις

Πριν από 20 χρόνια σαν σήμερα η Κίνα υπέγραφε επισήμως την ένταξή της στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου και γινόταν δεκτή στη λέσχη των χωρών με ανεπτυγμένες εμπορικές σχέσεις σχεδόν με ενθουσιασμό από τις ανεπτυγμένες οικονομίες της Δύσης. Οπως διατείνονται τώρα, τόσο οι ΗΠΑ, όσο και οι σύμμαχοί τους και γενικότερα οι ανεπτυγμένες οικονομίες, τότε ευελπιστούσαν ότι με τους όρους που συνόδευαν την ένταξή της στον ΠΟΕ, η ασιατική οικονομική υπερδύναμη θα εγκατέλειπε οριστικά πολιτικές και πρακτικές ασυμβίβαστες με το διεθνές εμπορικό σύστημα και θα βασιζόταν εφεξής στις πολιτικές της ελεύθερης αγοράς. «Οι προσδοκίες αυτές διαψεύσθηκαν και φαίνεται πως η Κίνα δεν έχει την τάση να αλλάζει», σχολίασε ο Ντέιβιντ Μπίσμπι, υπεύθυνος της μόνιμης αποστολής των ΗΠΑ στον ΠΟΕ. Τα σχόλιά του απηχούν την κριτική που άσκησε προ ημερών η κινεζικής καταγωγής εκπρόσωπος Εμπορίου των ΗΠΑ, Κάθριν Τάι, όταν ανακοίνωσε ότι σχεδιάζει νέο γύρο συνομιλιών με το Πεκίνο.

Το μερίδιό της στο παγκόσμιο εμπόριο προϊόντων βρίσκεται πλέον στην πρώτη θέση, ενώ όταν προσχώρησε στον ΠΟΕ ήταν στην έκτη.

Σήμερα η Κίνα αντιπροσωπεύει το 13% του παγκόσμιου εμπορίου.

Στις δύο δεκαετίες που έχουν μεσολαβήσει από τις 11 Δεκεμβρίου του 2001, η Κίνα έχει σημειώσει θεαματική άνοδο στο παγκόσμιο στερέωμα και έχει αναδειχθεί σε δεύτερη οικονομία στον πλανήτη. Το μερίδιό της στο παγκόσμιο εμπόριο προϊόντων βρίσκεται πλέον στην πρώτη θέση, ενώ όταν προσχώρησε στον ΠΟΕ ήταν στην έκτη.

Σε ό,τι αφορά το μερίδιό της στο παγκόσμιο εμπόριο υπηρεσιών βρίσκεται σήμερα στη δεύτερη θέση, ενώ προ 20 ετών ήταν στην 11η. Σήμερα, «το εργοστάσιο του κόσμου», όπως την έχουν εύστοχα χαρακτηρίσει, αντιπροσωπεύει το 13% του παγκόσμιου εμπορίου και είναι ο υπ' αριθμόν ένα εμπορικός εταίρος τουλάχιστον 120 χωρών. Αποτελεί, άλλωστε, την ατμομηχανή της παγκόσμιας οικονομίας εφόσον συνεισφέρει ετησίως κατά μέσον όρο σχεδόν το 30% της παγκόσμιας οικονομικής ανάπτυξης. Το 2020 το ΑΕΠ της Κίνας υπερέβη τα 100 τρισ. γιουάν, ποσό αντίστοιχο των 14,7 τρισ. δολαρίων που αντιπροσωπεύει το 18,3% της παγκόσμιας οικονομίας, ενώ κατά την ένταξή της στον ΠΟΕ δεν αντιπροσώπευε παρά μόνον το 11,1% του παγκόσμιου ΑΕΠ.

Αν και δεν λείπουν οι αξιωματούχοι που έχουν εγκωμιάσει την Κίνα για τις επιδόσεις της όπως, για παράδειγμα, ο Πασκάλ Λαμί, που διετέλεσε επικεφαλής του ΠΟΕ επί οκτώ χρόνια, από τον Σεπτέμβριο του 2005 μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2013. Ωστόσο στην επιθεώρηση της κινεζικής οικονομίας από τον ΠΟΕ σε σχετική συνεδρίαση την Τετάρτη, σχεδόν 50 εκπρόσωποι χωρών-μελών του διεθνούς οργανισμού ανέβηκαν στο βήμα για να επικρίνουν τις πρακτικές και τις πολιτικές της Κίνας τις τελευταίες δύο δεκαετίες.

Ανάμεσα στις επικρίσεις που έχει επανειλημμένως δεχθεί η δεύτερη οικονομία στον κόσμο, είναι ότι έχει εκμεταλλευτεί το καθεστώς της αναπτυσσόμενης χώρας με το οποίο προσχώρησε στον διεθνή οργανισμό για να αναπτυχθεί δυσανάλογα. Από ευρωπαϊκής πλευράς, ο πρέσβης της Ε.Ε. στον ΠΟΕ, Ζοάο Αγκιάρ Ματσάδο, υπογράμμισε πως η Κίνα έχει αντλήσει καθοριστικά οφέλη από τη συμμετοχή της στον διεθνή οργανισμό, «αλλά ο βαθμός στον οποίο προέβη σε μεταρρύθμιση και απελευθέρωση της οικονομίας δεν αντιστοιχεί στο βάρος που έχει στην παγκόσμια οικονομία ούτε στην πρόσβαση σε αυτήν ή στις αγορές άλλων χωρών του ΠΟΕ». Πρόσθεσε μάλιστα πως το οικονομικό σύστημα της Κίνας παραμένει υπό τον ασφυκτικό έλεγχο του Πεκίνου, γι' αυτό και στρεβλώνει τις διεθνείς αγορές και εγκυμονεί κινδύνους για το σύστημα του παγκόσμιου εμπορίου.

Η κυβέρνηση της Ιαπωνίας προωθεί αυξήσεις μισθών

Η Ιαπωνία μοιάζει να ακολουθεί αφενός τις εξελίξεις στις ΗΠΑ, όπου οι επιχειρήσεις αυξάνουν τους μισθούς των εργαζομένων για να τους κρατήσουν στις θέσεις τους, και αφετέρου τις εξαγγελίες του Κινέζου προέδρου Σι Τζιπίνγκ, για δικαιότερη κατανομή του εθνικού εισοδήματος και «ευημερία για όλους». Η νέα κυβέρνηση του Φούμιο Κισίντα θέτει στόχο την αύξηση των μισθών των εργαζομένων. Οι αναλογίες είναι, πάντως, φαινομενικές καθώς πρόκειται απλώς για την πολιτική αναμόρφωσης και επανόρθωσης του καπιταλισμού που προωθεί ο Ιάπωνας πρωθυπουργός, με διακηρυγμένο στόχο τη δικαιότερη κατανομή της ευημερίας ανάμεσα στους πολίτες της Ιαπωνίας.

Ο Ιάπωνας πρωθυπουργός ανακοίνωσε σειρά κινήτρων και αντικινήτρων προκειμένου να πείσει τις επιχειρήσεις.

Δίνοντας συνέχεια στη δέσμη μέτρων στήριξης της οικονομίας που ανακοίνωσε τον περασμένο μήνα, ο κ. Κισίντα ανακοίνωσε σειρά κινήτρων και αντικινήτρων προκειμένου να πείσει τις επιχειρήσεις της χώρας να αυξήσουν τους μισθούς του προσωπικού τους. Ανάμεσά τους συγκαταλέγονται φορολογικά κίνητρα αλλά και πρόστιμα για όσους επιχειρήσεις δεν συμμορφωθούν. Τα φορολογικά κίνητρα αφορούν φοροαπαλλαγές έως και 50% και είναι πολύ πιο γενναιόδωρες από άλλες που έχουν προηγηθεί.

Οπως, πάντως, επισημαίνουν παράγοντες της ιαπωνικής οικονομίας, δεν θα είναι εύκολη υπόθεση να δοθούν πραγματικά αυξήσεις μισθών, καθώς στην Ιαπωνία οι αποδοχές των εργαζομένων έχουν παραμείνει στάσιμες επί πολλά χρόνια. Η ιαπωνική οικονομία έχει, άλλωστε, μείνει πίσω συγκριτικά με τις άλλες ανεπτυγμένες οικονομίες σε ό,τι αφορά την ανάκαμψή της από την ύφεση της πανδημίας. Οικονομικοί αναλυτές επισημαίνουν πως αν η κυβέρνηση πείσει πράγματι τις επιχειρήσεις να αυξήσουν τους μισθούς, τότε θα σταθεροποιηθεί και θα παγιωθεί η οικονομική ανάπτυξη. Αν πάλι αποτύχει δεν αποκλείεται να αποδειχθεί πως ο κ. Κισίντα θα είναι ένας ακόμη πρωθυπουργός της Ιαπωνίας που θα μπει στην «περιστρεφόμενη πόρτα» και όπως βρέθηκε στην κορυφή της πολιτικής ιεραρχίας έτσι θα βγει εντελώς από την πολιτική. Το έργο του είναι, άλλωστε, πολύ πιο δύσκολο καθώς παράλληλα με τη διόρθωση του καπιταλισμού ο Ιάπωνας πρωθυπουργός πρέπει να διατηρήσει την πανδημία υπό έλεγχο, ενώ θα έχει να αντιμετωπίσει άλλη εκλογική αναμέτρηση μέσα στο επόμενο καλοκαίρι.

Σύμφωνα, πάντως, με τις εκτιμήσεις των οικονομολόγων, οι φοροαπαλλαγές αποτελούν καλή κίνηση, που ωστόσο δεν επαρκεί δεδομένου ότι στη χώρα η ανάπτυξη έχει καθηλωθεί εδώ και πολλά χρόνια. Με την πανδημία, άλλωστε, διολίσθησε σε ύφεση τα πέντε από τα έξι τελευταία τρίμηνα και αναμένεται πως το επόμενο έτος ο ρυθμός ανάπτυξης θα είναι ο χαμηλότερος ανάμεσα στις χώρες του G7.

Bloomberg

Η πανδημία φέρνει ανατροπές στην εφοδιαστική αλυσίδα και στην εργασία

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΜΑΓΓΗΡΙΑΔΗ

Για τις νέες προκλήσεις της Ευρώπης μιλάει στην «Κ» ο επικεφαλής στρατηγικής πρόβλεψης του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ, Στέφαν Μέργκενταλερ.

Ο επικεφαλής στρατηγικής πρόβλεψης του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ περιγράφει έναν κόσμο με μικρότερες εφοδιαστικές αλυσίδες, μεταφορά μονάδων παραγωγής εγγύτερα στα σημεία των αγορών κι ένα υβριδικό μοντέλο εργασίας. Ο Στέφαν Μέργκενταλερ ήρθε στην Αθήνα προσκεκλημένος του Οικονομικού Φόρουμ των Δελφών και επισημαίνει στη συνέντευξή του στην «Κ» ότι η Ευρώπη έχει να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του ψηφιακού και του πράσινου μετασχηματισμού, πλάι στην ίδια της την οικονομική και πολιτική εμβάθυνση.

– Τελικά, ποιος είναι ο λόγος ύπαρξης της στρατηγικής πρόβλεψης, όταν ζούμε σε έναν κόσμο δίχως γραμμική εξέλιξη και συνεχή εμφάνιση «μαύρων κύκνων», όπως η πανδημία;

– Νομίζω ότι οι προηγούμενοι μήνες και η πανδημία ανέδειξαν την ανάγκη αυτή περισσότερο από οποτεδήποτε άλλοτε. Η παγκοσμιοποίηση δημιούργησε έναν εντυπωσιακά διασυνδεδεμένο κόσμο σε όλα τα επίπεδα κι αυτό το βλέπουμε στο περιβάλλον, στην εφοδιαστική αλυσίδα και την κοινωνία. Ομως σε επίπεδο κυβερνήσεων και ιδιωτικού τομέα εξακολουθούμε να λειτουργούμε με όρους καθετοποιημένης δομής κι έτσι αδυνατούμε να αντιδράσουμε αποτελεσματικά σε περιόδους κρίσεων. Εμείς, στο World Economic Forum, εδώ και χρόνια συμβουλεύουμε οργανισμούς, επιχειρήσεις και κυβερνήσεις να μην αντιμετωπίζουν φαινόμενα όπως την κλιματική κρίση, την αστικοποίηση ή τους κοινωνικούς μετασχηματισμούς μεμονωμένα και να οικοδομήσουν νέες μορφές διατομεακής συνεργασίας. Και χτίζουμε εργαλεία και μεθόδους για να πετύχουμε αυτό που ονομάζουμε στρατηγική πρόβλεψη. Εχουμε πλέον και τις νέες τεχνολογίες που μας βοηθούν να αξιοποιήσουμε τις πληροφορίες με πολύ πιο αποτελεσματικό τρόπο, βασιζόμαστε στην τεχνητή νοημοσύνη, τη συνδυάζουμε με την ανθρώπινη και συνδέουμε καλύτερα τις κουκίδες μεταξύ των εξελίξεων. Πάρτε για παράδειγμα το ζήτημα των καθυστερήσεων σε ένα πλοίο στο λιμάνι της Σαγκάης, επειδή μέλη του πληρώματος βρέθηκαν θετικά στον ιό και τις επιπτώσεις σε παραγωγούς και κατασκευαστές στην Ευρώπη. Πλέον μπορούμε πιο αποτελεσματικά να προβλέψουμε αυτού του είδους τις συνδέσεις κι αυτό κάνουμε στη στρατηγική πρόβλεψη.

– Αναφερθήκατε στα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα. Πώς προβλέπετε πως αυτά θα αντιμετωπιστούν;

– Για πολλούς, ξέρετε, δεν ήταν τόσο ορατό το πόσο περίπλοκο είναι αυτό το σύστημα. Φυσικά προκύπτουν μεγάλες αποδόσεις και οφέλη, αλλά υπάρχουν και τρωτά σημεία, σωστά; Μια από τις εργασίες που κάνουμε στη στρατηγική πρόβλεψη είναι το να προβλέψουμε το είδος των τρωτών σημείων ή των κραδασμών που μπορεί να προκύψουν σε ένα τέτοιο πολύπλοκο σύστημα. Η πανδημία αναμένεται να έχει μόνιμο αντίκτυπο, για αυτό και μια σειρά από χώρες και εταιρείες επιλέγουν να επανεξετάσουν αυτόν τον βαθμό της αλληλεπίδρασης, ενώ αναπτύσσουν τεχνολογίες που επιτρέπουν να φέρουν την παραγωγή τους σε πιο κοντινές χώρες. Νέες τεχνολογίες, όπως οι τρισδιάστατοι εκτυπωτές, θα βοηθήσουν την παραγωγή εξαρτημάτων με πολύ πιο προσαρμοσμένο τρόπο τοπικά, με μικρότερης κλίμακας εργοστάσια και μηχανήματα μεγάλης κλίμακας. Ισως στο μέλλον δούμε εφοδιαστικές αλυσίδες μικρότερης κλίμακας. Αλλά και οι γεωπολιτικές εξελίξεις θα κάνουν αρκετές βιομηχανίες και εταιρείες να ξανασκεφτούν την επιστροφή μονάδων παραγωγής εγγύτερα.

Η πανδημία αναμένεται να έχει μόνιμο αντίκτυπο, για αυτό και μια σειρά από χώρες και εταιρείες επιλέγουν να επανεξετάσουν αυτόν τον βαθμό της αλληλεπίδρασης, ενώ αναπτύσσουν τεχνολογίες που επιτρέπουν να φέρουν την παραγωγή τους σε πιο κοντινές χώρες, σημειώνει ο Στέφαν Μέργκενταλερ.

– Σε σχέση με το μέλλον της εργασίας στον κόσμο μετά την πανδημία, τι θα πρέπει να περιμένουμε όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας, τα ταξίδια, την καθημερινή επικοινωνία και την τηλεργασία;

– Ξέρετε, στην αρχή της πανδημίας ήμασταν όλοι ενθουσιώδεις. Οι εταιρείες τεχνολογίας ήταν οι πρώτες που είπαν «δεν θα επιστρέψουμε ποτέ στις παλιές συνήθειες στον φυσικό κόσμο». Χάρη στην τεχνολογία καταφέραμε πολλά, μας επέτρεψε την αλληλεπίδραση μέσω του βίντεο. Ομως σταδιακά αντιληφθήκαμε όλοι την αξία της προσωπικής επικοινωνίας, την ανάγκη για πρόσωπο με πρόσωπο αλληλεπίδραση για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης σε πολλά επίπεδα. Νομίζω πως η εμπιστοσύνη στην κοινωνία και τους οργανισμούς είναι θεμελιώδους αξίας και απαιτεί από τους ανθρώπους να αλληλεπιδρούν προσωπικά. Ηδη λοιπόν βλέπουμε άτομα που επιστρέφουν στις συναντήσεις και τα ταξίδια, όμως πλέον γνωρίζουμε πως οι άνθρωποι μπορεί να είναι παραγωγικοί σε διαφορετικά πλαίσια. Πιστεύω λοιπόν πως θα αντιμετωπίσουμε ένα πιο ευέλικτο εργασιακό περιβάλλον, κάτι που άλλωστε ήταν στον ορίζοντα εδώ και πολύ καιρό. Αλλά οι πρώτες εκτιμήσεις για καθιέρωση της εργασίας εξ αποστάσεως ήταν ιδιαίτερα υπερβολικές και ήδη βλέπουμε μια γρήγορη επιστροφή στην προσωπική αλληλεπίδραση που είναι απαραίτητη.

–Εσείς, ποιες θεωρείτε τις κυριότερες προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει η Ευρώπη την ερχόμενη δεκαετία;

– Η πρώτη είναι ξεκάθαρα η πράσινη μετάβαση. Πρόκειται για την πρόκληση της γενιάς μας. Και νομίζω ότι μόλις αρχίσαμε να αντιλαμβανόμαστε το βάθος των αλλαγών που θα χρειαστούν σε όλους τους τομείς. Δεν πρόκειται απλά για μια ενεργειακή μετάβαση, μιλάμε για αλλαγές στη μετακίνηση, στην τροφή κ.τ.λ. Η δεύτερη αφορά τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Και συμπεριλαμβάνω τόσο τον επανασχεδιασμό ενός οργανισμού ώστε να αντεπεξέλθει στον ψηφιακό κόσμο, όσο και τη μάχη για την προσέλκυση ταλέντων – ξέρετε, οι νεότερες γενιές δεν ενδιαφέρονται μόνο για το εργασιακό περιβάλλον, νοιάζονται και για τις αξίες τις οποίες υπηρετούν οι εταιρείες στις οποίες εργάζονται. Και βέβαια τρίτον, η Ευρώπη θα πρέπει να εξετάσει την επόμενη φάση του ευρωπαϊκού πρότζεκτ, μέσα σε ένα πλαίσιο έντονης πόλωσης και αμφισβήτησης των θεμελιωδών αξιών της, που κάποτε αποτελούσαν τις βεβαιότητες του ευρωπαϊκού μοντέλου.

Ο εφιάλτης της εκδικητικής πορνογραφίας

Ακόμη και ο όρος λειτουργεί αποπροσανατολιστικά, ενώ οι υποθέσεις που έρχονται στο φως είναι η κορυφή του παγόβουνου

Της **ΛΙΝΑΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ**

«Δεξί κλικ και αποθήκευση». Οι τέσσερις πιο τρομακτικές λέξεις για τα θύματα εκδικητικού πορνό. Η φράση που συμπυκνώνει τη φρίκη που ζουν. Ακόμη και αν ο θύτης ή οι Αρχές κατεβάσουν το επίμαχο υλικό από τις ιστοσελίδες που είχε αρχικά δημοσιευθεί, κανείς δεν γνωρίζει πόσοι άλλοι πορνογραφικοί κόμβοι το έχουν δανειστεί, πόσα αδιάκριτα μάτια το έχουν παρακολουθήσει, σε πόσους προσωπικούς υπολογιστές έχει κατέβει, πόσοι χρήστες το έχουν διατηρήσει στο αρχείο τους, αν κάποια στιγμή θα ξαναδιαρρεύσει στο Διαδίκτυο, πότε θα τελειώσει ο εφιάλτης για το θύμα. «Δεξί κλικ και αποθήκευση».

Ακόμη και ο όρος «εκδικητική πορνογραφία» είναι αποπροσανατολιστικός και λειτουργεί στο συλλογικό υποσυνείδητο εις βάρος των θυμάτων, ως επί το πλείστον γυναικών και ανδρών-μελών της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας. Αφενός, αφήνει να εννοηθεί

Στις περισσότερες περιπτώσεις, τα θύματα διστάζουν να καταγγείλουν τη διαδικτυακή κακοποίηση, από φόβο της περαιτέρω διαπόμπευσης.

ότι είχε προηγηθεί κάποια επιλήψιμη συμπεριφορά από το θύμα και, αφετέρου, παραπέμπει στη βιομηχανία της πορνογραφίας, όπου η μαγνητοσκόπηση και προβολή γίνεται σε γνώση των συμμετεχόντων. Σωστότερος όρος σύμφωνα με τους ειδικούς είναι «μη συναινετική διανομή σεξουαλικού υλικού».

Το υλικό –φωτογραφίες ή βίντεο σεξουαλικού περιεχομένου– μπορεί να έχει αποκτηθεί είτε μέσω παράνομων καταγραφών ή hacking είτε συναινετικά στο πλαίσιο μιας ερωτικής σχέσης. Όμως, όπως στην υπόθεση με φερόμενο ως δράστη τον Στάθη Παναγιωτόπουλο (παρουσιαστή της εκπομπής «Ράδιο αρβύλα»), που απασχολεί από προχθές την κοινή γνώμη, η κυκλοφορία του ευαίσθητου προσωπικού υλικού γίνεται χωρίς τη συναίνεση του ατόμου που εμφανίζεται σε αυτό. Μάλιστα, η εκδίκηση (συνήθως έπειτα από χωρισμό) δεν είναι η μόνη αιτία πίσω από την πρακτική αυτή. Πολλοί δημοσιοποιούν τέτοιο περιεχόμενο για λόγους εντυπωσιασμού (συνήθως οι μικρότεροι σε ηλικία – το φαινόμενο είναι έντονο στα σχολεία), για οικονομικό όφελος ή «απλώς» από μια στρεβλή αντίληψη σε σχέση με τον ρόλο εξουσίας που

Η πανδημία φαίνεται ότι φούντωσε ακόμη περισσότερο το φαινόμενο. Στην Ελλάδα καταγράφηκαν 13 περιστατικά το 2021. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι σχετικές καταγγελίες αυξήθηκαν κατά 22%, ενώ στις ΗΠΑ η κοινωνική αποστασιοποίηση και η 24ωρη παραμονή μας online «ευνόησε» τέτοιου είδους επιθέσεις, κάνοντας τα υποψήφια θύματα ακόμη πιο ευάλωτα.

κάποιοι άντρες θεωρούν ότι έχουν απέναντι στη γυναίκα.

Οι υποθέσεις, πάντως, που έρχονται στην επικαιρότητα αποτελούν μόνο την κορυφή του παγόβουνου. Και αυτό γιατί στις περισσότερες περιπτώσεις τα θύματα διστάζουν να καταγγείλουν τη διαδικτυακή τους κακοποίηση, από φόβο της περαιτέρω διαπόμπευσης. Οπως σε όλα τα εγκλήματα σεξουαλικής βίας, έτσι και στην «εκδικητική πορνογραφία», αντί για τους δράστες είναι πολύ συχνά τα θύματα που ενοχοποιούνται. «Γιατί έβγαλε αυτή τη φωτογραφία;», «δεν ήξερε τι θα συμβεί;», «τα 'θελε και τα 'παθε». Χαρακτηριστική ήταν η υπόθεση που είχε αναδείξει παλιότερα η «Κ» (1/2/14), με θύμα μια 14χρονη μαθήτρια, η οποία είχε αποστείλει στον φίλο της μια γυμνή φωτογραφία μέσω snapchat, πιστεύοντας ότι θα διαγραφόταν αυτομάτως. Οταν εκείνος την «κατέβασε» και την έστειλε στους φίλους του, με αποτέλεσμα τελικά να διαρρεύσει στο Διαδίκτυο, η κοπέλα άρχισε να λαμβάνει εκατοντάδες υβριστικά μηνύματα, με αποτέλεσμα η οικογένεια να αναγκαστεί να αλλάξει πόλη. Αντίστοιχα μηνύματα («τα ήθελες») είχαν κατακλύσει και το Instagram της Ιωάννας Τούνη (influencer που έγινε ευρέως γνωστή από τηλεπαιχνίδι μόδας), όταν πριν από ενάμιση χρόνο μίλησε ανοιχτά για τη δικαστική περιπέτειά της σε σχέση με τη διαρροή βίντεο με προσωπικές στιγμές της. Οπως είχε πει, ο τότε σύντροφός της, μολονότι γνώριζε τα πάντα για εκείνη τη βραδιά, δεν «ά-ντεξε» την κυκλοφορία του βίντεο και απομακρύνθηκε.

Απειλές

Η πίεση προς τα θύματα είναι αρκετές φορές αφόρητη. Τον Φεβρουάριο του 2016, το πανελλήνιο είχε συγκλονίσει η τραγική ιστορία 22χρονης φοιτήτριας, η οποία έπεσε από τον 9ο όροφο φοιτητικής εστίας του ΑΠΘ, με την οικογένειά της να υποστηρίζει ότι δεχόταν απειλές για τη δημοσιοποίηση προσωπικών βίντεο και φωτογραφιών της. Στοιχεία ότι δεχόταν απειλές με τη διαρροή βίντεο προέκυψαν και στην πολύκροτη υπόθεση του βιασμού και της δολοφονίας της Ελένης Τοπαλούδη στη Ρόδο το 2018.

Ενας ακόμη λόγος που τα θύματα αρνούνται να μιλήσουν στις Αρχές είναι και ότι οι δικαστικές διαμάχες κρατούν χρόνια, με τους δράστες να πέφτουν συνήθως στα μαλακά. Μολονότι σε άλλες χώρες, όπως στη Γερμανία, στη Γαλλία και στην

Μολονότι σε άλλες χώρες έχουν θεσπιστεί ειδικές διατάξεις, στην Ελλάδα διώκεται στο πλαίσιο της παραβίασης του νόμου για τα προσωπικά δεδομένα.

Αγγλία, έχουν θεσπιστεί ειδικές διατάξεις που ποινικοποιούν τη μη συναινετική δημοσιοποίηση οπτικοακουστικού υλικού με σεξουαλικό (γυμνό ή ημίγυμνο) περιεχόμενο, στην Ελλάδα διώκεται στο πλαίσιο της παραβίασης του νόμου για τα προσωπικά δεδομένα. Βαρύτερες είναι οι ποινές όταν έχουν τελεστεί και άλλα αδικήματα όπως η εκβίαση, η απειλή, η άσκηση βίας.

Η πανδημία ωστόσο φαίνεται ότι φούντωσε ακόμη περισσότερο το φαινόμενο. Στην Ελλάδα, από τη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος καταγράφηκαν μέσα στο 2021 13 περιστατικά, στο δε Ηνωμένο Βασίλειο οι σχετικές καταγγελίες αυξήθηκαν κατά 22% την περίοδο του lockdown. Και στις ΗΠΑ φαίνεται ότι η κοινωνική αποστασιοποίηση και η 24ωρη παραμονή μας online έχει «ευνοήσει» τέτοιου είδους επιθέσεις, κάνοντας τα υποψήφια θύματα ακόμη πιο ευάλωτα.

Στη χώρα μας καταγγελίες για τέτοια φαινόμενα μπορούμε να κάνουμε στη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, στο 11188, καθώς και στην 24ωρη γραμμή υποστήριξης που λειτουργεί η Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (15900).

«Μακροχρόνιος ο τραυματισμός»

«Δεν είναι απλώς παραβίαση της ιδιωτικότητάς σου. Είναι παραβίαση της ιδιωτικότητάς σου από κάποιον που ερωτεύτηκες». Στο γραφείο της ψυχολόγου - ψυχοθεραπεύτριας Φαίδρας Λογοθέτη έχουν φτάσει πολλές γυναίκες-θύματα «εκδικητικής πορνογραφίας» – το φαινόμενο είναι εντονότερο από αυτό που αποκαλύπτει η ειδησεογραφία. «Στο πλαίσιο μιας σχέσης, οι περισσότεροι αισθάνονται ασφαλείς να ανταλλάξουν ερωτικά μηνύματα και φωτογραφίες – αν και οι γυναίκες πιέζονται περισσότερο να στείλουν τέτοιο υλικό. Το σοκ που βιώνουν από το σπάσιμο της εμπιστοσύνης είναι μεγάλο. Οπως μεγάλη είναι στη συνέχεια και η θυματοποίηση αυτών των γυναικών, που νιώθουν ότι έφταιξαν, είτε που δέχθηκαν να φωτογραφηθούν από τον σύντροφό τους είτε που τον εμπιστεύθηκαν, που τον αγάπησαν». Πρόκειται για πράξη έμφυλης βίας. «Ενώ και τα δύο φύλα μπορούν να γίνουν θύματα εκδικητικής πορνογραφίας, οι γυναίκες εσωτερικεύουν περισσότερο την αυτοκατηγορία, με μεγαλύτερο αντίκτυπο στην ψυχική τους υγεία».

Οι επιπτώσεις είναι σαρωτικές. «Εχει τεράστια επιρροή στην καθημερινότητά τους. Εμφανίζονται χρόνια προβλήματα ψυχικής υγείας, υπάρχει κοινωνική απομόνωση, καταστροφή σχέσεων, φόβος, αίσθημα της δημόσιας ντροπής, άγχος,

«Το σοκ που βιώνουν από το σπάσιμο της εμπιστοσύνης είναι μεγάλο. Οπως μεγάλη είναι και η θυματοποίηση αυτών των γυναικών, που νιώθουν ότι έφταιξαν».

κατάθλιψη. Ο τραυματισμός είναι μακροχρόνιος». Η δημοσιοποίηση προσωπικών στιγμών αποτελεί μια μορφή κακοποίησης. Ετσι και οι συνέπειες είναι ίδιες με αυτές του βιασμού. «Κάποιοι χάνουν τις οικογένειές τους. Αλλοι φεύγουν από τη δουλειά τους είτε από ντροπή είτε γιατί εκδιώχνονται. Και να ξέρετε ότι πολλά θύματα έχουν δυσκολία να ξαναβρούν δουλειά γιατί στον έλεγχο του υποψηφίου από το HR η φωτογραφία ή το βίντεο μπορεί να βρεθεί». Οσο εύκολο είναι να ανεβάσεις κάτι στο Διαδίκτυο τόσο δύσκολο είναι να το αφαιρέσεις από εκεί.

Οι θύτες

Οσο για τους θύτες, πρόκειται συνήθως για άνδρες που εμφανίζουν παθολογικό τρόπο διαχείρισης του θυμού. «Δεν είναι απαραίτητα ένας άγριος τύπος, μπορεί να είναι ένας "καλοκάγαθος" παθητικοεπιθετικός, ο οποίος όμως έχει έναν πολύ ιδιαίτερο τρόπο να εκτονώνει τον θυμό του όταν θεωρεί ότι θίγεται ο ανδρισμός του».

Για τα παιδιά

Τι γίνεται όμως όταν το θύμα είναι παιδί; «Το πιο σημαντικό σε αυτές τις περιπτώσεις είναι να εξηγήσουμε ότι δεν έχει κάνει κάτι κακό», τονίζει στην «Κ» η διδάκτωρ κλινικής ψυχολογίας στο ΕΚΠΑ Κατερίνα Αγγελή. «Μπορεί να εμφάνισε απερίσκεπτη συμπεριφορά, αλλά δεν έβλαψε κανέναν. Πρέπει να καταστήσουμε σαφές στο παιδί ότι το λάθος το είχε αυτός που δημοσιοποίησε το υλικό». Οπως λέει, μπορεί να είναι ντροπιαστική εμπειρία, όμως είναι σημαντικό να γνωρίζουμε ότι όλοι έχουμε προσωπικές στιγμές, ότι όλοι δείχνουμε το σώμα μας όταν είμαστε ερωτευμένοι, είναι κάτι φυσιολογικό. «Αν το παιδί μας εκτεθεί με αυτόν τον τρόπο δεν πρέπει να το μαλώσουμε, πρέπει να το υποστηρίξουμε».

Σύμφωνα με την κ. Αγγελή, τα παιδιά που μεγαλώνουν σε ένα περιβάλλον αυστηρό, όπου δεν τολμούν να φανερώσουν πλευρές της σεξουαλικότητάς τους, είναι πιο ευάλωτα σε τέτοιες επιθέσεις, ενώ εάν τους συμβεί είναι πιθανότερο να μην το καταγγείλουν.

«Δεν το είπα ποτέ σε κανέναν»

«Ο οδοντίατρος έβαλε το χέρι του μέσα από την μπλούζα μου. Ημουν παιδί». «Ημουν 17 χρόνων, έκανα μαθήματα προετοιμασίας σε μικρά γκρουπάκια. Είχα χάσει ένα μάθημα Χημείας λόγω ασθένειας και με κάλεσε ο καθηγητής μου ένα Σάββατο στο γραφείο του για να το αναπληρώσω. Κάποια στιγμή με πλησίασε ξαφνικά, κόλλησε το στόμα του στο δικό μου και μου έχωσε βίαια τη γλώσσα του μέσα στο στόμα μου. Συνεχίσαμε κανονικά τα μαθήματα. Δεν το είπα ποτέ σε κανέναν». «Ηταν φίλος μου, Γερμανός που είχε έρθει να ζήσει μόνιμα στην Ελλάδα με την μητέρα του. Ημουν 13, ήταν 16. Με μια πρόφαση, ήρθε στην τουαλέτα μαζί μου και κλείδωσε την πόρτα. Με εκβίασε, άνοιξε ένα προφυλακτικό και προχώρησε σε διείσδυση. Κράτησε μόνο λίγα δευτερόλεπτα. Ξεκλείδωσε την τουαλέτα και έκανε σαν να μη συμβαίνει τίποτα. Επειτα από πολλά χρόνια, πέρυσι, με βρήκε στο Facebook και με ρώτησε "τα νέα μου"».

Υπάρχουν και άλλες –πολλές– μαρτυρίες στο menowmetoo.gr. Κάποιες τις διαβάζεις και τις ξαναδιαβάζεις αρνούμενος να πιστέψεις ότι αυτά τα πράγματα έχουν συμβεί δίπλα σου. Και όμως, όχι μόνον έχουν συμβεί, αλλά έχουν μείνει στο σκοτάδι, πίσω από ερμητικά κλειστές πόρτες, κλεισμένα σε οικογενειακά σε-

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας και η Σοφία Μπεκατώρου ένωσαν τις δυνάμεις τους και δημιούργησαν το menowmetoo.gr.

Μαρτυρίες σεξουαλικής παρενόχλησης έρχονται στο φως, στο πλαίσιο στης πρωτοβουλίας #MeNow_MeToo.

ντούκια. Εως τώρα. Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας και η Σοφία Μπεκατώρου με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ένωσαν τις δυνάμεις τους και ανακοίνωσαν την έναρξη της πρωτοβουλίας #MeNow_MeToo, καλώντας όλες μας, μικρές και μεγάλες, να μιλήσουμε για τις εμπειρίες σεξουαλικής παρενόχλησης που έχουμε ζήσει. Ενα χρόνο μετά την έναρξη του ελληνικού #MeToo, ελάχιστα έχουν γίνει για την ανατροπή της κουλτούρας του σεξισμού και της πατριαρχίας στη χώρα μας. Νέες μαρτυρίες θα δημοσιεύονται –ανώνυμα– στην πλατφόρμα. Ταυτόχρονα θα συγκεντρώνονται στοιχεία για το πλαίσιο που αυτές έλαβαν χώρα, ώστε να διευκολύνεται η διασύνδεση των θυμάτων, ενώ θα καταγράφονται οι ελλείψεις και οι δυσλειτουργίες του συστήματος για την αποτροπή μελλοντικών συμβάντων. Στόχος είναι η πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας κατά των γυναικών και η ολιστική στήριξη και ενδυνάμωση των γυναικών που έχουν υποστεί ενδοοικογενειακή βία.

«Εχει έρθει η στιγμή που οφείλουμε να καλλιεργήσουμε στην καθημερινότητά μας τη μηδενική ανοχή στη βία και αντίστοιχα η πολιτεία να νομοθετήσει και να θεσμοθετήσει περισσότερα και πιο αποτελεσματικά μέτρα πρόληψης και προστασίας. Εμείς, το ελάχιστο που μπορούμε να κάνουμε για κάθε επιζών άτομο που επιλέγει να μιλήσει, είναι να σταθούμε δίπλα του», αναφέρουν οι διοργανωτές.

Φόρμουλα για συνέχιση της στήριξης από την ΕΚΤ

Στο τραπέζι οι «ευέλικτες επανεπενδύσεις» μετά τη λήξη του PEPP

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Εναλλακτικά σενάρια για τη συνέχιση της στήριξης της Ελλάδας, μετά τη λήξη του έκτακτου προγράμματος αγοράς ομολόγων λόγω πανδημίας (PEPP), εξετάζονται στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, καθώς η προοπτική ένταξής της στο κανονικό πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης (APP) δεν προχωράει.

Η πολυαναμενόμενη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ, αύριο και την Πέμπτη, θα απαντήσει στα κρίσιμα ερωτήματα για τον χρόνο τερματισμού του PEPP, που εκτιμάται ότι θα είναι ο Μάρτιος του 2022, καθώς και για την τύχη των ελληνικών ομολόγων που εντάχθηκαν κατ' εξαίρεσιν στο PEPP, παρότι δεν βρίσκονται σε επενδυτική βαθμίδα, όπως απαιτούν οι κανόνες της ΕΚΤ.

Ενόψει της κρίσιμης απόφασης στη Φρανκφούρτη, πιθανότατα την Πέμπτη, ένα ισχυρό σενάριο για την Ελλάδα είναι οι λεγόμενες «ευέλικτες επανεπενδύσεις» των ομολόγων PEPP. Στο πλαίσιο αυτό, καθ' όλη τη διάρκεια της επανεπένδυσης του PEPP, η οποία θα διαρκέσει έως το τέλος του 2023, θα μπορούσαν να αγοράζονται ελληνικά ομόλογα με κάπως πιο ευνοϊκό καθεστώς από εκείνο το οποίο θα ίσχυε με την κανονική επανεπένδυση. Θα μπορούσε, δηλαδή, σύμφωνα με πηγές, το πρόγραμμα να έχει μια «μεροληψία» υπέρ των ελληνικών ομολόγων, αφού η Ελλάδα εξαιρείται από το κανονικό πρόγραμμα APP.

Συγκεκριμένα, ένα πολύ μικρό ποσοστό των επανεπενδύσεων των άλλων χωρών θα μπορούσε να μεταφέρεται στην Ελλάδα. Και όπως εκτιμούν τραπεζικές πηγές, επειδή η Ελλάδα έχει σχετικά μικρούς όγκους, σε σύγκριση με τις άλλες χώρες, θα μπορούσε έτσι να καλυφθεί.

Ιδανικά θα μπορούσε να διατηρηθεί η προστασία των ελληνικών ομολόγων στο ίδιο αναλογικά επίπεδο με αυτή των άλλων χωρών και αυτό επιδιώκει, ασφαλώς, ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας. Αυτό, όμως, δεν είναι απόλυτο και άλλωστε θα εξαρτηθεί και από τις εκδόσεις ομολόγων, όπως επισημαίνεται από πηγές της αγοράς.

Ενόψει της κρίσιμης απόφασης στη Φρανκφούρτη, πιθανότατα την Πέμπτη, ένα ισχυρό σενάριο για την Ελλάδα είναι να αγοράζονται ελληνικοί τίτλοι με πιο ευνοϊκό καθεστώς από εκείνο που θα ίσχυε με την κανονική επανεπένδυση.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, φαίνεται πως το πιθανότερο σενάριο είναι ότι θα συνεχίσουν να αγοράζονται ελληνικά ομόλογα και να χρησιμοποιούνται ως collateral για πράξεις χρηματοδότησης των ελληνικών τραπεζών έως το τέλος του 2023, τουλάχιστον.

Το ερώτημα είναι αν οι παρεμβάσεις αυτές θα είναι τέτοιας έκτασης, ώστε να καλύψουν πλήρως τις αγορές και να μην ασκηθούν μεγάλες πιέσεις στις αποδόσεις των τίτλων.

Σημειώνεται ότι η ΕΚΤ έχει αγοράσει ελληνικά ομόλογα ύψους σχεδόν 35 δισ. ευρώ και με τη βοήθειά της, οι αποδόσεις των δεκαετών τίτλων είχαν φτάσει τον Αύγουστο στο ιστορικό χαμηλό του 0,53%. Χθες, η απόδοση βρισκόταν στο 1,33%.

Η ΕΚΤ, όπως και η Ευρωπαϊκή Ένωση συνολικά, αντιλαμβάνονται ότι το ζήτημα της χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας με χαμηλό κόστος είναι κρίσιμο για την ανάκαμψή της και για την οριστική έξοδό της από τη μεταμνημονιακή περίοδο. Στο πλαίσιο αυτό, άλλωστε, εξετάζεται η «ευέλικτη» λύση μέσω των επαναγορών. Η ένταξη της χώρας κατ' εξαίρεσιν και με ειδικές προϋποθέσεις στο κανονικό APP θα ήταν η καλύτερη λύση, αλλά εδώ και λίγο καιρό στην ΕΚΤ έγινε σαφές ότι θα διακινδύνευε παραπομπή στο δικαστήριο, αφού οι κανόνες της σαφώς ορίζουν ότι τα ομόλογα των χωρών του APP πρέπει να ανήκουν σε επενδυτική βαθμίδα.

Η αναβάθμιση σε επενδυτική βαθμίδα τοποθετείται, σύμφωνα με τον στόχο που έχει θέσει η κυβέρνηση, στο πρώτο εξάμηνο του 2023. Ετσι, εφόσον ο σχεδιασμός αυτός ισχύσει και δεν υπάρξουν ανατροπές, η ένταξη στο κανονικό APP θα μπορούσε να γίνει πριν λήξει η περίοδος επαναγορών του PEPP.

Η πανδημία έπληξε την ψυχική υγεία των εργαζομένων

Αγχος, θυμός, μελαγχολία, μοναξιά, απαισιοδοξία. Είναι μερικά από τα συνηθισμένα συναισθήματα που χαρακτηρίζουν μεγάλο μέρος πλέον των εργαζομένων στην Ελλάδα, συναισθήματα που είναι απόρροια της πανδημίας και των πρωτοφανών καταστάσεων που ζήσαμε, ειδικά τον πρώτο χρόνο. Οι γυναίκες, οι νέοι και οι εργαζόμενοι που δεν έχουν παιδιά ήταν αυτοί που εμφάνισαν τις πιο έντονες επιπτώσεις, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις η αρνητική επίδραση της πανδημίας στην ψυχική υγεία σωματοποιήθηκε. Δεν έλειψαν δε και οι περιπτώσεις εκείνων που σκέφτηκαν κάποια στιγμή να βάλουν τέλος στη ζωή τους.

Τα εξαιρετικά και ταυτόχρονα ανησυχητικά ευρήματα περιλαμβάνονται στην έρευνα που πραγματοποίησε η ΕΥ Ελλάδος σε συνεργασία με την ΕΑΡ Hellas και το Εργαστήριο Πειραματικής Ψυχολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε τον Μάιο και τον Ιούνιο του 2021 σε 1.232 εργαζομένους στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα. Κατά την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας, 35% των συμμετεχόντων εργάζονταν εξ αποστάσεως, 30% διά ζώσης και 35% στο πλαίσιο ενός υβριδικού σχήματος εργασίας.

Η έρευνα κατέγραψε υψηλά ποσοστά για μια σειρά από συμπτώματα που σχετίζονται με την κατάθλιψη. Ετσι, πάνω από το ένα τρίτο των εργαζομένων που συμμετείχε στην έρευνα αισθάνεται μελαγχολία (35%) και απαισιοδοξία για το μέλλον (35%) ή δηλώνει ότι δεν έχει όρεξη για τίποτε (34%). Αρκετά εκτεταμένα είναι και τα συμπτώματα που σχετίζονται με το άγχος, με δύο στους τρεις (68%) να αισθάνονται νευρικότητα ή εσωτερική ταραχή, 40% να βρίσκονται σε υπερένταση και 18% να νιώθουν φόβο. Από τους 1.232 συμμετέχοντες οι 14 δήλωσαν ότι έχουν σκεφτεί να αυτοκτονήσουν. Οι πρωτόγνωρες συνθήκες της πανδημίας έχουν οδηγήσει και σε εκδηλώσεις θυμού, καθώς 70% των ερωτώμενων αισθάνονται εκνευρισμό, 3 στους 10 έχουν ανεξέλεγκτα ξεσπάσματα θυμού, και 2 στους 10 αναφέρουν ότι μπλέκουν συχνά σε λογομαχίες.

Οι μισοί συμμετέχοντες δήλωσαν ότι αισθάνονται από λίγη έως πάρα πολλή μοναξιά, ενώ το 17% δηλώνουν ότι αισθάνονται απομονωμένοι, με τις γυναίκες και τους νέους να εμφανίζουν τα υψηλότερα ποσοστά μοναξιάς.

Εντονα είναι και τα φαινόμενα σωματοποίησης, δηλαδή της έκφρασης των ψυχολογικών ή συναισθηματικών προβλημάτων ως σωματικά συμπτώματα, όπως ο πονοκέφαλος, το έντονο στρες και οι κρίσεις πανικού. Ενδεικτικά, ένας στους τρεις εργαζομένους (35%) δηλώνει ότι εμφάνισε αδυναμία και ζαλάδα, 15% ναυτία ή στομαχικές διαταραχές και 1 στους 10 παρατήρησε δυσκολία στην αναπνοή και πόνους στην καρδιά ή το στήθος.

Ενας στους τρεις αισθάνεται μελαγχολία και απαισιοδοξία ή δηλώνει ότι δεν έχει όρεξη για τίποτε.

Τα προβλήματα είναι εντονότερα στις γυναίκες, οι οποίες εμφανίζουν υψηλότερες τιμές άγχους, κατάθλιψης και σωματοποίησης από τους άνδρες συμμετέχοντες. Τούτο συνδέεται πιθανότατα με το γεγονός ότι ειδικά την περίοδο των lockdowns κλήθηκαν να ισορροπήσουν μεταξύ αντικρουόμενων προτεραιοτήτων, όπως η φροντίδα των παιδιών και οι οικιακές εργασίες, δουλεύοντας ταυτόχρονα, σε αρκετές περιπτώσεις, από το σπίτι.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

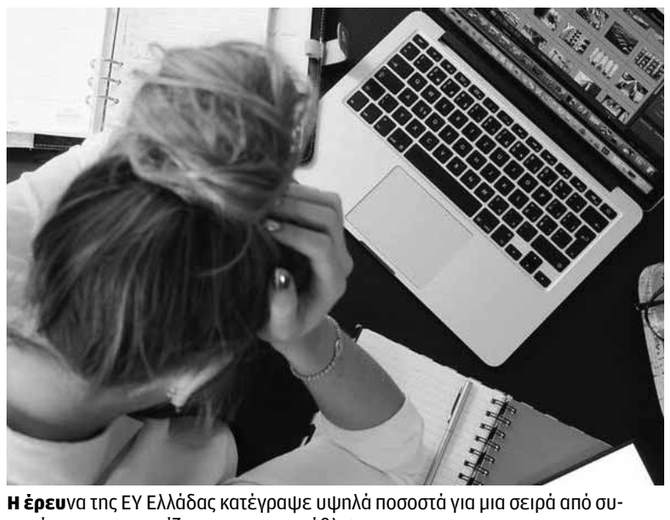

Η έρευνα της ΕΥ Ελλάδας κατέγραψε υψηλά ποσοστά για μια σειρά από συμπτώματα που σχετίζονται με την κατάθλιψη.

Εκτινάχθηκε το spread των ελληνικών 10ετών τίτλων

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Στα υψηλότερα επίπεδα από τον Ιούνιο του 2020 έχει εκτοξευθεί το spread των ελληνικών 10ετών ομολόγων και στις 171 μονάδες βάσης, τη στιγμή που το καλοκαίρι είχε υποχωρήσει κάτω από τις 100 μ.β και στα χαμηλότερα επίπεδα από το 2008. Αυτό, σύμφωνα με τους αναλυτές, δείχνει πως οι επενδυτές έχουν αρχίσει και τοποθετούν πλέον μεγαλύτερο ρίσκο στους ελληνικούς τίτλους.

Αν και το τελευταίο τρίμηνο οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων έχουν ακολουθήσει τη γενικότερη ανοδική τροχιά και των υπόλοιπων ομολόγων της Ευρωζώνης –λόγω και της εκτόξευσης του πληθωρισμού η οποία ενίσχυσε τις προσδοκίες για σύσφιξη της νομισματικής πολιτικής και για tapering νωρίτερα από το αναμενόμενο–, ωστόσο τις τελευταίες εβδομάδες και ειδικά αυτόν τον μήνα έχει παρατηρηθεί μια σημαντική διαφοροποίηση στη συμπεριφορά των ελληνικών τίτλων, με τις ελληνικές αποδόσεις να συνεχίζουν να κινούνται (με διακυμάνσεις) στα επίπεδα του 1,3%, τη στιγμή που στη Γερμανία (στο -0,38% χθες) και σε άλλες χώρες του «πυρήνα» της Ευρωζώνης, αλλά ακόμα και στην Ιταλία (στο 0,91%), έχουν ακολουθήσει πτωτική πορεία, αυξάνοντας έτσι τα ελληνικά spreads. Η εμφάνιση της «Ομικρον» έστειλε πολλούς επενδυτές μακριά από το ρίσκο και προς την ασφάλεια της αγοράς ομολόγων, με την Ελλάδα να μην επωφελείται από αυτή τη στροφή, καθώς οι επικείμενες αποφάσεις της ΕΚΤ και η αβεβαιότητα γύρω από το μέλλον της Ελλάδας στη μετα-PEPP εποχή, αύξησαν τον κίνδυνο γύρω από τα ελληνικά ομόλογα και οδήγησαν σε στάση αναμονής τους επενδυτές.

Η συνέχιση της ποσοτικής χαλάρωσης με αύξηση των μηνιαίων αγορών του κανονικού προγράμματος QE έχει λειτουργήσει ανακουφιστικά για τα ομόλογα της Ευρωζώνης που κατέχουν επενδυτική βαθμίδα, ωστόσο έχει βγάλει την Ελλάδα από τα ραντάρ για πολλούς επενδυτές. Το εάν και το πώς θα συνεχίσει η ΕΚΤ να στηρίζει τη χώρα μετά το τέλος του PEPP είναι ένα ερώτημα που μένει να απαντηθεί, με τα τελευταία σενάρια να θέτουν τη χώρα εκτός κανονικού QE, αλλά εντός ενός ενισχυμένου, πιο ευέλικτου γεωγραφικά και μεγαλύτερου σε διάρκεια προγράμματος επανεπενδύσεων.

Μένει να φανεί εάν οι αγορές θα κρίνουν ότι αυτό είναι αρκετό ή θα οδηγηθούμε σε περαιτέρω αύξηση των spreads στο αμέσως επόμενο διάστημα.

Ξένες τράπεζες ανοίγουν υποκαταστήματα στην Αθήνα

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Υποκαταστήματα στην Αθήνα ανοίγουν τον επόμενο χρόνο μεγάλα τραπεζικά ονόματα, ενώ άλλες τράπεζες επεκτείνουν τις δραστηριότητες που ήδη έχουν στην Ελλάδα, καθώς οι επενδυτικές προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, με το Ταμείο Ανάκαμψης αλλά και το Brexit, προσελκύουν τραπεζικό ενδιαφέρον στη χώρα. Ετσι, το 2022 το τραπεζικό τοπίο διαγράφεται πλουσιότερο, αλλά και ανταγωνιστικότερο. Κάτι που έχει τη σημασία του και για τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με πληροφορίες από κυβερνητικές και τραπεζικές πηγές, 6 τράπεζες ανοίγουν ή εξετάζουν να ανοίξουν υποκαταστήματα στην Αθήνα και άλλες 2 επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους.

Ευκαιρίες ανάπτυξης διακρίνουν μεταξύ άλλων Goldman Sachs, Bank of America και η ιαπωνική Nomura.

Η Goldman Sachs, μία από τις μεγαλύτερες διεθνείς τράπεζες επενδύσεων, με σταθερή και έντονη παρουσία στην ελληνική αγορά, αποφάσισε να κάνει το μεγάλο βήμα και ανοίγει το πρώτο τρίμηνο του επόμενου έτους πλήρες υποκατάστημα στην Αθήνα, που θα καλύπτει ευρύτερα την Ανατολική Ευρώπη. Η Goldman Sachs, σύμβουλος μεταξύ άλλων στην πώληση του 49% του ΔΕΔΔΗΕ, αλλά και σε πολλές εκδόσεις τραπεζών και επιχειρήσεων, υπό την καθοδήγηση του κ. Χάρη Ηλιάδη, θα βρίσκεται έτσι πιο κοντά στο ελληνικό γίγνεσθαι. Σε πρώτη φάση, το investment banking θα είναι στο επίκεντρο του ενδιαφέροντός της, αλλά δεν αποκλείεται να επεκταθεί στο private banking και στη διαχείριση assets.

Υποκατάστημα στην Αθήνα, το οποίο πιθανώς θα εξυπηρετεί την ευρύτερη περιοχή, εξετάζει να ανοίξει η Bank of America.

Η JP Morgan έχει ήδη ανοίξει υποκατάστημα στην Αθήνα από τον Ιούνιο με senior country officer τον Στέλιο Παπαδόπουλο, πρώην γενικό διευθυντή του ΟΔΔΗΧ. Η ήδη σημαντική δραστηριότητά της στο investment banking αναμένεται να αναπτυχθεί περαιτέρω τον επόμενο χρόνο, ενώ στα σχέδιά της περιλαμβάνεται η επέκταση και στο private banking. Σημαντική εξέλιξη θα αποτελέσει όμως και η έκβαση του εξεταζόμενου σχεδίου της για εξαγορά της Viva Wallet, στην οποία αναφέρθηκαν πρόσφατα δημοσιεύματα. Εφόσον το σχέδιο υλοποιηθεί, είναι προφανές ότι θα δρομολογήσει και άλλες πρωτοβουλίες του αμερικανικού τραπεζικού κολοσσού στην Ελλάδα. Η Deutsche Bank, με ήδη θεμελιωμένη παρουσία στην Αθήνα, όρισε πρόσφατα τον Δήμο Αρχοντίδη, έναν έμπειρο επαγγελματία του τραπεζικού χώρου, ως Chief Country Officer στην Ελλάδα, ο οποίος θα ηγηθεί των δραστηριοτήτων επενδυτικής στρατηγικής για την Ελλάδα και την Κύπρο. «Στις χώρες αυτές η τράπεζα έχει επενδύσει με στόχο την ανάπτυξη», σημειώνουν στην Deutsche Bank. «Η τοποθέτηση του Δήμου Αρχοντίδη ενίσχυσε το τοπικό franchise της τράπεζας και ενισχύει τη βαθιά της δέσμευση στους πελάτες της εδώ. Συν τω χρόνω, η Deutsche Bank σκοπεύει να αναπτύξει περαιτέρω τις υφιστάμενες σχέσεις της στην Ελλάδα και να διερευνήσει νέες δυνατότητες επέκτασης». Υποκατάστημα στην Αθήνα, το οποίο πιθανώς θα εξυπηρετεί την ευρύτερη περιοχή, εξετάζει να ανοίξει, σύμφωνα με πληροφορίες, και η Bank of America. Δεν είναι ίσως τυχαίο ότι οι αναλυτές της πολυεθνικής επενδυτικής τράπεζας προέβλεψαν προ μηνός ανάπτυξη 8,6% στην Ελλάδα.

Επίσης, η ιαπωνική Nomura, με σημαντική παρουσία στις εκδοτικές δραστηριότητες του ελληνικού Δημοσίου, αλλά και στον ιδιωτικό τομέα, έχοντας αναπτύξει τραπεζικές εργασίες εκτός Λονδίνου, μετά το Brexit, εξετάζει το άνοιγμα γραφείου και στην Αθήνα. Πληροφορίες αναφέρουν επίσης ότι ενδιαφέρονται να ιδρύσουν υποκαταστήματα εδώ μια μεγάλη γαλλική, μια σουηδική και μια βουλγαρική τράπεζα. Γραφείο αντιπροσωπείας, εξάλλου, άνοιξε μια κινεζική τράπεζα, η Commercial Bank of China. Οι ξένες τράπεζες βλέπουν, αναμφίβολα, ευκαιρίες υψηλών αποδόσεων στην Ελλάδα. Παράλληλα όμως οι αποφάσεις τους να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους εδώ, δείχνουν επιστροφή της εμπιστοσύνης τους στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας. Οπως αναφέρει χαρακτηριστικά στέλεχος της τραπεζικής αγοράς, «όλοι έχουν προεξοφλήσει μια περίοδο με ευνοϊκές εξελίξεις στα μακροοικονομικά μεγέθη, καθώς και με ευκαιρίες ανάπτυξης πιστωτικών δραστηριοτήτων, με τη βοήθεια και του Ταμείου Ανάκαμψης». Επίσης, προοπτικές παρουσιάζει η διαχείριση assets προσώπων υψηλού πλούτου, που βρίσκονται ήδη ή εγκαθίστανται στην Ελλάδα, όπως –μεταξύ άλλων– όσοι παίρνουν «χρυσή βίζα».

Κίνητρο αποτελούν επίσης οι φορολογικές ελαφρύνσεις που προσφέρει η κυβέρνηση σε όσους επιστρέφουν ή εγκαθίστανται στην Ελλάδα από το εξωτερικό, όπως σημειώνει άλλο τραπεζικό στέλεχος.

Το Brexit έχει παίξει κι αυτό τον ρόλο του, καθώς οι μεγάλες τράπεζες μεταφέρουν δραστηριότητες εκτός Λονδίνου, προκειμένου να βρίσκονται σε έδαφος της Ευρωπαϊκής Ενωσης, αλλά και διαφοροποιούν τη στρατηγική τους, αναπτύσσοντας τις περιφερειακές αγορές. Ανάμεσα σε αυτές βρίσκει τη θέση της και η Ελλάδα.

Ο ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ, Η RCB BANK ΚΑΙ Η EPIC ΣΑΣ ΠΡΟΣΚΑΛΟΥΝ

RCB

epic

Δήμος Λευκωσίας
Nicosia Municipality

Stasikratous Wonder Land

SHOPPING · STREET FOOD · DRINKS · ΛΙΧΟΥΔΙΕΣ · HAPPENINGS

18-19 DECEMBER
10:00-20:00
STASIKRATOUS STR.

ALL DAY & NIGHT MUSIC WITH

DEEJAY 93.5 RADIO

CharPilakoutasgroup

#STASIKRATOUSWONDERLAND

Βελτίωση επιχειρείν λόγω μεταρρυθμίσεων

Σημαντική μείωση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις καταγράφει έρευνα του ΣΕΒ – Ανησυχίες για τις ανατιμήσεις

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Οι μεταρρυθμίσεις βελτιώνουν σε σταθερή και διαρκή βάση το επιχειρηματικό περιβάλλον μετριάζοντας τις επιπτώσεις της πανδημίας. Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει από την έρευνα «Ο σφυγμός του επιχειρείν 2021» που πραγματοποίησε το Παρατηρητήριο Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) με τη συνεργασία της MRB.

Για πρώτη φορά ίσως ένας δείκτης που πέφτει κάτω από τη βάση του 5 έχει θετική χροιά και δη ότι έχουν μειωθεί οι δυσκολίες και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις σε μακροοικονομικό και μικροοικονομικό περιβάλλον. Την ίδια ώρα, βεβαίως, η αύξηση του ενεργειακού κόστους και συνολικά οι ανατιμήσεις προκαλούν ανησυχία στις επιχειρήσεις και μάλιστα ανεξαρτήτως μεγέθους.

Μείωση φορολογίας

Ειδικότερα, ο δείκτης αξιολόγησης δυσκολιών στο ευρύτερο οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον διαμορφώθηκε το 2021 στις 4,9 μονάδες, πέφτοντας για πρώτη φορά κάτω από τη βάση του 5 σε μια κλίμακα από 1 έως 10, όπου το 1 σημαίνει «Καθόλου δυσκολία» και το 10 «Μεγάλη δυσκολία». Ο εν λόγω δείκτης ήταν στις 5,3 μονάδες το 2021, ενώ το 2017 βρισκόταν στις 7 μονάδες. Αν και μεγαλύτερο εμπόδιο στο ευρύτερο οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον παραμένει διαχρονικά η υψηλή φορολογία (αξιολογείται σε αυτή τη θέση από το 45,5% των ερωτηθέντων), καταγράφει σημαντική βελτίωση έναντι του 2020 (70,6%), γεγονός που αποδίδεται σε μέτρα όπως η μείωση των φορολογικών συντελεστών εισοδήματος νομικών προσώπων από 24% σε 22% και της προκαταβολής φόρου εισοδήματος από 100% σε 80%, καθώς και η απαλλαγή από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης των εισοδημάτων από επιχειρηματική δραστηριότητα, από κεφάλαιο (μερίσματα, τόκοι, δικαιώματα, εισόδημα από ακίνητα) και από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.

Με αρκετή απόσταση και επίσης συγκεντρώνοντας πολύ χαμηλότερα ποσοστά σε σύγκριση με το παρελθόν ακολουθούν η διαφθορά/το έλλειμμα διαφάνειας (29,5%), η αναποτελεσματική λειτουργία των θεσμών (26,5%), η μακροοικονομική κατάσταση της χώρας (23,4%) και το διεθνές οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον (22,4%).

Θα πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί εδώ ότι η αναποτελεσματική λειτουργία των θεσμών, η οποία περιλαμβάνει και τη Δικαιοσύνη, αποτελεί το μόνο από τα πεδία αυτά στο οποίο δεν καταγράφεται βελτίωση το 2021.

Σε ό,τι αφορά δε το οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον, το ποσοστό όσων

Το 55% προβλέπει αύξηση πωλήσεων το επόμενο έτος και το 37% ενίσχυση του προσωπικού.

ανησυχούν έχει τριπλασιαστεί σε σύγκριση με το 2020. Αξιοσημείωτη βελτίωση σε σχέση με το 2020 παρουσιάζουν η έλλειψη κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού (πλέον αποτελεί όγδοο σημαντικότερο εμπόδιο από δεύτερο) και το έλλειμμα στη συνεργασία με τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα για την ανάπτυξη καινοτομίας (δέκατο εμπόδιο από έβδομο).

Βελτίωση παρατηρείται φέτος και στον δείκτη αξιολόγησης δυσκολιών στην καθημερινότητα των επιχειρήσεων. Ο εν λόγω δείκτης υποχώρησε στις 4,8 μονάδες το 2021 από τις 4,9 μονάδες το 2020, ενώ το 2017 βρισκόταν στις 6,5 μονάδες.

Προβληματισμό, πάντως, προκαλεί το γεγονός ότι για πρώτη φορά την περίοδο 2017-2021 που διενεργείται η εν λόγω έρευνα ως μεγαλύτερο εμπόδιο στην καθημερινή λειτουργία των επιχειρήσεων αξιολογείται από την πλειονότητα των επιχειρήσεων (32,4%) η αδυναμία πρόσβασης στη χρηματοδότηση και ο ακριβός δανεισμός.

Σύμφωνα με τον ΣΕΒ, αυτό συμβαίνει διότι αφενός δεν υπάρχει κάποια βελτιωτική παρέμβαση στο εν λόγω πεδίο, με το πρόβλημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων να παραμένει και αφετέρου υποχωρούν σημαντικά άλλα εμπόδια που προβλημάτιζαν τις επιχειρήσεις, όπως το ασταθές φορολογικό πλαίσιο (30,3%) το οποίο διαχρονικά προκαλούσε τη μεγαλύτερη δυσκολία, καθώς και η πολυνομία και ασάφεια του θεσμικού πλαισίου.

Ψηφιοποίηση

Η ψηφιοποίηση του κράτους αποτελεί για τις επιχειρήσεις την πιο επιτυχημένη μεταρρύθμιση του τελευταίου έτους. Τρεις δημόσιες ψηφιακές υπηρεσίες λαμβάνουν την καλύτερη αξιολόγηση από τις επιχειρήσεις, με σημαντική βελτίωση έναντι του 2020, δείχνοντας τον δρόμο στους υπόλοιπους. Πρόκειται για την ψηφιακή πύλη gov.gr (70,8%) businessportal (60%) και «Εργάνη» (58,3%). Την ίδια ώρα, κάποιοι φορείς και θεσμοί του κράτους εξακολουθούν να βρίσκονται στις τελευταίες θέσεις, παρά την κρισιμότητα του ρόλου τους για τη λειτουργία (και) των επιχειρήσεων. Πρόκειται για τα υπουργεία και τα δικαστήρια με ποσοστά ικανοποίησης μόλις 13,2% και 11,4% αντιστοίχως.

Η βελτίωση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος, αλλά και της καθημερινότητας των επιχειρήσεων, καθώς και η ανάκαμψη που καταγράφηκε το 2021 κάνει μεγάλο μέρος των επιχειρήσεων να αισιοδοξεί, παρά το γεγονός ότι η πανδημία εξακολουθεί να βρίσκεται στη ζωή μας. Το 46% των επιχειρήσεων αξιολογεί ως καλή την παρούσα του κατάσταση και το 42% ως καλή τη μελλοντική του κατάσταση. Πρόκειται για τα υψηλότερα ποσοστά καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου 2017-2021. Επιπλέον, το 55% προβλέπει αύξηση πωλήσεων το επόμενο έτος και το 37% ενίσχυση του προσωπικού.

Η άνοδος των τιμών

Ανησυχία για το κόστος των πρώτων υλών, της ενέργειας και των μεταφορικών διατυπώνει το 72% των επιχειρήσεων, ενώ το 55% δηλώνει ότι οι ανατιμήσεις εισροών θα οδηγήσουν σε σημαντική αύξηση των κοστολογίων και σε αύξηση των τιμοκαταλόγων τους. Μάλιστα, το υψηλό κόστος της ενέργειας στον κατάλογο των μεγαλύτερων εμποδίων στην καθημερινότητα των επιχειρήσεων κατατάσσεται φέτος στην τέταρτη θέση, συγκεντρώνοντας ποσοστό 28,6%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό το 2020 ήταν 20,7%.

Αξιολόγηση εμποδίων που σχετίζονται με το ευρύτερο οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον

	2017	2018	2019	2020	2021
Υψηλοί φορολογικοί συντελεστές	83,8	77,3	76,7	70,6	45,5
Διαφθορά και έλλειμμα διαφάνειας στη χώρα	40,3	45,1	39,5	35,5	29,5
Αναποτελεσματική λειτουργία των θεσμών	47,4	38,2	39,1	25,9	26,5
Μακροοικονομική κατάσταση χώρας	60	40,5	42,1	30,2	23,4
Διεθνές οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον	23,2	15,1	8,2	6,5	22,4
Πολιτική αβεβαιότητα	65,7	43,3	42,0	14,3	19,9
Ελλειμμα υποδομών	21,2	22,8	19,9	20,9	19,6
Ελλειψη κατάλληλου ανθρωπίνου δυναμικού ή/και δεξιοτήτων	12,9	10,9	21,0	38,3	18,5
Κλιματικοί ή άλλοι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι					13,8
Ελλειμμα στη συνεργασία με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα για ανάπτυξη καινοτομίας	36,1	28,0	23,1	20,3	11
Μη ανταγωνιστική λειτουργία των αγορών προϊόντων και υπηρεσιών	20,7	11,4	15,4	15,0	10,2

ΠΗΓΗ: ΣΕΒ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Φλέβα χρυσού χτύπησαν οι μεταλλουργίες

Το ράλι τιμών στα μέταλλα φέρνει υψηλές κερδοφορίες για Viohalco, Mytilineos και Χαλυβουργία Ελλάδος

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Ιστορικά υψηλές επιδόσεις στο εννεάμηνο της τρέχουσας χρήσης, που αναμένεται να βελτιωθούν ακόμα περαιτέρω στο σύνολο του οικονομικού έτους, πέτυχαν οι μεγάλοι Έλληνες παραγωγοί βιομηχανικών μετάλλων και μεταποιημένων προϊόντων μετάλλου, με οδηγό την αυξημένη παγκόσμια ζήτηση που σε συνδυασμό με την περιορισμένη προσφορά συντηρεί ψηλά τις χρηματιστηριακές τιμές των μετάλλων.

Και αυτό παρά το ιδιαίτερα αυξημένο ενεργειακό κόστος, αφού είχαν τη δυνατότητα είτε να έχουν «κλειδωμένες» τιμές ρεύματος με μακροπρόθεσμα συμβόλαια είτε και να περάσουν το επιπλέον κόστος στις τελικές τιμές που καταβάλλουν οι πελάτες τους. Είναι ίσως χαρακτηριστικό πως στο εννεάμηνο του έτους η μέση τιμή του Αλουμινίου (LME 3M) ανήλθε στα επίπεδα των 2.400 δολαρίων ανά τόνο, 44% αυξημένη σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020. Αντίστοιχα, οι τιμές του χάλυβα, ενώ τον Μάρτιο του 2020 διαπραγματεύονταν

Η ισχυρή ζήτηση από το εξωτερικό αλλά και την ελληνική αγορά αναμένεται να διατηρηθεί και κατά το επόμενο έτος.

μεταξύ 500 και 800 δολαρίων ο τόνος, στα τέλη του εννεάμηνου φέτος είχαν φθάσει στα 1.800 δολάρια. Πολλοί από όσους εμπλέκονται στην αγορά αυτή εκτιμούν πως δεν θα υπάρξει μεγάλη μείωση των τιμών, παρά μόνο παροδικές διορθώσεις, ενδεχομένως και το 2022. Απούσα από το «πάρτι» αυτό των μετάλλων είναι η ΛΑΡΚΟ, η οποία παρά το ράλι των τιμών στο νικέλιο από τα 10.500 ευρώ τον Μάρτιο του 2020 στα 18.000 την τρέχουσα περίοδο, δεν μπόρεσε παρά να περιορίσει απλώς το εύρος του ελλείμματος σε λειτουργικό επίπεδο.

Στον αντίποδα, χαλυβουργίες όπως η Σιδενόρ και η Χαλυβουργία Ελλάδος καταγράφουν σημαντική αύξηση του κύκλου εργασιών τους αλλά και των περιθωρίων κέρδους τους, ανεξάρτητα από το γεγονός πως οι τιμές της ενέργειας αλλά και των μεταφορικών έχουν εκτοξευθεί. Αιτία η ισχυρή ζήτηση για χάλυβα διεθνώς, καθώς η παγκόσμια οικονομία ανακάμπτει και η απουσία επαρκούς προσφοράς επιτρέπει τη μετακύλιση του υψηλότερου κόστους της ενέργειας και των μεταφορικών στους τελικούς καταναλωτές. Η ισχυρή ζήτηση από το εξωτερικό αλλά και την ανακάμπτουσα ελληνική οικονομία –στην οποία δρομολογούνται μεγάλα ιδιωτικά αλλά και δημόσια έργα– αναμένεται να διατηρηθεί και κατά το επόμενο έτος. Είναι χαρακτηριστικό πως σύμφωνα με πληροφορίες το σύνολο των χαλυβουργιών δουλεύει κοντά στο 100% της δυναμικότητάς τους, με τις παραγγελίες να έχουν ήδη απορροφήσει το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής της επόμενης χρήσης. Εξίσου θετικές, αν όχι θετικότερες, είναι και οι προοπτικές για το αλουμίνιο, που παρά την πρόσφατη διόρθωση των διεθνών τιμών παραμένει σε υψηλά επίπεδα και σύμφωνα με επενδυτικούς οίκους όπως η Goldman Sachs αναμένεται να δει τις τιμές του να επιστρέφουν και να παραμένουν πάνω από τα επίπεδα των 3.000 δολαρίων ο τόνος κατά το 2022. Ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες ειδικά για καθετοποιημένους παραγωγούς με σταθερό ενεργειακό κόστος, όπως το Αλουμίνιον της Ελλάδος της Mytilineos.

Τα κέρδη μετά από φόρους της Viohalco στο εννεάμηνο ανήλθαν σε 117,9 εκατ. ευρώ έναντι κερδών 25 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο περυσινό διάστημα.

ElvalHalcor

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα εννεαμήνου που ανακοίνωσε η Viohalco, «η αύξηση των όγκων πωλήσεων και η θετική επίδραση των αυξημένων αναλώσεων σκραπ αναχαίτισαν τις αρνητικές επιδράσεις από την αύξηση των τιμών του φυσικού αερίου, με αποτέλεσμα τα αναπροσαρμοσμένα ενοποιημένα κέρδη της ElvalHalcor πριν από φόρους, τόκους, αποσβέσεις, αποτέλεσμα μετάλλου και λοιπά έκτακτα έξοδα (a-EBITDA), τα οποία απεικονίζουν καλύτερα την οργανική και ταμειακή κερδοφορία της εταιρείας, να αυξηθούν κατά 25,7% στο εννεάμηνο στα 130,4 εκατ. ευρώ έναντι 103,8 εκατ. ευρώ την προηγούμενη αντίστοιχη περίοδο, ενώ για το τρίτο τρίμηνο το a-EBITDA ανήλθε σε 45,2 εκατ. ευρώ έναντι 35,9 εκατ. ευρώ για την περυσινή τριμηνιαία περίοδο». Οπως εξηγεί, «η άνοδος των τιμών των μετάλλων είχε ως αποτέλεσμα λογιστικά κέρδη μετάλλου, τα οποία έφτασαν τα 50,0 εκατ. ευρώ για το εννεάμηνο έναντι ζημίας 8,7 εκατ. ευρώ για το εννεάμηνο του 2020, με τα τριμηνιαία μεγέθη για το αποτέλεσμα μετάλλου να ανέρχονται σε κέρδη 8,6 εκατ. ευρώ για το τρίτο τρίμηνο του '21 έναντι κερδών 4 εκατ. ευρώ για το τρίτο τρίμηνο του '20. Το αποτέλεσμα του μετάλλου επέδρασε θετικά και στα μεικτά κέρδη που ανήλθαν σε 187,4 εκατ. ευρώ έναντι 99,8 εκατ. ευρώ στο εννεάμηνο του 2020». Ωστόσο οι αυξημένες τιμές των μετάλλων αύξησαν το κεφαλαίο κίνησης της Viohalco, γεγονός που οδήγησε σε αύξηση του καθαρού δανεισμού κατά 107 εκατ. ευρώ σε σχέση με το κλείσιμό της του 2020. Σε κάθε περίπτωση, τα κέρδη μετά από φόρους της Viohalco ανήλθαν σε 117,9 εκατ. ευρώ έναντι κερδών 25 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο περυσινό διάστημα.

Αλουμίνιον της Ελλάδος

Την ίδια περίοδο η Mytilineos ανακοίνωσε για το εννεάμηνο 62,4% αύξηση στα κέρδη ανά μετοχή σε προσαρμοσμένη για έκτακτα και μη επαναλαμβανόμενα γεγονότα βάση, σε σύγκριση με το εννεάμηνο του 2020, ή 18% σε μη προσαρμοσμένη βάση, με τα καθαρά κέρδη μετά από δικαιώματα μειοψηφίας να ανέρχονται σε 115 εκατ. Η μητρική της Αλουμίνιον της Ελλάδος σημείωσε αύξηση του κύκλου εργασιών 27% στα 1.698 εκατ., σε σύγκριση με το εννεάμηνο του 2020, και 23% αύξηση των κερδών προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) που ανήλθαν σε 241 εκατ. Οπως χαρακτηριστικά αναφέρεται, «η Mytilineos καταγράφει φέτος νέα ιστορικά επίπεδα κύκλου εργασιών και κερδοφορίας».

Οι τιμές του αλουμινίου από τις αρχές του έτους έχουν σημειώσει κατακόρυφη άνοδο, καταγράφοντας νέα ιστορικά υψηλά, καθώς μια σειρά από παράγοντες, όπως τα μέτρα τόνωσης των οικονομιών λόγω της πανδημίας, η χαλαρή νομισματική πολιτική, οι πληθωριστικές πιέσεις, η κλιμακούμενη ενεργειακή κρίση και η παγκόσμια τάση προς την «πράσινη» οικονομία, συντελούν στη σημαντική αύξηση της παγκόσμιας ζήτησης και παράλληλα θέτουν περιορισμούς στην προσφορά και τη διαθεσιμότητα του μετάλλου. Ο τομέας μεταλλουργίας της Mytilineos στο εννεάμηνο του 2021 κατέγραψε κύκλο εργασιών 482,3 εκατ., που αντιστοιχεί σε 28,4% του συνολικού κύκλου εργασιών του ομίλου, έναντι 393 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2020.

Η ΛΑΡΚΟ έμεινε για μία ακόμη φορά έξω από το πάρτι

Το 2022 οι μέσες τιμές του νικελίου στις διεθνείς αγορές εκτιμάται πως θα κυμανθούν πέριξ των 19.000-20.000, αλλά για να μη χάνει χρήματα η υπερχρεωμένη και υπό ειδική διαχείριση ΛΑΡΚΟ θα έπρεπε να πουλάει κοντά στις 21.000-23.000 δολάρια, εκτιμούν κύκλοι της αγοράς. Ωστόσο η μέση τιμή πώλησης μέχρι στιγμής φέτος είναι πλησιέστερα στις 17.000, ενώ οι τιμές έχουν αγγίξει ήδη τις 20.000 δολάρια και μάλιστα προ δύο εβδομάδων έφτασαν τις 21.000.

Ακόμη και έτσι όμως η ΛΑΡΚΟ κατάφερε να πουλάει ακριβότερα το όποιο μετάλλευμα μπορεί να διοχετεύσει στην αγορά και να περιορίσει το λειτουργικό της έλλειμμα, αναφέρουν στην «Κ» πηγές της ειδικής διαχείρισης που «τρέχει» αυτή την περίοδο την εταιρεία μέχρι να ολοκληρωθούν οι διαγωνισμοί για την εκμίσθωση του εργοστασίου και την πώληση των μεταλλίων.

Στην περίπτωση της ΛΑΡΚΟ, οι αιτίες που δεν της επιτρέπουν να γυρίσει σε λειτουργική κερδοφορία είναι πολλές. Δηλαδή, δεν είναι μόνον το αυξημένο ενεργειακό κόστος, αφού η εταιρεία έχει τεράστια χρέη προς τη ΔΕΗ τα οποία αγωνίζεται να εξυπηρετήσει ρυθμισμένα, και έτσι κάθε άλλο παρά εύκολη είναι η συμβασιοποίηση των τιμολογίων σε σταθερά επίπεδα.

Το πρόβλημα της ΛΑΡΚΟ είναι διαρθρωτικό: «Η μη συντήρηση του εργοστασίου γενικά και ειδικά η-λεκτροκαμίνων, περιστροφικών, και λοιπού εξοπλισμού, η παραγωγική διαδικασία, η διαδικασία στην εφοδιαστική αλυσίδα μεταλλευμάτων και κρίσιμων πρώτων υλών και υλικών και, βέβαια, το κόστος ενέργειας συνθέτουν μια δύσκολη, αν όχι άλυτη με τα σημερινά δεδομένα, εξίσωση», σημειώνουν στην «Κ» οι ίδιες πηγές. Διότι όλα αυτά μεταφράζονται αυτονόητα σε χαμηλή παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα, αλλά και ποιότητα του παραγόμενου προϊόντος. Επισημαίνεται πως το εργατικό κόστος στο συνολικό κόστος κυμαίνεται πέριξ του 15-18%. «Το μέλλον για τη μεταλλουργία του νικελίου είναι πάντως ευοίωνο, υπό την προϋπόθεση όμως πως θα γίνουν οι απαραίτητες τροποποιήσεις και επενδύσεις», υπογραμμίζουν.

Αυτή την περίοδο προχωρούν οι απαραίτητες διαδικασίες για να κληθούν να δώσουν δεσμευτικές προσφορές οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές

Στη διαγωνιστική διαδικασία έχουν μείνει ενεργοί ο όμιλος Mytilineos, η κοινοπραξία της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ με την AD Holdings και η Commodity & Mining Insight.

Αυτή την περίοδο προχωρούν οι απαραίτητες διαδικασίες για να κληθούν να δώσουν δεσμευτικές προσφορές οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές.

στους δύο διαγωνισμούς, του ειδικού διαχειριστή και του ΤΑΙΠΕΔ, για την παραχώρηση της υπερχρεωμένης ΛΑΡΚΟ. Απαιτούνται ωστόσο ακόμη ρυθμίσεις για να καλυφθούν οι επενδυτές από το ενδεχόμενο να βρεθούν αντιμέτωποι με περιβαλλοντικές παραβάσεις της προηγούμενης ιδιοκτησίας, ενώ μένει να διευκρινιστεί και η ακριβής διαδικασία, το λεγόμενο shoot-out, με την οποία θα εξασφαλιστεί πως όποιος πλειοδοτήσει στον διαγωνισμό για την παραχώρηση του εργοστασίου από το ΤΑΙΠΕΔ θα μπορέσει να αποκτήσει και τα ορυχεία που πουλάει η ειδική διαχείριση και τούμπαλιν.

Στη διαγωνιστική διαδικασία έχουν μείνει ενεργοί ο όμιλος Mytilineos, η κοινοπραξία της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ με την AD Holdings και η Commodity & Mining Insight.

ΚΥΡΙΑΚΗ 19/12

ΣΤΟ ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΟ

HOURS

BY KATHIMERINI

Τα ωραιότερα ρολόγια, κοσμήματα και αξεσουάρ του χειμώνα

Τα 12 καλύτερα perpetual calendars του 2021

Συνέντευξη με τον ισχυρό άνδρα της Panerai, Jean-Marc Pontroué

Τα ρολόγια τσέπης των αγωνιστών του 1821

Ianos Μηχανικός: Ένα Swiss Made ελληνικό ρολόι

Οι ωραιότεροι χρονογράφοι της χρονιάς

Νέοι Οργανισμοί στα πρότυπα της Βαρκελώνης στον τουρισμό

Τι προβλέπεται για τη διαχείριση προορισμών στο νέο νομοσχέδιο

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Τον θεσμό του Οργανισμού Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού φέρνει, μεταξύ άλλων, νομοσχέδιο που καταθέτει το αμέσως επόμενο διάστημα στη Βουλή ο υπουργός Τουρισμού Βασίλης Κικίλιας, με στόχο να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις διασφάλισης ενός βιώσιμου τουριστικού προϊόντος.

Πρόκειται για τους γνωστούς από τις βέλτιστες πρακτικές του εξωτερικού, όπως της Βαρκελώνης, Destination Management Organizations (DMOs), δηλαδή οργανισμούς διαχείρισης προορισμού, που δίνουν σε δήμους και περιφέρειες τη δυνατότητα συνδιαχείρισης και συντονισμού με τον ιδιωτικό τομέα, αλλά και με τις υπηρεσίες του κράτους, ώστε να σταματήσει η ασυνεννοησία και η χαοτική κατάσταση που χαρακτηρίζει πολλά μέρη της Ελλάδας τα οποία, για παράδειγμα, μπορεί να απειλούνται με τουριστικό κορεσμό ή εγκατάλειψη.

Προάγεται έτσι η συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα με συνεργατικούς σχηματισμούς επιχειρήσεων (cluster, tour operators, αεροπορικές εταιρείες). Δίνεται έμφαση στη δυνατότητα των οργανισμών να σχεδιάζουν και να εκτελούν προγράμματα σχετικά με τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη, την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος του προορισμού, καθώς και την παροχή κινήτρων για την προώθηση και διαχείριση τοπικών σημάτων ποιότητας. Δίνεται επίσης η δυνατότητα συνδιαφήμισης, απελευθερώνοντας πόρους για την καλύτερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων προώθησης ενός προορισμού. Επιπλέον, τους δίνεται η δυνατότητα να συστήσουν παρατηρητήρια βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης με σκοπό την παρακολούθηση δεικτών που ταξινομούνται σε 3 πυλώνες – α) οικονομία, β) κοινωνία, γ) περιβάλλον.

Σύμφωνα με το νομοσχέδιο που θα κατατεθεί στη Βουλή, οι αρμοδιότητες ενός Οργανισμού Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμού είναι:

– Η δημιουργία, υποστήριξη και εφαρμογή της αναπτυξιακής και τουριστικής πολιτικής του προορισμού.

– Η μελέτη και παρακολούθηση της αναβάθμισης και του εκσυγχρονισμού των υποδομών και υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

– Η εκπόνηση και υλοποίηση στρατηγικού σχεδίου βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και διαχείρισης του προορισμού.

– Η σύναψη συμβάσεων με φορείς του ιδιωτικού τομέα με σκοπό την τουριστική προβολή του προορισμού.

– Η επιστημονική, συμβουλευτική και τεχνική υποστήριξη του οικείου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) για θέματα προβολής και προώθησης ενός προορισμού στην τουριστική αγορά.

– Η προώθηση και η αντικειμενική πληροφόρηση του οικείου ΟΤΑ για το σύνολο του τουριστικού προϊόντος για τον εκάστοτε προορισμό (όπως αξιοθέατα, προσβασιμότητα-μεταφορές, εγκαταστάσεις-διαμονή, τουριστικές υπηρεσίες, δραστηριότητες, βοηθητικές υπηρεσίες).

– Η εκπόνηση μελετών για τη δημιουργία προτύπων για την ανάδειξη της ταυτότητας του προορισμού.

– Η δημιουργία και η διαχείριση τοπικών σημάτων ποιότητας, καθώς και η τεχνική βοήθεια και υποστήριξη σε συνεργατικούς σχηματισμούς επιχειρήσεων (cluster) σχετική με την παραγωγή και προβολή τοπικών τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών.

– Η ανάπτυξη ερευνητικού έργου σε σημαντικά θέματα του τουρισμού, όπως η ανάλυση της αγοράς, η προσέγγιση νέων αγορών –συμπεριλαμβανομένης και της αγοράς του προσβάσιμου τουρισμού–, η ωρίμανση έργων υποδομής και η υλοποίηση πολιτικών κοινωνικής συνοχής, ψηφιακής σύγκλισης και αειφόρου ανάπτυξης.

– Η ανάπτυξη τουριστικών προϊόντων του προορισμού.

Το νομοσχέδιο, σύμφωνα με πληροφορίες, προβλέπει και τη σύσταση ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία Ιαματικές Πηγές Ελλάδος, με στόχο τη διαχείριση και αξιοποίηση φυσικών ιαματικών πόρων και πηγών και των εγκαταστάσεών τους προς όφελος των τοπικών κοινωνιών.

Οι Οργανισμοί Διαχείρισης Προορισμού δίνουν σε δήμους και περιφέρειες τη δυνατότητα συνδιαχείρισης και συντονισμού με τον ιδιωτικό τομέα, αλλά και με τις υπηρεσίες του κράτους.

Αγορά ξενοδοχείου 90 δωματίων στη Νάξο από την Attica Group

Ξενοδοχείο δυναμικότητας 90 δωματίων στη Νάξο, σε έκταση που μπορεί να αναπτύξει άλλα 40 δωμάτια, απέκτησε έναντι ποσού που σύμφωνα με πληροφορίες είναι της τάξης των 6 εκατ. ευρώ η ελληνική ακτοπλοϊκή Attica Group. Εισέρχεται έτσι στον ξενοδοχειακό κλάδο με σκοπό να μπορεί να προσφέρει ολοκληρωμένα πακέτα διακοπών στο ελληνικό και το ξένο κοινό. Για τον σκοπό αυτό έχει συσταθεί και θυγατρική που ειδικεύεται στον κλάδο της φιλοξενίας, ενώ μέσα στο επόμενο έτος αναμένεται να αποκτηθούν δύο ακόμη ξενοδοχειακές μονάδες.

Οι επαφές για την οριστικοποίηση των νέων εξαγορών βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη και σύμφωνα με πληροφορίες είναι πιθανόν η Attica Group να τοποθετηθεί σε δύο ακόμη νησιά των Κυκλάδων όπως η Πάρος και η Σαντορίνη ή και η Κρήτη αλλά και αλλού. Περαιτέρω επενδύσεις θα υλοποιηθούν για τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση του ξενοδοχείου στη Νάξο, όπως και των άλλων συγκροτημάτων που θα αποκτηθούν. Εν τω μεταξύ, το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας έχει καλέσει τους μετόχους σε έκτακτη γενική συνέλευση με σκοπό τη λήψη συγκατάθεσης για τη διανομή μερίσματος για την τρέχουσα χρήση. Η εταιρεία ανακοίνωσε πριν από λίγες ημέρες κύκλο εργασιών για το εννεάμηνο του έτους ενισχυμένο κατά 17,3%, στα 270,5 εκατομμύρια. Τα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA) ανήλθαν σε 42,7 εκατ. για το εννεάμηνο από 38,7 πέρυσι. Τα μετά φορών αποτελέσματα στο εννεάμηνο ήταν ζημίες 1,3 εκατ. έναντι ζημιών ύψους 28,8 εκατ. στο εννεάμηνο του 2020, αν και κατά το γ΄ τρίμηνο φέτος το καθαρό αποτέλεσμα διαμορφώθηκε σε κέρδη 32,74 εκατ. Το κόστος των ναυτιλιακών καυσίμων αυξήθηκε σημαντικά, επιβαρύνοντας το λειτουργικό κόστος των ακτοπλοϊκών και μάλιστα το γ΄ τρίμηνο φέτος το σχετικό κόστος του ομίλου αυξήθηκε κατά 74,5% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο.

Αναζητεί δύο ακόμη μονάδες στις Κυκλάδες – Αυξημένος 17,3%, στα 270,5 εκατ., ο τζίρος του 9μήνου.

Σύμφωνα με την εταιρεία, «η διοίκηση εργάζεται μεθοδικά με σκοπό, αφενός, να μετριάσει τις επιπτώσεις της πανδημίας και της αύξησης του κόστους των καυσίμων, καταβάλλοντας προσπάθεια για τη συνεχή προσαρμογή στα υπό εξέλιξη δεδομένα και, αφετέρου, να προχωρήσει την υλοποίηση του στρατηγικού σχεδιασμού για βιώσιμη ανάπτυξη στη μετά COVID-19 εποχή».

ΗΛΙΑΣ Γ. ΜΠΕΛΛΟΣ

Περαιτέρω επενδύσεις θα υλοποιηθούν για τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση του ξενοδοχείου στη Νάξο, όπως και των άλλων συγκροτημάτων που θα αποκτηθούν.

Ενδιαφέρον για πλωτά αιολικά στην Ελλάδα από Νορβηγούς

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΓΑΓΓΟΥ**

Το ισχυρό μήνυμα του Μαξίμου και προσωπικά του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη για τη στήριξη της υπεράκτιας αιολικής ενέργειας, ως βασικού πυλώνα για την ολοκλήρωση της ενεργειακής μετάβασης, μετέφερε στους Νορβηγούς επενδυτές που βρέθηκαν στην Αθήνα το διήμερο 6-7 Δεκεμβρίου ο επικεφαλής του οικονομικού γραφείου του Αλέξης Πατέλης, στην κατ' ιδίαν συνάντηση που είχε με εκπροσώπους του εθνικού cluster Norwegian Offshore Wind Cluster (NOWC), στην πρεσβεία της Νορβηγίας, παρουσία και του πρέσβη στην Ελλάδα, Frode Overland Andersen.

Στο τραπέζι και η δημιουργία ενός logistic hub στην Αττική, που θα παρέχει τεχνική υποστήριξη για τα πάρκα.

Οι εκπρόσωποι της πρωτοπόρου νορβηγικής βιομηχανίας υπεράκτιων αιολικών πάρκων είχαν την ευκαιρία να διερευνήσουν στην Αθήνα και το ενδιαφέρον ελληνικών εταιρειών για συνεργασία για κοινές επενδύσεις πλωτών αιολικών πάρκων στις ελληνικές θάλασσες, αλλά και να ενημερωθούν από τη γ.γ. Ενέργειας Αλεξάνδρα Σδούκου για το θεσμικό πλαίσιο που ολοκληρώνεται.

Η Ελλάδα έχει θέσει στόχο την ανάπτυξη υπεράκτιων αιολικών πάρκων ισχύος 2 GW έως το 2030, έργα που θα προχωρήσουν μέσα από συμπράξεις ελληνικών και ξένων εταιρειών, όπως γίνεται διεθνώς και θα κινητοποιήσουν επενδύσεις και σε άλλους βιομηχανικούς τομείς. Οι Νορβηγοί του cluster NOWC, που εκπροσωπεί 328 εταιρείες, μεταξύ των οποίων και ο κολοσσός Equinor (μετεξέλιξη της πετρελαϊκής Statoil), οι οποίοι καλύπτουν ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού και πρωταγωνιστούν στην παγκόσμια αγορά των υπεράκτιων αιολικών, βλέπουν στην Ελλάδα στρατηγικά πλεονεκτήματα.

Το ενδιαφέρον τους, όπως αναφέρουν εκπρόσωποι του cluster στην «Κ», δεν περιορίζεται στην κατασκευή πάρκων αλλά μέσω συνεργασιών με ελληνικές εταιρείες να θέσουν τις βάσεις για μια πλήρη εκβιομηχάνιση του κλάδου, δημιουργώντας υψηλή προστιθέμενη αξία για τη χώρα. Η δημιουργία ενός logistic hub στην Αττική, που θα παρέχει τεχνική υποστήριξη σε όλη τη διάρκεια λειτουργίας των πάρκων, σύμφωνα με τους Νορβηγούς, θα λειτουργήσει ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για την Ελλάδα. Ανέφεραν μάλιστα συγκεκριμένα παραδείγματα χώρων που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως τέτοια, όπως τα Ναυπηγεία Σκαραμαγκά και το εργοστάσιο της Sovel στον Αλμυρό της Μαγνησίας, που διαθέτει επίσης λιμενικές εγκαταστάσεις.

Ενδιαφέρον έχουν και τα στοιχεία που παρουσίασαν οι εκπρόσωποι της υπεράκτιας νορβηγικής βιομηχανίας για την εξέλιξη του κόστους παραγόμενης ενέργειας των πλωτών αιολικών, τεχνολογία που προσφέρεται για τις ελληνικές θάλασσες, τα βάθη των οποίων δεν ευνοούν έργα σταθερού πυθμένα. Σήμερα, το σταθμισμένο κόστος ηλεκτρικής ενέργειας (LCOE) στο πλωτό αιολικό πάρκο Hywind Tampen (88 MW) που θα λειτουργήσει το 2022 είναι στα 130 ευρώ ανά μεγαβατώρα. Το 2025 το κόστος αυτό για έργα ισχύος 500 MW, θα πέσει στα 50 ευρώ και για έργα ισχύος 600 MW στα 40 ευρώ. Οι τιμές αυτές καθιστούν ιδιαίτερα συμφέρον το εθνικό πλάνο για ισχύ από πλωτά αιολικά της τάξεως των 2 GW έως το 2030, με τα πρώτα έργα να ξεκινούν μέσα στο 2026. Παράγοντες της αγοράς εκτιμούν ότι οι ελληνικές θάλασσες «σηκώνουν» τέσσερα με πέντε έργα ισχύος 500-600 MW το καθένα. Ελληνικές εταιρείες που παραβρέθηκαν στη συνάντηση (ΤΕΡΝΑ, Motor Oil , ΕΛΠΕ, όμιλος Κοπελούζου, ΔΕΗ Ανανεώσιμες, Intrakat, Ελλάκτωρ, ΕΝΤΕΚΑ, Eunice, Jasper Wind, RF Energy και Resinvest) και οι οποίες καταρτίζουν τα δικά τους σχέδια για τη νέα αγορά των πλωτών αιολικών, άκουσαν με ενδιαφέρον την παρουσίαση του νορβηγικού cluster.

Η νορβηγική βιομηχανία προσβλέπει σε συμπράξεις που θα αξιοποιήσουν αφενός τη δική της σημαντική εμπειρία στα υπεράκτια και των ελληνικών στα χερσαία αιολικά και αναμένει σήματα από τους Ελληνες επενδυτές για να προχωρήσουν στα επόμενα βήματα μέσα από «be to be» συναντήσεις. Κρίσιμη παράμετρος για τους επενδυτές είναι το θεσμικό πλαίσιο και όπως τονίζουν «δεν έχει τόση σημασία το πότε θα βγει, αλλά να θέτει σαφείς κανόνες και να έχει μακροπρόθεσμο ορίζοντα».

Παράγοντες της αγοράς εκτιμούν ότι οι ελληνικές θάλασσες «σηκώνουν» τέσσερα με πέντε έργα ισχύος 500-600 MW το καθένα.

Τα οφέλη από την ηλεκτρική διασύνδεση Αιγύπτου - Ελλάδας

Πολλαπλά οφέλη για τη χώρα θα έχει το υποθαλάσσιο καλώδιο ηλεκτρικής διασύνδεσης με την Αίγυπτο, ισχύος 3.000 μεγαβάτ. Θα ενισχύσει την ασφάλεια εφοδιασμού, θα βελτιώσει την εσωτερική δομή του ελληνικού ενεργειακού συστήματος, θα αυξήσει τις εξαγωγές με παραγωγή πράσινων προϊόντων και την παραγωγή και εξαγωγή πράσινου υδρογόνου, ενώ θα καταστήσει την Ελλάδα διάδρομο για τη μεταφορά της πράσινης ενέργειας της Αιγύπτου στην Ευρώπη.

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό, η πράσινη ενέργεια που θα έρχεται από την Αίγυπτο θα χρησιμοποιείται κατά 1/3 για τις ανάγκες της ελληνικής βιομηχανίας, κατά 1/3 για την παραγωγή υδρογόνου και κατά 1/3 για εξαγωγή σε ευρωπαϊκές αγορές.

Το σχέδιο της ηλεκτρικής διασύνδεσης Ελλάδας - Αιγύπτου χρονολογείται από το 2008, όταν ο όμιλος Κοπελούζου έκανε τις πρώτες συζητήσεις και παρουσιάσεις στην αιγυπτιακή κρατική εταιρεία ηλεκτρισμού. Σχεδόν δύο χρόνια αργότερα, στις 6 Αυγούστου 2010, υπεγράφη μεταξύ του ελληνικού ομίλου και της αιγυπτιακής «ΔΕΗ» η πρώτη συμφωνία.

Το υποθαλάσσιο καλώδιο θα καταστήσει την Ελλάδα διάδρομο για τη μεταφορά της πράσινης ενέργειας της Αιγύπτου στην Ευρώπη.

Οι δύο πλευρές συνέστησαν τεχνική επιτροπή για την εκπόνηση μελέτης βιωσιμότητας, έκαναν την επιλογή των οδεύσεων και των σημείων προσαιγιαλώσεως της διασύνδεσης και ολοκλήρωσαν την τεχνική μελέτη. Για το έργο υπεβλήθη πλήρες αίτημα ένταξης στο δεκαετές πρόγραμμα TYNDP 2022 του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διαχειριστών (ENTSOe) προκειμένου να ενταχθεί στη λίστα έργων κοινού ενδιαφέροντος και να χρηματοδοτηθεί από την Ε.Ε. Σύμφωνα με μελέτη, η ηλεκτρική διασύνδεση θα απελευθερώσει χωρητικότητα 700 μεγαβάτ στα υπάρχοντα δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας Ελλάδας - Ιταλίας και Ελλάδας - Βουλγαρίας.

Οταν ο Δ. Κοπελούζος ξεκίνησε να συζητάει με τις αιγυπτιακές αρχές την προοπτική της ηλεκτρικής διασύνδεσης, οι συνθήκες ήταν διαφορετικές. Το 2008, το Κάιρο ήθελε τη διασύνδεση με την Ευρώπη μέσω Ελλάδας για να έχει τη δυνατότητα να καλύπτει τυχόν ελλείψεις στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Παράλληλα, όμως σχεδίαζε την ανάπτυξη αιολικών πάρκων και φωτοβολταϊκών μεγάλης ισχύος στην έρημο του Σινά και αλλού.

Δεκατρία χρόνια μετά, τα δεδομένα έχουν αλλάξει. Πρώτον, η ανακάλυψη του τεράστιου κοιτάσματος φυσικού αερίου ZOR άνοιξε τον δρόμο για την κατασκευή πολλών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής με φυσικό αέριο. Παράλληλα, οι ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες αύξησαν κατακόρυφα την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ. Το ενεργειακό πρόγραμμα της χώρας προβλέπει εγκατεστημένη ισχύ ΑΠΕ 61 γιγαβάτ έως το 2035. Η Αίγυπτος, από ελλειμματική στην παραγωγή ενέργειας έχει καταστεί πλεονασματική και μάλιστα στην πράσινη. Ωστόσο, με την ηλεκτρική διασύνδεση μπορεί να καλύψει τυχόν έκτακτες ανάγκες της σε ηλεκτρική ενέργεια από την Ελλάδα, αφού το καλώδιο είναι αμφίδρομης κατεύθυνσης.

Δεύτερον, η εξέλιξη της τεχνολογίας καθιστά ευκολότερες και πιο αξιόπιστες τις υποθαλάσσιες ηλεκτρικές διασυνδέσεις. Στο παρελθόν οι ενεργειακές οδοί ήταν χερσαία δίκτυα καλωδίων και αγωγών φυσικού αερίου. Τα τελευταία χρόνια αυξάνονται ραγδαία οι διασυνδέσεις με υποθαλάσσια καλώδια και η μεταφορά υγροποιημένου φυσικού αερίου με πλοία.

Ειδικά οι διασυνδέσεις της Ευρώπης με τη Βόρεια Αφρική θεωρούνται καθοριστικές για τον μηδενισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στη Γηραιά Ηπειρο.

Η τεχνολογία έχει προχωρήσει και ήδη προετοιμάζεται η παραγωγή καλωδίων με υλικά, όπως ανθρακονήματα, που είναι ανθεκτικότερα και ελαφρύτερα, ώστε να ποντίζονται σε μεγάλα βάθη. Ετσι, οι φιλόδοξοι στόχοι της Ευρώπης για την πράσινη μετάβαση σε συνδυασμό με την πρόοδο της τεχνολογίας διαμόρφωσαν τις προϋποθέσεις για την υλοποίηση ενός σχεδίου, το οποίο στη σύλληψή του, δεκατρία χρόνια πριν, θεωρήθηκε πρώιμο.

Για το έργο υπεβλήθη πλήρες αίτημα ένταξης στο πρόγραμμα TYNDP 2022, προκειμένου να χρηματοδοτηθεί από την Ε.Ε.

Βιώσιμες οι μισές επιχειρήσεις με κόκκινα δάνεια στα funds

Κρίσιμη η επιτάχυνση των δικαστικών αποφάσεων για την εξυγίανσή τους

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Στον σκληρό πυρήνα του προβλήματος του ιδιωτικού χρέους βρίσκονται τα funds και οι εταιρείες που έχουν αναλάβει να διαχειριστούν τα κόκκινα δάνεια, τα οποία διώχνουν από τους ισολογισμούς τους οι τράπεζες. Πρόκειται για χρέος ύψους 100 δισ. ευρώ περίπου, το οποίο αν και άλλαξε χέρια εξακολουθεί να βαραίνει επιχειρήσεις και νοικοκυριά, με αποτέλεσμα ένα σημαντικό τμήμα της οικονομίας να παραμένει αποκλεισμένο από την τραπεζική χρηματοδότηση και εκτός των θετικών προοπτικών που δημιουργούνται στην οικονομία.

Περίπου δύο χρόνια μετά τη δημιουργία των mega servicers, όπως ονομάζονται οι τρεις μεγάλοι παίκτες του κλάδου –Intrum, doValue και Cepal–, αλλά και πληθώρας μικρότερων εταιρειών, ο προβληματισμός για την αποτελεσματικότητα των ρυθμίσεων που έχουν γίνει μέχρι σήμερα επανέρχεται στην ατζέντα και αποτέλεσε το αντικείμενο της συνάντησης που είχε ο διοικητής της ΤτΕ Γιάννης Στουρνάρας με το προεδρείο της Ενωσης Εταιρειών Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις, την Παρασκευή. Αφορμή για τη συνάντηση ήταν οι πρόσφατες επισημάνσεις του κ. Στουρνάρα, που κάλεσε τις εταιρείες του κλάδου να προσφέρουν βιώσιμες λύσεις ρύθμισης, έτσι ώστε να διευκολυνθούν οι πιστούχοι να επανέλθουν στην παραγωγική διαδικασία.

«Το χρέος ιδιωτών και επιχειρήσεων παραμένει, δεν εξαφανίζεται μέσω της μεταφοράς τους από τους ισολογισμούς των τραπεζών στις εταιρείες διαχείρισης», είχε υπογραμμίσει ο διοικητής της ΤτΕ, ασκώντας κριτική για το γεγονός ότι, έως τώρα, καμία από τις εταιρείες διαχείρισης δεν έχει κάνει αίτημα για άδεια που θα επιτρέπει την αναχρηματοδότηση επιχειρήσεων. Πρόκειται για δυνατότητα που προβλέπεται από το νομοθετικό πλαίσιο, χωρίς μέχρι σήμερα να έχει αξιοποιηθεί παρά το γεγονός ότι η χώρα μας λόγω των τιτλοποιήσεων και των πωλήσεων μεγάλων πακέτων κόκκινων δανείων έχει γίνει τα τελευταία χρόνια πόλος έλξης των μεγαλύτερων επενδυτικών κεφαλαίων διεθνώς.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ, η ονομαστική αξία των δανείων που βρίσκονται εκτός τραπεζικού συστήματος και έχουν ανατεθεί στις εταιρείες διαχείρισης (servicers) φθάνει τα 70 δισ. ευρώ (στοιχεία Νοεμβρίου), ποσά που θα αυξηθούν όταν ολοκληρωθούν οι προγραμματισμένες πωλήσεις και τιτλοποιήσεις τον επόμενο ενάμισι χρόνο, αλλά και όταν εμφανιστούν τα νέα κόκκινα δάνεια που θα αφήσει πίσω της η πανδημία. Το ύψος των δανείων που διαχειρίζονται οι servicers αυξάνεται, σύμφωνα με τους ίδιους υπολογισμούς, στα 130 δισ. ευρώ περίπου, αν συνυπολογιστούν και οι ενήμερες ή μη οφειλές που διαχειρίζονται για λογαριασμό των τραπεζών. Υπενθυμίζεται ότι οι συμφωνίες που έχουν κάνει οι τράπεζες με τα funds, που στο πλαίσιο των τιτλοποιήσεων έχουν αγοράσει πλειοψηφικό ποσοστό στις εταιρείες διαχείρισης, προβλέπουν την ανάθεση προς διαχείριση όλων των δανείων, ακόμη και αν εμφανίζουν μόλις ένα μήνα καθυστέρησης. Οπως εξηγεί ο πρόεδρος της Ενωσης Εταιρειών Διαχείρισης και διευθύνων σύμβουλος της doValue κ. Τάσος Πανούσης, οι εταιρείες του κλάδου «έχουν μέχρι σήμερα αναδιαρθρώσει δάνεια 5 δισ. ευρώ που έχουν προέλθει από τις τιτλοποιήσεις, ενώ άλλα 4 δισ. ευρώ είναι τα δάνεια που έχουν αναδιαρθρωθεί για λογαριασμό των τραπεζών».

Τα μεγέθη αναμένεται να αυξηθούν τους προσεχείς μήνες, αλλά σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των εταιρειών ένα σημαντικό ποσοστό των δανείων που χρωστούν οι επιχειρήσεις δεν θα καταφέρουν να αναβιώσουν. Τα μισά, περίπου, από τα επιχειρηματικά δάνεια που έχουν μεταβιβαστεί σε funds υπολογίζεται ότι είναι το 30% - 50% ανάλογα με το προφίλ του χαρτοφυλακίου που έχουν αναλάβει οι τρεις μεγάλοι servicers, έχουν ήδη καταγγελθεί από τις τράπεζες και σε αρκετές περιπτώσεις αφορούν τις λεγόμενες επιχειρήσεις «ζόμπι». Τα περιουσιακά τους στοιχεία οδηγούνται σταδιακά σε ρευστοποίηση και η καθυστέρηση που παρατηρείται αποδίδεται κυρίως στο πολύμηνο πάγωμα των πλειστηριασμών που είχε προκαλέσει η πανδημία. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στις υπόλοιπες μισές επιχειρήσεις που σύμφωνα με τα στοιχεία των εταιρειών διαχείρισης θεωρούνται βιώσιμες. Κρίσιμο θέμα για την αποτελεσματικότητα των αναδιαρθρώσεων είναι η επιτάχυνση των δικαστικών αποφάσεων, οι οποίες, σύμφωνα με τον διευθύντα σύμβουλο της Intrum Hellas κ. Γιώργο Γεωργακόπουλο, απαιτούσαν 12-18 μήνες, υπονομεύοντας την προσπάθεια αναδιάρθρωσης.

Δάνεια που έχουν πωληθεί σε funds και εχουν ανατεθεί σε εταιρείες διαχείρισης

ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΑΞΙΑ, ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ	δ' τρίμ. 2020	α' τρίμ. 2021	β' τρίμ. 2021
ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	39.938	42.774	61.754
Επιχειρήσεις	14.006	16.782	26.572
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	13.908	16.702	26.493
εκ των οποίων μικρομεσαίες επιχειρήσεις	8.247	8.879	14.220
Λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	97	80	80
Ελεύθ. επαγγελματίες, αγρότες και ατομικές επιχ/σεις	6.173	5.538	7.474
Ιδιώτες	19.759	20.454	27.707
εκ των οποίων καταναλωτικά δάνεια	12.221	12.557	13.844
εκ των οποίων στεγαστικά δάνεια	7.347	7.711	13.678

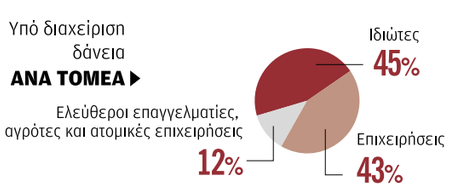

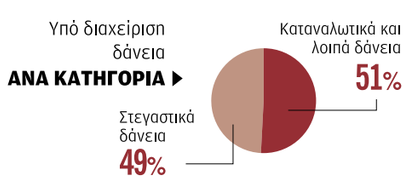

Στα στοιχεία δεν περιλαμβάνονται οι τελευταίες τιτλοποιήσεις που υλοποιούν οι τράπεζες Εθνική, Eurobank, Alpha, Πειραιώς, δηλαδή Frontier 6 δισ. ευρώ, Mexico 3,3 δισ. ευρώ, Cosmos 3,5 δισ. ευρώ και Sunrise 10,8 δισ. ευρώ.

ΠΗΓΗ: ΤτΕ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

«Κλειδί» η πρόσθετη ρευστότητα για να ανακάμψουν

Σε πολλές περιπτώσεις η επιβίωση μιας επιχείρησης δεν εξαντλείται στη ρύθμιση της οφειλής, αλλά προϋποθέτει και φρέσκο χρήμα, προκειμένου να καταφέρει να ορθοποδήσει. Χαρακτηριστικά παραδείγματα διάσωσης προβληματικών επιχειρήσεων με τη συνεργασία τραπεζών και servicers ήταν ο Notos και η «Φειδάς», σημειώνει ο κ. Πανούσης, εξηγώντας ότι οι εταιρείες διαχείρισης δεν μπορούν να εξασφαλίσουν φθηνό χρήμα παρά μόνον σε συνεργασία με τις τράπεζες ή νέους επενδυτές, που θα θελήσουν να επενδύσουν σε μια επιχείρηση.

Από την πλευρά της Intrum Hellas ο διευθύνων σύμβουλος Γιώργος Γεωργακόπουλος εξηγεί ότι «οι εταιρείες διαχείρισης επιδιώκουν και βρίσκουν κεφάλαια για τις προβληματικές επιχειρήσεις είτε από νέους επενδυτές είτε από τις ίδιες τις τράπεζες, ενώ στην περίπτωση των τιτλοποιημένων δανείων έχουν διατηρήσει, σε συνεργασία με τις τράπεζες, ανοιχτές τις γραμμές χρηματοδότησης και τα όρια των αλληλόχρεων λογαριασμών, προκειμένου να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις να ανακάμψουν». Πέραν της άμεσης ρευστότητας, η Intrum επιδιώκει να κατευθύνει τους πελάτες της στην αξιοποίηση πόρων του ΕΣΠΑ. Προϋπόθεση γι' αυτό είναι να τηρεί τη ρύθμιση του δανείου, αλλά και να ρυθμίσει τις οφειλές με το Δημόσιο και για αυτό ο εξωδικαστικός μηχανισμός έχει δημιουργήσει προσδοκίες ότι θα δώσει τη δυνατότητα να υπάρξουν βιώσιμες μακροπρόθεσμες λύσεις για επιχειρήσεις που έχουν τις προϋποθέσεις.

Το κλείσιμο των επιχειρήσεων, όπως σημειώνει ο κ. Γεωργακόπουλος, «δεν συμφέρει ούτε τις επιχειρήσεις ούτε τους διαχειριστές και ιδιοκτήτες αυτών των δανείων». Επίσης, όμως, δεν συμφέρει ούτε και τις τράπεζες, οι οποίες επισημαίνουν σε όλους τους τόνους την ανάγκη να διευρυνθεί ο αριθμός των επιχειρήσεων που θεωρούνται αξιόχρεες, προκειμένου να διευρυνθεί η παραγωγική βάση και εντέλει η χώρα να καταφέρει να αξιοποιήσει τα κεφάλαια που έχει εξασφαλίσει από τους ευρωπαϊκούς πόρους και να επιτύχει ικανοποιητικούς ρυθμούς ανάπτυξης τα επόμενα χρόνια.

Δεν είναι τυχαία η συζήτηση που έχει ανοίξει για τη δυνατότητα που θα πρέπει να δοθεί στους servicers να μπορούν να επιστρέψουν στις τράπεζες τα δάνεια που έχουν εξυγιάνει. Η δυνατότητα αυτή προσκρούει στους κανόνες που έχει θέσει ο SSM, που ουσιαστικά απαγορεύει σε μια τράπεζα να χρηματοδοτήσει μια επιχείρηση που έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις της στο παρελθόν.

Το θέμα έχει τεθεί από την πλευρά της Ενωσης Εταιρειών Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις και, όπως εξηγεί ο κ. Πανούσης, με τον τρόπο αυτό «οι τράπεζες θα αυξήσουν το υγιές δανειακό τους χαρτοφυλάκιο, ενώ χιλιάδες φυσικά και νομικά πρόσωπα, που σήμερα είναι εκτός τραπεζικού συστήματος λόγω του ότι έχουν εκκρεμείς οφειλές εκτός ρύθμισης, θα μπορέσουν να επιστρέψουν και να ανακτήσουν την πρόσβασή τους στην τραπεζική χρηματοδότηση, με υγιείς πλέον όρους».

Ο κ. Γεωργακόπουλος επισημαίνει την ανάγκη να επανεξεταστεί το θεσμικό πλαίσιο, προτάσσοντας τα θετικά αποτελέσματα των ρυθμίσεων που έχουν επιτευχθεί μέχρι σήμερα. Οπως εξηγεί, η Intrum έχει ρυθμίσει και έχει καταστήσει βιώσιμα έως σήμερα δάνεια 1 δισ. ευρώ από τα οποία τα 400 εκατ. ευρώ είναι επιχειρηματικά και τα οποία έχουν επιστρέψει στην Τράπεζα Πειραιώς.

Πρόκειται για δάνεια που δεν έχουν πουληθεί, δηλαδή εξακολουθούν να ανήκουν στην τράπεζα και είχαν δοθεί προς διαχείριση στην Intrum και άρα η επιστροφή τους δεν προσκρούει στους εποπτικούς κανόνες. Ανάλογη δυνατότητα, επαναγοράς όμως, όπως εξηγεί, θα μπορούσε να δοθεί και για τα δάνεια που έχουν μεταβιβαστεί στο πλαίσιο των τιτλοποιήσεων και αφού προηγουμένως έχει διασφαλιστεί η βιωσιμότητά τους, δηλαδή έχει περάσει το εύλογο χρονικό διάστημα των 2 ετών, που ορίζει ο επόπτης προκειμένου να αποχαρακτηρίσει ένα κόκκινο δάνειο και να «πρασινίσει».

Σε διαφορετική περίπτωση, ο κίνδυνος από τη διαιώνιση του προβλήματος λόγω έλλειψης ρευστότητας – κριτική που είχε ασκηθεί στο παρελθόν και για το ίδιο το τραπεζικό σύστημα– θα εγκλωβίσει τις επιχειρήσεις, βυθίζοντάς τες όλο και πιο πολύ στο πρόβλημα και εντέλει θα τις καταδικάσει.

Νευρικότητα και περιορισμένη πτώση 0,29% στο Χρηματιστήριο

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 885,40 μονάδες, με τον τζίρο στα 56,98 εκατ. ευρώ

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Αν και απορρόφησε σημαντικό μέρος των πιέσεων που ασκήθηκαν ενδοσυνεδριακά, το Χρηματιστήριο Αθηνών, λόγω και του επίμονα χαμηλού τζίρου, δεν κατάφερε να κλείσει στα θετικά, ακολουθώντας και το γενικότερο επιφυλακτικό κλίμα στις διεθνείς αγορές λόγω της αβεβαιότητας με την παραλλαγή «Ομικρον», αλλά και εν αναμονή των συνεδριάσεων των μεγάλων κεντρικών τραπεζών αυτής της εβδομάδας.

Η μεταβλητότητα αλλά και η επιλεκτική επενδυτική στρατηγική θα παραμείνουν κυρίαρχες, με την πλησιέστερη περιοχή στήριξης για τον Γενικό Δείκτη να αποτελούν οι 883-885 μονάδες.

Σε ό,τι αφορά τα στατιστικά της χθεσινής συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με πτώση της τάξης του 0,29% στις 885,40 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 56,98 εκατ. ευρώ.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης υποχώρησε κατά 0,22% στις 2.127,18 μονάδες, ενώ το 0,92% έφτασαν οι απώλειες για τον δείκτη μεσαίας κεφαλαιοποίησης, ο οποίος

Το ενδιαφέρον των αγορών στρέφεται στις επικείμενες συνεδριάσεις των κεντρικών τραπεζών.

Σε έκθεσή της η JP Morgan εκτιμά ότι οι μετοχές των ελληνικών τραπεζών θα σημειώσουν εντυπωσιακό ράλι της τάξης του 44% με 52%, χάρη κυρίως στην ισχυρή ανάκαμψη των δεικτών αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων ROE.

έκλεισε στις 1.473,54 μονάδες. Στα μη τραπεζικά blue chips ανοδικά ξεχώρισαν Coca-Cola και ΕΛΠΕ με κέρδη άνω του 1%, ενώ τις μεγαλύτερες πιέσεις δέχθηκε η Lamda Development στο -3,14% και ακολούθησε η ΕΥΔΑΠ στο -2,34%.

Ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε κέρδη 0,35% στις 570,19 μονάδες, χάρη στα κέρδη της Εθνική Τράπεζας που διαμορφώθηκαν στο 2,43%, ενώ αμετάβλητη έκλεισε η Alpha Bank στο 1,0535 ευρώ, η Eurobank υποχώρησε κατά 0,18% και η Τράπεζα Πειραιώς κατά 0,83%. Η αγορά συνεχίζει να μην μπορεί να κεφαλαιοποιήσει τα καλά νέα που εισρέουν συχνά πυκνά, όπως η νέα ψήφος εμπιστοσύνης της JP Morgan για τις ελληνικές τράπεζες, τις οποίες τοποθετεί και στα στοιχήματα του 2022 από την περιοχής της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, της Μέσης Ανατολής και Αφρικής. Οπως εκτιμά, οι μετοχές τους θα σημειώσουν εντυπωσιακό ράλι της τάξης του 44% με 52%, χάρη κυρίως στην ισχυρή ανάκαμψη των δεικτών αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων ROE.

Πιο αναλυτικά, σε ό,τι αφορά τις τιμές-στόχους, για την Alpha Bank δίνει το 1,56 ευρώ και περιθώριο ανόδου 52%, για την Eurobank το 1,3 ευρώ και περιθώριο ανόδου 44%, για την Εθνική Τράπεζα τα 4 ευρώ και περιθώριο ανόδου 45% και για την Πειραιώς τα 2 ευρώ και περιθώριο ανόδου 51%.

Οπως σημειώνει η αμερικανική τράπεζα, τηρεί θετική στάση στον ελληνικό τραπεζικό κλάδο, καθώς το 2022 είναι το έτος όπου η αναπροσαρμογή του κόστους των ιδίων κεφαλαίων για τον καθαρισμό των ισολογισμών από τα NPEs αντικαθίσταται από ισχυρούς δείκτες ROE που βασίζονται στις προμήθειες και στα κόστη, ενώ προσθέτει πως Alpha Bank, Eurobank και Εθνική φαίνονται οι πιο ελκυστικές.

Σε γενικές γραμμές, η JP Morgan αναμένει ότι το κτίσιμο των δεικτών ROE θα είναι πιο εντυπωσιακό στην Ελλάδα, καθώς ενώ τα καθαρά έσοδα από τόκους αντιμετωπίζουν πιέσεις από τη μείωση των NPEs και τη μείωση των επιτοκίων δανεισμού, η πρόσθετη ώθηση στην ανάπτυξη από τις επενδύσεις που σχετίζονται με το Ταμείο Ανάκαμψης και το σχέδιο «Ελλάδα 2.0», θα συμβάλει στην αντιστάθμισή τους.

Απώλειες για πέμπτη κατά σειρά ημέρα στην Ευρώπη

Πτώση στις ευρωαγορές για πέμπτη κατά σειρά συνεδρίαση, με τους επενδυτές να αξιολογούν τις εξελίξεις στο μέτωπο της μετάλλαξης «Ομικρον», εν αναμονή των συνεδριάσεων των μεγαλύτερων κεντρικών τραπεζών.

Ο Stoxx 600 υποχώρησε 0,84% στις 469 μονάδες, ο FTSE 100 στο Λονδίνο κινήθηκε χαμηλότερα 0,18% στις 7.218 μονάδες, ο DAX 30 στη Φρανκφούρτη σημείωσε πτώση 1,08% στις 15.453 μονάδες και ο CAC 40 στο Παρίσι κατέγραψε απώλειες 0,69% στις 6.895 μονάδες.

Στην περιφέρεια, ο ιταλικός FTSE MIB ολοκλήρωσε τις συναλλαγές με οριακά κέρδη 0,02%, ενώ ο ισπανικός IBEX ενισχύθηκε 0,7%.

Στις επιχειρηματικές εξελίξεις, η UniCredit σημείωσε άλμα 4,6% στον απόηχο της αναβάθμισης της τιμής-στόχου για την ιταλική τράπεζα από την HSBC. Ράλι 8,1% σημείωσε, εξάλλου, ο τίτλος της ArcelorMittal μετά την ανακοίνωση του κολοσσού του χάλυβα ότι σχεδιάζει να επαναγοράσει ένα μέρος του χρέους του.

Στον αντίποδα, η βρετανική BT Group υποχώρησε 4,6%, αφού η Altice U.K., η επενδυτική εταιρεία τηλεπικοινωνιών που ελέγχεται από τον Γάλλο δισεκατομμυριούχο Πατρίκ Ντραχί, αύξησε το ποσοστό συμμετοχής της στο 18% από 12,1% προηγουμένως.

Στην αγορά εμπορευμάτων, η τιμή του πετρελαίου, αργά χθες το βράδυ, υποχωρούσε κατά 1,8%, στα 70,01 δολάρια ανά βαρέλι και ο χρυσός κατέγραφε απώλειες 0,8% στα 1.783 δολ./ουγγιά.

Στην αγορά συναλλάγματος, το ευρώ υποχώρησε 0,1% σε σχέση με το δολάριο στο 1,1272 δολ.

Στο μεταξύ, κατά 1,1% αυξήθηκε η βιομηχανική παραγωγή της Ευρωζώνης και κατά 1,2% της Ευρωπαϊκής Ενωσης τον Οκτώβριο σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία. Ενα μήνα πριν είχε ενισχυθεί κατά 0,2% στην Ευρωζώνη και κατά 0,5% στην Ε.Ε.

Η τιμή του πετρελαίου, αργά χθες το βράδυ, υποχωρούσε κατά 1,8%, στα 70,01 δολάρια ανά βαρέλι.

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 υποχώρησε 0,84%, στις 469 μονάδες.

Σε σύγκριση με τον αντίστοιχο περυσινό μήνα, η βιομηχανική παραγωγή ήταν 3,3% υψηλότερη στην Ευρωζώνη και 3,6% στην Ε.Ε.

Μεταξύ των κρατών-μελών για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία, η υψηλότερη μηνιαία άνοδος καταγράφηκε σε Γερμανία και Σλοβακία (+3,0% και οι δύο), Ελλάδα (+2,5%) και Δανία (+2,1%). Η μεγαλύτερη μηνιαία μείωση παρατηρήθηκε σε Εσθονία (-2,4%), Λετονία (-1,5%), Ολλανδία και Ρουμανία (και οι δύο -0,9%).

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%
3M COMPANY/d	174.73	0.0859
ALCOA CORP/d	50.57	5.8393
ALLEGHANY CRP/d	679.85	0.7245
ALTRIA GROUP/d	45.39	0.0661
AMAZON COM/d	3356.16	-1.0376
AMER EXPRESS C/d	163.26	-0.0245
AMER INTL GROU/d	54.99	2.136
AMGEN/d	213.888	1.1817
APPLE INC/d	174.35	-0.7909
BANK OF AMERIC/d	44.2767	1.5987
BAXTER INTL IN/d	82.625	-0.6911
BOEING CO/d	196.045	-0.6864
BRISTOL MYERS /d	59.64	0.9992
CAMPBELL SOUP /d	43.21	-1.0307
CATERPILLAR IN/d	201.25	0
CIGNA CORP/d	217.23	0.9668
CHEVRON/d	116.46	0.5005
CISCO SYSTEMS/d	57.695	-1.5612
CITIGROUP/d	60.765	0.9721
CERVECERIAS/d	15.97	-1.8439
COCA-COLA CO/d	57.92	0.277
COLGATE PALMOL/d	82.1	1.1831
DANAOS CORP/d	66.89	-2.6346
DIANA SHIPPING/d	3.68	-3.4121
DOW INC/d	53.854	1.0015
DUPONT DE NMOU/d	77.76	0.1675
ENTERGY CP/d	107.3	-0.5376
EXXON MOBIL/d	61.61	-0.0325
FEDEX CORP/d	240.261	-0.2653
FORD MOTOR CO/d	20.075	-1.7376
INTL BUS MACHI/d	123.84	1.0279
GENERAL DYNAMI/d	203.1625	-0.1609
GENERAL ELEC C/d	91.76	-1.4711
GOLDM SACHS GR/d	391.55	1.7965
HALLIBURTON CO/d	22.48	-1.0128
HARTFORD FINL/d	68.405	1.7326
HP INC/d	35.6	0.907
HOME DEPOT INC/d	399.92	-1.3128
INTEL CORP/d	49.675	-0.65
JOHNSON JOHNSO/d	170.27	1.0804
JPMORGAN CHASE/d	159.44	0.9625
LAZARD/d	43.17	0.4421
MCDONALD'S COR/d	261.81	-0.4865
MERCK & CO/d	73.81	1.4849
MICROSOFT CP/d	326.49	-3.8038
3M COMPANY/d	174.87	0.1661
MORGAN STANLEY/d	99.01	1.8936
NIKE INC CL B/d	165.42	-0.8511
NORFOLK SOUTHE/d	283.8	-0.2425
PFIZER INC/d	55.585	0.6975
PROCTER & GAMB/d	158.23	0.3552
ROCKWELL AUTOM/d	340.32	-3.0483
SCHLUMBERGER L/d	29.79	-0.1341
SOUTHERN/d	65.87	-0.4684
STEALTHGAS/d	2.29	-1.2931
TSAKOS ENERGY/d	7.28	-2.9333
UNISYS CORP/d	19.3	1.9546
UNITEDHEALTH G/d	479.68	0.3221
US BANCORP/d	57.3721	0.9717
VERIZON COMMS/d	50.8107	1.0555
WALT DISNEY CO/d	149.4	-0.6847
WELLS FARGO & /d	48.983	0.8711
WALMART INC/d	143.87	0.209

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ANGLO AMERICAN/d	2893	1.028
A.B.FOOD/d	1951	1.377
ADMIRAL GRP/d	3085	-0.227
ASHTEAD GRP./d	6004	-3.566
ANTOFAGASTA/d	1382.5	-0.288
AVIVA/d	395.2	0.842
ASTRAZENECA/d	8228	-0.242
BABCOCK INTL/d	307.6	0.13
BAE SYS./d	539.4	-1.028
BARCLAYS/d	180.08	1.089
BR.AMER.TOB./d	2702.5	-1.098
BARRATT DEVEL./d	729	-0.246
BERKELEY GP.HL/d	4675	-0.468
BR.LAND/d	514.6	2.306
BUNZL/d	2904.2277	-2.629
BP/d	337.2	0.791
BURBERRY GRP/d	1742	-1.074
BT GROUP/d	166.75	-4.289
COCACOLA HBC A/d	2472	1.654
CARNIVAL/d	1257.4	2.244
CENTRICA/d	67.23646	0.448
COMPASS GROUP/d	1529	1.258
CAPITA GROUP/d	36.1	-1.795
CRH/d	3794	0.77
DCC/d	5506	-1.679
DIAGEO/d	3934.5	-0.33
DIRECT LINE/d	272.3	0.258
EXPERIAN/d	3517	-3.122
EASYJET/d	506.8	0.754
FRESNILLO/d	863.6	-1.702
GLENCORE/d	367	1.144
GLAXOSMITHKLIN/d	1600	-0.535
HIKMA/d	2204	-1.431
HAMMERSON/d	31.75	2.353
HARGREAVES LS/d	1317.5	-0.189
HSBC HLDGS.UK/d	434.7	0.788
INTL CONSOL AI/d	132.56	1.734
INTERCON. HOTE/d	4491.90603	-0.223
3I GRP./d	1391	-0.466
IMP.BRANDS/d	1579.5	-0.032
INTERTEK GROUP/d	5592.21	-2.887
ITV/d	107.25	-1.654
JOHNSON MATTHE/d	1981	-0.925
KINGFISHER/d	338.9	1.315
LAND SECS./d	747.6	0.484
LEGAL&GEN./d	288.9	0.208
LLOYDS GRP./d	45.19	1.894
MARKS & SP./d	1700000	-2.013
MONDI/d	1773	-1.936
NATIONAL GRID/d	1055.4	0.419
NEXT/d	8014	-0.984
PROVIDENT FIN./d	337.6	-2.145
PRUDENTIAL/d	1277	0.275
PERSIMMON/d	2793	-0.534
PEARSON/d	583.72	-0.647
RDS 'A'/d	1619.4	0.272
RDS 'B'/d	1622	0.285
RELX/d	2359	-1.628
RIO TINTO/d	4854	2.233
ROYAL MAIL/d	489.3	0.742
ROLLS-ROYCE HL/d	117.14	0.171
SAINSBURY(J)/d	274.2	1.176
SCHRODERS/d	3416	-0.437
SAGE GRP./d	809.27717	-2.803
ST JAMESS PLAC/d	1579.5	-1.25
SMITHS GROUP/d	1480	-0.937
SMITH&NEPHEW/d	1214.39	-0.37
SSE/d	1579	-1.945
STAND.CHART./d	420	0.574
SEVERN TRENT/d	2909	-0.852
TRAVIS PERKINS/d	1495	-0.335
TESCO/d	284.35	-0.21
TUI AG/d	216.8	2.603
TAYLOR WIMPEY/d	166.75	-0.359
UNILEVER/d	4040.03217	0
UTD. UTILITIES/d	1113.5	-1.504
VODAFONE GROUP/d	114.38	1.565
WPP/d	1092	-0.137
WHITBREAD/d	2814	0.608

Zurich/Ζυρίχη

(Σε ελβ. Φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ABB LTD N/d	33.39	-1.15
RICHEMONT N/d	136.3	-2.64
GEBERIT N1/d	718.6	-2.18
NOVARTIS N/d	74.71	0.23
ROCHE HOLDING /d	365.45	-2.62
SGS N/d	2959	-1.47
SWATCH GROUP I/d	271.3	-0.73
ADECCO N/d	44.1	-0.43
JULIUS BAER N/d	58.62	0.27
CS GROUP AG/d	8.732	0.85
GIVAUDAN N/d	4718	-1.24
NESTLE SA/d	124.02	-0.45
TRANSOCEAN N/d	0	0
SWISSCOM N/d	512.8	0.71
SWISS RE N/d	87.64	0.39
UBS GROUP N/d	16.38	-0.21
ZURICH INSURAN/d	384	-0.23

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ADIDAS N/d	248.65	-4.45
ALLIANZ SE/d	201.2	-0.6
BASF SE/d	59.57	0
BAY MOT WERKE/d	88.4	-1.48
BEIERSDORF/d	91.8	0.16
BAYER N AG/d	46.405	-0.17
COMMERZBANK/d	6.572	0.145
CONTINENTAL AG/d	93.8	-1.5
DAIMLER AG N/d	71.47	-2.53
DEUTSCHE BANK /d	10.93	0.124
DEUTSCHE POST /d	53.14	-0.37
DT BOERSE N/d	137.5	-0.85
DT LUFTHANSA A/d	5.863	0.047
DT TELEKOM N/d	16.154	0.156
E.ON SE NA/d	11.414	-0.026
FRESENIUS MEDI/d	54.46	0.06
FRESENIUS SE/d	33.98	0.075
HEIDELBERGCEME/d	59.02	0.1
HENKEL AG&CO V/d	70.9	0.08
INFINEON TECH /d	38.7	-1.31
K+S AG NA/d	16.33	0.305
MERCK KGAA/d	221.9	-5
MUENCH. RUECK /d	247.75	0.3
RWE AG/d	34.31	-0.14
THYSSENKRUPP A/d	9.622	0.268
VOLKSWAGEN VZ/d	181.62	-0.68
VONOVIA SE/d	49.3	-0.98
SIEMENS N/d	147.32	-3.24
SAP SE/d	119.96	-2.54

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AALBERTS/d	52.86	0.08
AEGON/d	4.047	1.81
ABN AMRO BANK/d	12.868	1.84
AKZO NOBEL/d	93.6	-1.54
ARCELORMITTAL/d	27.72	8.05
ASML HOLDING/d	661	-2.68
BOSKALIS WESTM/d	24.3	0.91
GALAPAGOS/d	44.005	1.44
HEINEKEN/d	92.6	2.8
ING GROEP/d	12.126	0.05
KONINKLIJKE DS/d	194.9	-2.26
KPN KON/d	2.627	0.34
NN GROUP/d	45.56	1.15
KONINKLIJKE DS/d	194.9	-2.26
IMCD/d	192.25	-3.92
RANDSTAD/d	56.38	-0.84
RELX/d	27.7	-1.35
ROYAL DUTCH SH/d	19.078	0.61
UNIBAIL RODAM /d	58.87	1.34
VOPAK/d	29.93	0
WOLTERS KLUWER/d	101.6	-0.88

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
A2A SPA/d	1.79	1.79
ATLANTIA/d	16.97	16.89
AZIMUT HLDG/d	23.75	24.00
ENEL/d	6.63	6.65
EXOR/d	76.78	77.20
ENI/d	12.15	12.02
GENERALI ASS/d	18.45	18.55
GEOX/d	1.06	1.06
INTESA SANPAOL/d	2.2245	0.88
MEDIOBANCA/d	9.92	9.92
RCS MEDIAGROUP/d	0.80	0.81
PRYSMIAN/d	31.95	32.63
SNAM/d	5.12	5.09
STMICROELEC.N./d	41.70	42.46
TELECOM ITALIA/d	0.44	0.44
TENARIS/d	9.13	8.84
TERNA/d	6.81	6.80
UNICREDIT/d	13.378	4.58

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
AJINOMOTO/d	3453	1.62
ASAHI GROUP HL/d	4552	-1.11
ASTELLAS PHARM/d	1806.5	1.98
BRIDGESTONE CO/d	4977	0.22
CANON INC/d	2655	0.17
CASIO COMPUTER/d	1480	-2.25
CITIZEN WATCH/d	514	-1.72
CREDIT SAISON/d	1163	-0.43
DAIWA SEC GROU/d	652.5	-1.61
SUBARU/d	2038	-1.33
FUJIFILM HOLDI/d	8463	-0.61
FUJITSU LTD/d	20015	0.1
HINO MOTORS/d	949	-1.04
HITACHI/d	6287	-2.28
HONDA MOTOR/d	3184	0.6
IHI/d	2215	-1.77
ISUZU MOTORS/d	1472	-1.21
KAWASAKI HVY I/d	1956	-1.36
KAJIMA CORP/d	1338	0.15
KEIO/d	5020	-1.38
KOBE STEEL/d	575	0.35
KONICA MINOLTA/d	480	-0.62
JTEKT/d	1033	-2.18
MITSUB UFJ FG/d	630	0.32
MITSUBISHI COR/d	3558	-0.06
MITSUBISHI ELE/d	1473.5	-0.44
MITSUBISHI MOT/d	323	-2.42
NEC CORPORATIO/d	5290	-0.75
NIKKON HLDG/d	2149	1.13
NIKON CORP/d	1177	0.09
NIPPON SUISAN/d	4552	-0.75
NISSAN MOTOR C/d	535.1	-2.82
NOMURA HOLDING/d	500.9	-0.65
NISSAN CHEMICA/d	6610	-1.05
NIPPON PAPER I/d	1127	
OBAYASHI CORP/d	876	0
ODAKYU ELEC RA/d	2166	-1.14
OJI HOLDINGS/d	555	-0.18
OSAKA GAS/d	1892	1.07
RICOH CO LTD/d	1009	-0.59
SECOM/d	7877	-0.27
SEVEN & I HLDG/d	4964	0.51
SHARP CORP/d	1270	-2.31
SHIMIZU CORP/d	712	-0.42
SHISEIDO/d	6644	-1.98
SONY GROUP COR/d	13750	-0.87
SMFG/d	3893	0.39
SUMITOMO CHEM/d	539	0.75
SUZUKI/d	890	-2.41
TAISEI CORP/d	3510	-0.14
TDK CORPORATIO/d	4590	-0.65
TOBU RAILWAY/d	2615	-0.83
TOKIO MARINE H/d	6344	3.14
TORAY INDUSTRI/d	688.5	-0.23
TREND MICRO/d	6830	-0.44
TOPY INDS LTD/d	1091	-0.18
TORAY INDUSTRI/d	688.5	-0.23
TOSHIBA CORP/d	4603	0.17
TOYOBO/d	1253	0.24
TOYOTA MOTOR C/d	2045	2.15
YAMAHA CORP/d	5740	-1.88

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACCOR/d	26.12	0.66
AIR LIQUIDE/d	152.92	-1.33
ALSTOM/d	30.17	-0.76
AXA/d	25.44	0.45
BNP PARIBAS/d	56.09	0.16
BOUYGUES/d	29.87	-0.07
CAPGEMINI/d	201.20	-1.66
CARREFOUR/d	16.07	0.63
CASINO GUICHAR/d	23.43	2.49
CREDIT AGRICOL/d	12.23	0.87
DANONE/d	53.16	0.85
DASSAULT SYSTE/d	51.55	-2.5
EDF/d	11.90	-1.45
L'OREAL/d	415.20	-0.67
L.V.M.H./d	701.60	-1.04
LAGARDERE/d	24.14	-0.17
MICHELIN/d	139.20	-0.64
PERNOD RICARD/d	208.20	-0.86
KERING/d	690.00	-0.59
PUBLICIS GROUP/d	56.98	-1.35
RENAULT/d	29.02	-1.24
SAINT-GOBAIN/d	58.03	-0.94
SANOFI/d	85.48	-1.11
SCHNEIDER ELEC/d	162.76	-2.55
SOCIETE GENERA/d	28.93	0.99
SODEXO/d	75.70	0.37
TF1/d	8.44	-1.29
THALES/d	71.78	0.08
VEOLIA ENVIRON/d	30.76	-0.84

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ.%
ACS CONS Y SER/d	21.3	0.6141
AENA SME/d	129.4	1.6496
ACERINOX/d	10.585	2.5678
ACCIONA/d	156.2	-2.0075
AMADEUS/d	55.42	-0.5384
BBVA/d	5.12	0.1957
BANKINTER/d	4.4	3.1169
CAIXABANK/d	2.333	2.1007
DSTR INT ALIME/d	0.0164	2.5
ENDESA/d	19.51	-0.9896
ENAGAS/d	20.61	-0.4829
FERROVIAL/d	25.71	1.1806
FOMENTO DE CON/d	10.54	-0.1894
GRIFOLS/d	16.03	2.2974
IBERDROLA/d	9.75	-0.5508
INT AIRLINES G/d	1.5555	1.7332
INDRA SISTEMAS/d	10.56	0.6673
INDITEX/d	28.94	2.4788
MAPFRE/d	1.79	0.7032
MERLIN PROP/d	9.546	-0.1255
ARCELORMITTAL/d	27.655	7.7118
RED ELECTR COR/d	18.595	-3.1258
REPSOL/d	9.994	1.1027
BCO DE SABADEL/d	0.5942	2.6962
BANCO SANTANDE/d	2.6865	1.0532
SACYR/d	2.132	0.566
TELEFONICA/d	3.855	4.415
MEDIASET ES CO/d	4.082	-1.0184
TECNICAS REUN/d	7.235	2.6241

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ			ΤΙΜΕΣ SPOT
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1309	ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,5866
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	128,45	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	6,3723
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4490
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	25,334	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,1956
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4362	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,8227
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,85345	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	16.179,72
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	366,85	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,5242
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,6300	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	85,8790
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9494	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1338,31
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,2810	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	23,7839
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,0404	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,7860
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	147,40	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,6723
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	10,2475	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	56,882
ΚΟΥΝΑ ΚΡΟΑΤΙΑΣ	7,5213	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,5469
ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ	83,1963	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	37,716
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	16,2092	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	18,1219

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2021	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1316
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,8409
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4365
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,0303

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	360,40	434,50
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	360,40	434,50
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	360,40	430,59

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	885,40	887,96	-2,56	-0,29%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.127,18	2.131,91	-4,73	-0,22%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	6.332,24	6.356,91	-24,67	-0,39%
FTSE/Χ.Α.ΥΨΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.051,25	3.054,15	-2,90	-0,09%
ATHEX SELECT PLUS	3.378,14	3.407,05	-28,91	-0,85%
ATHEX SELECT	4.570,50	4.582,66	-12,16	-0,27%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.002,57	1.003,93	-1,36	-0,14%
FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	431,55	430,06	1,49	0,35%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.615,68	4.624,29	-8,61	-0,19%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.473,54	1.487,28	-13,74	-0,92%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.366,17	2.381,11	-14,94	-0,63%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	528,98	529,31	-0,33	-0,06%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.518,74	1.523,13	-4,39	-0,29%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	570,19	568,21	1,98	0,35%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.732,81	4.871,49	-138,68	-2,85%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	748,52	756,52	-8,00	-1,06%
FTSE/Χ.Α. ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	1.905,40	1.916,40	-11,00	-0,57%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.742,12	3.735,69	6,43	0,17%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	49,56	50,12	-0,56	-1,12%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.200,22	7.339,24	-139,02	-1,89%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ - ΠΟΤΑ	10.842,16	10.716,34	125,82	1,17%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	7.368,62	7.484,52	-115,90	-1,55%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΥΛΙΚΑ	3.013,16	3.049,72	-36,56	-1,20%
FTSE/Χ.Α. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΑΕΡΙΟ	3.411,21	3.411,15	0,06	0,00%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ - ΑΝΑΨΥΧΗ	1.922,94	1.948,29	-25,35	-1,30%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	2.061,28	2.061,41	-0,13	-0,01%
FTSE/Χ.Α. ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.545,12	4.515,51	29,61	0,66%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.156,18	5.198,35	-42,17	-0,81%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΤΡΑΠΕΖΕΣ	15.128.820,43
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	7.658.059,80
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	7.286.939,98
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	6.743.376,20
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	3.737.829,41
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.774.617,60
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	2.506.899,50
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	1.375.554,92
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.046.774,98
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.019.658,75
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	1.003.593,18
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	787.240,88
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	781.097,54
ΥΔΡΕΥΣΗ	510.307,75
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	342.728,79
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	281.720,38
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	267.914,67
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	240.824,96
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	200.903,79
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	169.006,68
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	166.083,10
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	157.739,86
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	128.086,48
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	124.697,60
ΟΧΗΜΑΤΑ ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΠΕΝ. ΟΧΗΜΑΤΑ	103.229,27
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	98.190,22
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	96.889,83

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
INTRAKAT (ΚΟ)	2,180	2,83%	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	6,780	-3,14%
ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	0,570	2,70%	ΚΑΡΕΛΙΑ (ΚΟ)	270,000	-2,88%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2,825	2,43%	ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ)	0,356	-2,73%
MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	4,320	2,37%	ΛΟΥΛΗ ΜΥΛΟΙ (ΚΟ)	2,340	-2,50%
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	6,000	1,69%	ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΚΟ)	0,240	-2,44%
ΣΙΔΜΑ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ ΑΕ (ΚΟ)	2,840	1,43%	ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	7,520	-2,34%
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	28,950	1,22%	ΒΑΡΒΕΡΗΣ Ν.-MODA BAGNO (ΚΟ)	0,660	-2,22%
EPSILON NET (ΚΟ)	5,160	1,18%	ΚΡΙ - ΚΡΙ (ΚΟ)	8,040	-2,19%
ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	1,790	1,13%	UNIBIOS (ΚΟ)	0,632	-2,17%
SPACE HELLAS (ΚΟ)	9,460	0,85%	JUMBO (ΚΟ)	12,500	-1,96%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

		Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ	(ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	4,445	-1,88
ΤΙΤΚ	(TITAN)	13,48	-1,89
ΕΕΕ	(COCA COLA HBC)	28,95	1,22
ΟΤΕ	(ΟΤΕ)	16,25	0,68
ΑΡΑΙΓ	(AEGEAN AIRLINES)	5	-1,38
ΤΕΝΕΡΓ	(ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	13,7	0,44
ΑΔΜΗΕ	(ΑΔΜΗΕ)	2,485	-0,2
ΣΑΡ	(ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	8,65	0,23
ΕΛΛΑΚΤΩΡ	(ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	1,331	-1,04
ΓΕΚΤΕΡΝΑ	(ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	9,64	-0,93
ΜΥΤΙΛ	(ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	15,21	0,4
ΛΑΜΔΑ	(LAMDA DEVELOPMENT)	6,78	-3,14
ΕΛΧΑ	(ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	1,9	-1,45
ΑΛΦΑ	(ALPHA BANK)	1,0535	0
ΜΠΕΛΑ	(JUMBO)	12,5	-1,96
ΕΤΕ	(ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	2,825	2,43
ΠΕΙΡ	(ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	1,31	-0,83
ΕΥΡΩΒ	(EUROBANK)	0,9	-0,18
ΕΛΠΕ	(ΕΛΠΕ)	6	1,69
ΕΥΔΑΠ	(ΕΥΔΑΠ)	7,52	-2,34
ΕΧΑΕ	(ΕΛΛ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ)	3,69	-1,07
ΟΠΑΠ	(ΟΠΑΠ)	12,16	-1,3
ΜΟΗ	(MOTOR OIL)	13,79	-0,79
ΔΕΗ	(ΔΕΗ)	9,4	-1,16
ΟΛΠ	(ΟΛΠ)	17,7	-0,56

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	7.115.071,06	PERFORMANCE TECHNOLOGIES (ΚΟ)	0,33%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	6.778.465,85	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	0,31%
ΟΤΕ (ΚΟ)	6.743.376,20	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,25%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	6.221.971,22	A.S. COMPANY (ΚΟ)	0,25%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3.853.037,79	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	0,23%
JUMBO (ΚΟ)	3.737.829,41	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΟ)	0,23%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	3.552.256,46	ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)	0,22%
ΔΕΗ (ΚΟ)	2.646.492,55	JUMBO (ΚΟ)	0,22%
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	2.469.579,94	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	0,20%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	1.488.878,86	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	0,18%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	274	1.309	3.375
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	11
FTSE/Χ.Α. Large Cap	274	1.309	3.364
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	3.257	103.794	321.757
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	16	1.246	6.316
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	502	33.064	100.699
ATTICA BANK A.T.E. (ΚΟ)	1	15	1.044
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	12	49	145
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	63	957	11.957
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	68	8.787	9.994
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	162	10.672	29.048
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	17	30	677
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	96	764	3.802
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	101	2.444	6.758
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	32	311	945
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	55	947	2.260
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	221	3.005	6.841
JUMBO (ΚΟ)	106	814	1.810
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	138	3.220	5.925
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	26	3.765	27.442
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	80	1.040	2.548
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	173	2.033	6.226
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	504	12.845	27.781
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	71	325	2.062
ΟΤΕ (ΚΟ)	81	667	2.306
ΟΛΠ (ΚΟ)	12	61	697
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	163	8.018	36.183
ΔΕΗ (ΚΟ)	347	5.124	16.652
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	91	547	1.814
TITAN CEMENT (ΚΑ)	35	138	1.757
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	84	2.906	8.068
Δικαιώματα σε Δείκτες	9	137	1.361
FTSE/Χ.Α. Large Cap	9	137	1.361
Δικαιώματα σε Μετοχές	1	5	1.664
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	330
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	30
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	40
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	1	5	1.264
Συνολική Δραστηριότητα	3.541	105.245	328.157

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 7 Δεκεμβρίου 2021

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ		ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ											
Χρηματοοικονομικά											
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0.8200	0.8200	0.8200	-0.0240		10	0.8200	0.8280	0.8200	0.00
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc		1.0300	1.0350	1.0350	-0.3880	“8,476”	1.0350	1.0400	1.0350	0.00
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)		0.3700	0.3840	0.3828	1.2760	“63,277”	0.3840	0.3860	0.3840	3.78
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)		0.0120	0.0120	0.0120	0.0000	“8,500”	0.0120	0.0130	0.0120	0.00
Καταναλωτικά Προϊόντα											
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC		0.0650	0.0675	0.0662	0.3200	“10,000”	0.0665	0.0675	0.0675	7.14
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD							0.0820	0.0900		
Τεχνολογία											
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD		1.6500	1.6500	1.6500	-2.0000	“1,220”	1.6500	1.6700	1.6500	-1.20
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ											
Χρηματοοικονομικά											
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD							1.6400	1.7200		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ							0.0000	0.0000		
MINE	MINERBA ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ							0.0145	0.0155		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)							0.0000	0.0220		
ΓΠΕΠ	“UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)”							0.0390	0.0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD		0.3500	0.3500	0.3500	2.0000	700	0.3500	0.0000	0.3500	6.06
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)							0.0000	0.1080		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)							0.0000	0.0440		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)		0.0025	0.0025	0.0025	0.0000	“20,000”	0.0025	0.0035	0.0025	0.00
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)							0.0005	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα											
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD		0.2300	0.2300	0.2300	0.0000	300	0.2300	0.2480	0.2300	0.00
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)							0.0020	0.0000		
ΑΓΡΟ	“ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ “”Η ΠΡΟΟΔΟΣ””“ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ “							0.0000	0.0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD		0.1950	0.1950	0.1950	0.2000	“6,441”	0.1940	0.1990	0.1950	1.04
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD							0.0155	0.0170		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)							0.0700	0.0840		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD							0.0490	0.0555		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD							0.5350	0.6350		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)							0.0000	0.0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)							1.7000	1.8700		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD							0.1380	0.1390		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)							0.0570	0.0000		
Βιομηχανία											
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)							0.0000	0.0475		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)							0.0000	0.0295		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ							0.6300	0.0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD		0.5150	0.5150	0.5150	-0.5000	“3,100”	0.5150	0.5200	0.5150	-0.96
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD							0.1250	0.0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ		2.6600	2.7200	2.6844	4.0100	“8,115”	2.6600	2.7200	2.7000	1.50
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά											
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)							0.0090	0.0000		
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC							1.3600	1.4100		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ							0.2020	0.2280		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC							0.6250	0.0000		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD							0.2820	0.3060		
Τεχνολογία											
NETIN	NET INFO PLC							0.0000	1.1000		
Βασικά Υλικά											
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD							0.0900	0.0920		
Ακίνητη Περιουσία											
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)							0.2420	0.2600		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ		0.0700	0.0700	0.0700	0.0430	“9,000”	0.0700	0.0720	0.0700	0.00
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)							0.1820	0.2200		
Ενέργεια											
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD		1.0300	1.0300	1.0300	0.0000	“5,000”	1.0300	1.0500	1.0300	0.00
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ											
Χρηματοοικονομικά											
ΑΙΕΠ	“ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (AN, EM, Σ)”							0.0000	0.0000		
ΕΞΕΠ	“D.A.P.P. Digital Access Pass PTE Investments Public Company Ltd (AN, Σ)”							0.0000	0.0000		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD (AN)							0.0000	0.0145		
ΙΣΕΠ	“ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (AN, EM, Σ)”							0.0000	0.0000		
ΚΑΕΠ	“ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (AN, Σ)”							0.0000	0.0000		
ΠΡΟΠ	“A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (AN, Σ)”							0.0000	0.0000		
ΡΕΕΠ	“REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (AN, EM, Σ)”							0.0000	0.0000		
ΤΔΕΠ	“ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (AN, Σ)”							0.0000	0.0000		
ΤΕΕΠ	“ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (AN, Σ)”							0.0000	0.0000		
ΤΚΕΠ	“ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (AN, Σ)”							0.0000	0.0000		
ΧΑΕΠ	“HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (AN, EM, Σ)”							0.0000	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα											
ΕΡΜΕ	“ERMES DEPARTMENT STORES PLC (AN, Σ)”							0.0000	0.0000		
ΤΟΕΠ	“ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (AN, Σ)”							0.0000	0.0315		
Βιομηχανία											
ΣΤΣΔ	“CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (AN, Σ)”							0.0000	0.0000		
Ακίνητη Περιουσία											
ΓΟΥΛ	“WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (AN, Σ)”							0.0000	0.0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ											
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ											
ΕΛΛΗ024	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ομόλογα)							0.0000	0.0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ –										
ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1								63.0000	69.0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ –										
ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2								65.0000	69.0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομόλογα)							0.0000	0.0000		

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.

** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.

Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγο

«Καμπανάκι» στις ΗΠΑ για πλαστικά απορρίματα

Η Ακαδημία Επιστημών ζητάει μείωση της παραγωγής για να σωθούν οι ωκεανοί

ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ. Αμεσα μέτρα οφείλουν να λάβουν οι ΗΠΑ προκειμένου να περιορίσουν τη ρύπανση από πλαστικά απορρίμματα, με τη μείωση της παραγωγής πλαστικού και την εκπόνηση εθνικής στρατηγικής.

Στο συμπέρασμα αυτό καταλήγει έκθεση της Εθνικής Ακαδημίας Επιστημών των ΗΠΑ, που επισημαίνει ότι παρότι μόλις 4,3% του παγκόσμιου πληθυσμού κατοικεί στις ΗΠΑ, η χώρα παράγει τον μεγαλύτερο όγκο πλαστικών σκουπιδιών από κάθε άλλη. Το 2016 οι ΗΠΑ ξεπέρασαν το σύνολο των κρατών της Ε.Ε. των «28» στην παραγωγή πλαστικών απορριμμάτων, με 42 εκατ. τόνους. Το σύνολο της ανθρωπότητας παράγει περίπου 242 εκατ. τόνους πλαστικών απορριμμάτων τον χρόνο, από τα οποία τα 8 εκατ. τόνοι καταλήγουν στους ωκεανούς, σύμφωνα με την έκθεση της αμερικανικής ακαδημίας.

«Τα πλαστικά απορρίμματα δημιουργούν περιβαλλοντική και κοινωνική κρίση, την οποία οι ΗΠΑ οφείλουν να αντιμετωπίσουν», λέει η Μάργκαρετ Σπρινγκ, επικεφαλής της ομάδας που εκπόνησε τη μελέτη και επιστημονική διευθύντρια του ενυδρείου του Μοντερέι στην Καλιφόρνια. Ο όγκος πλαστικών σκουπιδιών που φθάνει κάθε χρόνο στους ωκεανούς αντιστοιχεί με την απόρριψη ενός απορριμματοφόρου γεμάτου πλαστικά σκουπίδια στη θάλασσα κάθε λεπτό. Στο μεταξύ, το πλαστικά πλήττουν ανεπανόρθωτα την υγεία των θαλασσών και των οργανισμών που ζουν σε αυτές. «Τα πλαστικά απορρίμματα που παράγονται από τις ΗΠΑ έχουν πολλές επιπτώσεις για τις παραθαλάσσιες αλλά και τις κοινότητες που βρίσκονται μακριά από τον ωκεανό, ρυπαίνοντας τους ποταμούς, τις λίμνες, τις παραλίες και τον υδροφόρο ορίζοντα.

Οι συντάκτες της έκθεσης συστήνουν και βελτίωση μεθόδου ανακύκλωσης, καθώς «αδυνατούν να διαχειριστούν τον όγκο πλαστικών απορριμμάτων».

Την ίδια ώρα, η ρύπανση αυτή επιβαρύνει κοινωνικά και οικονομικά ευάλωτες κοινότητες, απειλεί την άγρια πανίδα και χλωρίδα και μολύνει τα πόσιμα ύδατα», λέει η δρ Σπρινγκ. Εάν η παρούσα κατάσταση διατηρηθεί ως έχει, ο όγκος πλαστικού που θα καταλήγει στη θάλασσα θα αυξηθεί από 8 εκατ. τόνους τον χρόνο σε 53 εκατ. τόνους το 2030.

Η έκθεση προτείνει την εκπόνηση «σαφούς, συνολικής και εθνικής στρατηγικής» με στόχο τον περιορισμό των πλαστικών απορριμμάτων. Η βελτίωση της συλλογής δεδομένων για το φαινόμενο θα βοηθήσει στον εντοπισμό των κύριων πηγών ρύπανσης από πλαστικά, μέσα από ακριβή καταγραφή της ρύπανσης των ακτών κάθε πενταετία.

Τη χρονική περίοδο μεταξύ 1966 και 2015 η παγκόσμια παραγωγή πλαστικού σημείωσε 20πλάσια αύξηση, από 20 εκατ. τόνους σε 381 εκατ. τόνους, σύμφωνα με την έκθεση της ακαδημίας. Οι συντάκτες του κειμένου πρότειναν στην ομοσπονδιακή κυβέρνηση των ΗΠΑ να περιορίσει δραστικά την απόρριψη πλαστικών, βελτιώνοντας τις μεθόδους ανακύκλωσης, οι οποίες «συνεχίζουν να αδυνατούν να διαχειριστούν τον όγκο πλαστικών απορριμμάτων».

Ο σύλλογος κατασκευαστών πλαστικών των ΗΠΑ (ACC) συμφώνησε μεν με το πόρισμα της έκθεσης, καταδικάζοντας όμως τις συστάσεις της για περιορισμό της παραγωγής πλαστικού.

ASSOCIATED PRESS

Οι ΗΠΑ πρώτες σε ρύπανση πλαστικού

Σύμφωνα με έκθεση της Εθνικής Ακαδημίας Επιστημών στην Ουάσιγκτον, οι ΗΠΑ είναι ο κυριότερος υπεύθυνος για τη ρύπανση από πλαστικό, με την εθνική στρατηγική για καταπολέμηση του φαινομένου να είναι επιβεβλημένη.

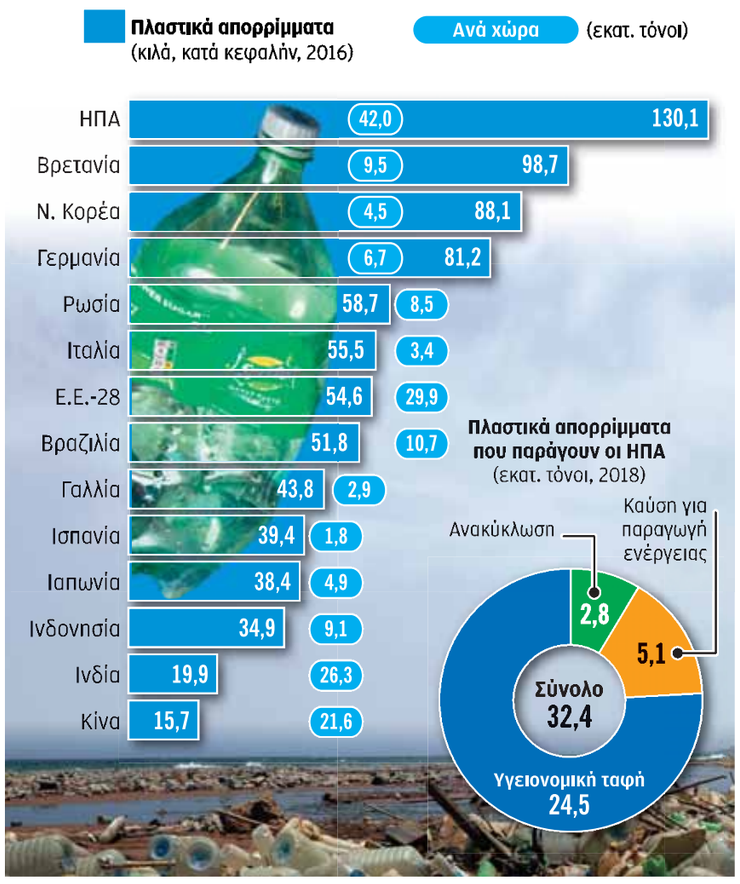

ΠΗΓΗ: AFP, National Academies Press, EPA, GRAPHIC NEWS

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Εκκληση στην Ε.Ε. για μποϊκοτάζ του ομίλου NSO

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ. Δεκάδες οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων ζήτησαν από την Ε.Ε. να επιβάλει κυρώσεις στον ισραηλινό όμιλο NSO και να προβεί σε «κάθε ενέργεια» για να απαγορεύσει την πώληση, μεταφορά, εξαγωγή και εισαγωγή της τεχνολογίας παρακολούθησης της εταιρείας. Η επιστολή, που υπογράφεται από 86 οργανώσεις συμπεριλαμβανομένων της Access Now, της Διεθνούς Αμνηστίας και του Human Rights Watch, αναφέρει ότι το καθεστώς κυρώσεων της Ε.Ε. τής δίνει την εξουσία να θέτει στο στόχαστρό της οντότητες που ευθύνονται για παραβιάσεις της ελευθερίας έκφρασης.

Παραβίαση δικαιωμάτων

«Τα δικαιώματα αυτά έχουν παραβιαστεί επανειλημμένως με τη χρήση τεχνολογίας της NSO», ανέφερε η επιστολή που εστάλη στον εκπρόσωπο της Ε.Ε. για τις Εξωτερικές Υποθέσεις, Ζοζέπ Μπορέλ, επισημαίνοντας τα ευρήματα ειδικού εισηγητή του ΟΗΕ, ο οποίος διαπίστωσε ότι η χρήση λογισμικών spyware από κυβερνήσεις θα μπορούσε να «διευκολύνει εξωδικαστικές αυθαίρετες εκτελέσεις και δολοφονίες ή εξαφάνιση προσώπων». Η επιστολή ανέφερε πρόσφατους ισχυρισμούς ότι το λογισμικό παρακολούθησης της NSO, γνωστό ως Pegasus, χρησιμοποιήθηκε για να χακάρει τις συσκευές έξι Παλαιστινίων ακτιβιστών για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η κίνηση των οργανισμών έρχεται μετά τη δημοσίευση έρευνας για το λογισμικό Pegasus, από την εφημερίδα The Guardian και 15 άλλους οργανισμούς μέσων ενημέρωσης, την οποία συντόνιζε ο γαλλικός οργανισμός μέσων ενημέρωσης Forbidden Stories. Η έρευνα αποκάλυψε τους τρόπους με τους οποίους το Pegasus χρησιμοποιήθηκε για να στοχοποιήσει –μεταξύ άλλων– δημοσιογράφους και ακτιβιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Τι απαντά η εταιρεία

Η NSO είπε ότι η τεχνολογία της, η οποία έχει πουληθεί σε κυβερνήσεις σε όλο τον κόσμο, προορίζεται μόνο για χρήση εις βάρος σοβαρών εγκληματιών και τρομοκρατών. Εχει αρνηθεί πολλούς από τους ισχυρισμούς που περιλαμβάνονται στο Pegasus Project και έχει εξαγγείλει ότι ερευνά αξιόπιστους ισχυρισμούς για κατάχρηση του λογισμικού της. Δεν είναι ακόμη σαφές πώς θα ανταποκριθεί η Ε.Ε. στο κάλεσμα για μποϊκοτάζ. Οι ισχυρισμοί πως η ουγγρική κυβέρνηση χρησιμοποίησε το λογισμικό για να στοχοποιήσει δημοσιογράφους και επικριτές του πρωθυπουργού, Βίκτορ Ορμπαν, αντιμετωπίστηκαν με έντονη ανησυχία εντός της Κομισιόν, ωστόσο, και άλλα κράτη-μέλη πιστεύεται ότι είναι πελάτες της NSO, συμπεριλαμβανομένης της Ισπανίας, ενώ η αστυνομία της Γερμανίας φέρεται επίσης να χρησιμοποιεί το λογισμικό.

THE GUARDIAN, HRW

Η επιστολή στηρίζεται σε ισχυρισμούς ότι το λογισμικό παρακολούθησης της NSO, γνωστό ως Pegasus, χρησιμοποιήθηκε για να χακάρει τις συσκευές έξι Παλαιστινίων ακτιβιστών για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Την επιστολή υπογράφουν 86 οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένων των Access Now, Διεθνούς Αμνηστίας και Human Rights Watch, οι οποίες ζητούν επιβολή κυρώσεων.

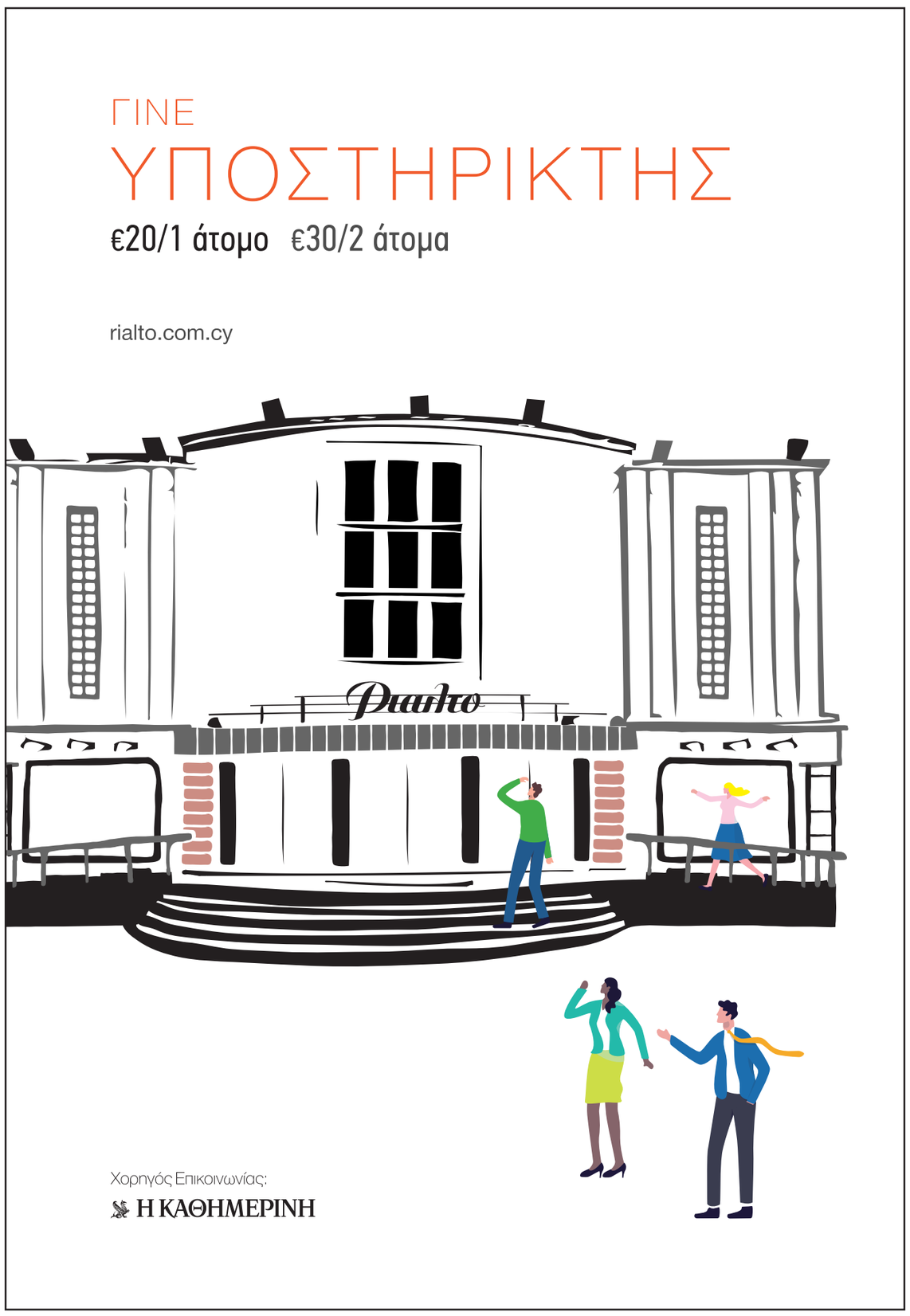

Κρίση ψυχικής υγείας στους νέους

Έκθεση καταγράφει τις συνέπειες της πανδημίας στους εφήβους στις ΗΠΑ

Του **MATT RICHTEL**
THE NEW YORK TIMES

Για τις καταστροφικές συνέπειες της πανδημίας στην ψυχική υγεία των νέων έκανε λόγο ο επικεφαλής των ομοσπονδιακών υπηρεσιών υγείας των ΗΠΑ, δρ Βίβεκ Μέρφι. Σε έκθεση 53 σελίδων που δημοσιοποίησε ο δρ Μέρφι αναφέρεται ότι η πανδημία όξυνε ήδη υπάρχοντα προβλήματα και άγχη της νέας γενιάς. Οι κρατικές υπηρεσίες κατέγραψαν έτσι δραματική αύξηση σε περιστατικά κατάθλιψης και κρίσεων πανικού. Οι εισαγωγές στα επείγοντα νοσοκομείων για απόπειρες αυτοκτονίας μεταξύ εφήβων κοριτσιών αυξήθηκαν στις ΗΠΑ κατά 51% στις αρχές του 2021 σε σχέση με την ίδια περίοδο του 2020.

Οι λόγοι πίσω από την ανησυχητική αυτή τάση δεν είναι ακόμη σαφείς. Η χημεία του εγκεφάλου των εφήβων και οι σχέσεις τους με φίλους και μέλη της οικογένειας παραμένουν σημαντικοί παράγοντες, όπως και η ταχέως εξελισσόμενη κουλτούρα των ψηφιακών μέσων, ικανοί να προκαλέσουν ψευδαίσθηση απελπισίας σε νέους ανθρώπους. «Οι νέοι βομβαρδίζονται με μηνύματα μέσω των ψηφιακών μέσων και της επικρατούσας κουλτούρας. Τα μηνύματα αυτά μπορεί να τους οδηγήσουν να αμφισβητήσουν την αξία τους, κάνοντάς τους να πιστέψουν ότι δεν είναι αρκετά γοητευτικοί, δημοφιλείς, ευφυείς ή πλούσιοι. Το φαινόμενο αυτό, σε συνδυασμό με τις ανησυχίες για την κλιματική αλλαγή, την εισοδηματική ανισότητα, τις φυλετικές διακρίσεις, την επιδημία οπιοειδών και την ένοπλη βία, ενισχύει τα άγχη των νέων», αναφέρει ο «αρχίατρος» των ΗΠΑ στην έκθεσή του.

Παρότι τα ψυχικά προβλήματα των νέων αποδίδονται συχνά στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η έρευνα δείχνει ότι η πολύωρη παρακολούθηση της οθόνης δεν μπορεί να θεωρηθεί η μόνη, ούτε και η κύρια υπαίτιος της ψυχολογικής κρίσης. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και οι άλλες ψηφιακές δραστηριότητες λειτουργούν περισσότερο σαν ενισχυτές υπαρχόντων προβλημάτων. «Οι συνομιλίες και οι φιλίες μέσω Διαδικτύου δεν προσφέρουν αίσθηση πραγματικής ανθρώπινης επικοινωνίας», λέει η δρ Μπόνι Νέιγκελ, ψυχολόγος του Πανεπιστημίου του Ορεγκον.

Την ίδια ώρα, η παραμονή ενώπιον της οθόνης μπορεί να στερεί από τους νέους χρόνο από άλλες δραστηριότητες, όπως τη σωματική άθληση, τον νυχτερινό ύπνο και τη διά ζώσης επικοινωνία. Η σημερινή νέα γενιά αναφέρει αυξημένο αίσθημα μοναξιάς, παρότι περνάει τον περισσότερο χρόνο της μπροστά σε οθόνη υπολογιστή ή τηλεφώνου. Οι ομοσπονδιακές αρχές και η επιστημονική κοινότητα παραδέχονται ότι η έρευνα γύρω από τα αίτια των ψυχικών διαταραχών μεταξύ των νέων δεν έχουν καταλήξει σε αξιόπιστα συμπεράσματα.

Οι συστάσεις του δρος Μέρφι καλούν σε ενίσχυση των ερευνητικών μεθόδων για την ταχεία διάγνωση και αντιμετώπιση ψυχικών παθήσεων και προβλημάτων. «Αυτή είναι η ώρα για να απαιτήσουμε ουσιαστικές αλλαγές», αναφέρει στον επίλογο της έκθεσης ο επικεφαλής των ιατρικών υπηρεσιών της ομοσπονδιακής κυβέρνησης.

Δραματική αύξηση σε περιστατικά κατάθλιψης και κρίσεων πανικού στους νέους καταγράφει η έκθεση που δημοσιοποίησε ο επικεφαλής των ομοσπονδιακών υπηρεσιών υγείας των ΗΠΑ, δρ Βίβεκ Μέρφι.

Αυξήθηκαν κατά 51% στις αρχές του 2021 οι εισαγωγές στα νοσοκομεία για απόπειρες αυτοκτονίας.

Στροφή Εμιράτων σε εβδομαδιαία εργασία 4,5 ημερών

ΑΜΠΟΥ ΝΤΑΜΠΙ. Τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα είναι η πρώτη χώρα που καθιερώνει εργάσιμη εβδομάδα 4,5 ημερών στον δημόσιο τομέα, μεταρρύθμιση που θα ευθυγραμμίσει τις ημέρες της εβδομαδιαίας αργίας στη χώρα του Περσικού με τα συνήθη στις διεθνείς αγορές. Σε διάστημα δεκαπέντε ετών, τα Εμιράτα περνούν από την αργία Πέμπτης-Παρασκευής στην αργία Παρασκευής-Σαββάτου, και τώρα στο Σαββατοκύριακο, με την προσθήκη του απογεύματος της Παρασκευής.

Το μέτρο θα εφαρμοστεί από την 1η Ιανουαρίου 2022. Με τα νέα δεδομένα, οι προσευχές της Παρασκευής θα γίνονται σε όλη την επικράτεια στις 13.15, ενώ οι δημόσιες υπηρεσίες θα κλείνουν στις 12.00 της Παρασκευής. Η Κυριακή δεν θα είναι πλέον εργάσιμη. «Η αργία από το μεσημέρι της Παρασκευής έως το βράδυ της Κυριακής είναι κομμάτι της προσπάθειας της κυβέρνησης των Εμιράτων για βελτίωση της ισορροπίας ανάμεσα στην εργασιακή και στην προσωπική ζωή, στην ευημερία και στην αύξηση της οικονομικής αποδοτικότητας», ανέφερε το κυβερνητικό ανακοινωθέν. Οι εργαζόμενοι θα μπορούν επίσης να επιλέξουν ευέλικτες μορφές εργασίας ή τηλεργασία για τις Παρασκευές.

Το μέτρο ισχύει για τις δημόσιες υπηρεσίες, αλλά θεωρείται πολύ πιθανό να υιοθετηθεί και από τις τράπεζες και τις υπόλοιπες εταιρείες με διεθνή προσανατολισμό. Η εργασία έστω και μισή ημέρα την Παρασκευή, την ιερότερη ημέρα της εβδομάδας για τους μουσουλμάνους, δεν υιοθετείται σε καμία άλλη χώρα του Περσικού. Γειτονικές χώρες, όπως το Κουβέιτ, δήλωσαν ότι δεν σκοπεύουν να αντιγράψουν αυτό το μέτρο. Αντιθέτως, μουσουλμανικές χώρες σε άλλα μέρη του πλανήτη, όπως η Ινδονησία και το Μπανγκλαντές, εφαρμόζουν ήδη την αργία του Σαββατοκύριακου.

«Κάθε εταιρεία, ανάλογα με τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται, μπορεί να διαλέξει το Σαββατοκύριακο που επιθυμεί», δήλωσε ο Αμπντουλραχμάν αλ Ανουάρ, υπουργός Ανθρώπινου Δυναμικού. Η πολιτική εξουσία στα Εμιράτα παραμένει συγκεντρωμένη στα χέρια της βασιλικής οικογένειας, χωρίς δημοκρατική συμμετοχή και πολιτικά δικαιώματα για τον πληθυσμό, ωστόσο τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει ανοίγματα στον τομέα των ατομικών δικαιωμάτων. Εχει αναθεωρηθεί το καθεστώς που απαγόρευε τη συγκατοίκηση εκτός γάμου, έχουν αρθεί κάποιοι περιορισμοί στην κατανάλωση οινοπνεύματος, ενώ οι άδειες παραμονής έχουν αποκτήσει μεγαλύτερη διάρκεια, ώστε να είναι ευκολότερη η προσέλκυση ξένων εργαζομένων. Ως προς τις διεθνείς σχέσεις, τα Εμιράτα ήταν η πρώτη αραβική χώρα (πλην της Αιγύπτου και της Ιορδανίας) που συνήψε διπλωματικές σχέσεις με το Ισραήλ.

REUTERS, GUARDIAN

Θα εφαρμοστεί από 1/1/2022, ώστε να ευθυγραμμιστεί η οικονομία τους με τις παγκόσμιες αγορές.

Το μέτρο ισχύει για τις δημόσιες υπηρεσίες, αλλά θεωρείται πιθανό να υιοθετηθεί και από τις τράπεζες και εταιρείες με διεθνή προσανατολισμό.

Νέας γενιάς φθηνά φονικά «drones καμικάζι»

Τρομοκρατικές οργανώσεις ή ανταρτικές ομάδες μπορούν να προμηθευτούν αυτό το υπερόπλο μόνο με 6.000 δολάρια.

ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ. Την πρώτη επίδειξη πρωτοποριακού μη επανδρωμένου αεροσκάφους «drone καμικάζι» χαμηλού κόστους πραγματοποίησε ο αμερικανικός στρατός. Παρότι μεγάλα (και δαπανηρά) drones πλήττουν εδώ και χρόνια τρομοκρατικούς στόχους σε Αφγανιστάν, Ιράκ, Συρία, Υεμένη και Πακιστάν, η νέα μορφή πολέμου με drones έχει οδηγήσει σε αναδιανομή της τράπουλας, με τις ΗΠΑ να χάνουν το μονοπώλιο στην καινοτομία.

Οι ειδικοί εκτιμούν ότι ακόμη και φθηνά τέτοια αεροσκάφη έχουν την ικανότητα να αλλάξουν ριζικά τα δεδομένα στο πεδίο της μάχης. Τα νέα drones κοστίζουν μόλις 6.000 δολάρια, από 150.000 δολάρια που κοστίζει ένα Predator ή Reaper, ικανό να εκτοξεύει πυραύλους Hellfire. Αυτά τα φθηνά υπερόπλα έγιναν πλέον προσβάσιμα σε εχθρούς των ΗΠΑ, απειλώντας άμεσα τη ζωή Αμερικανών στρατιωτών σε ζώνες κρίσης. «Πιστεύω ότι αυτοί είναι οι νέοι αυτοσχέδιοι εκρηκτικοί μηχανισμοί που δημιούργησαν τόσα προβλήματα στον αμερικανικό στρατό σε Ιράκ και Αφγανιστάν», λέει ο ειδικός των πυραύλων Σαάν Σάιχ, του ινστιτούτου CSIS. Τα φθηνά drones, που ονομάζονται και «καμικάζι», «αυτόχειρας» ή «φονιάς», δεν εκτοξεύουν πυραύλους, αλλά εκρήγνυνται καθώς συντρίβονται πάνω στον στόχο τους. Σε αντίθεση με τους συμβατικούς πυραύλους, όμως, αυτά τα drones έχουν την ικανότητα να αιωρούνται ακόμη και για ώρες πάνω από τον στόχο, αναμένοντας την κατάλληλη στιγμή για να χτυπήσουν.

Ο αμερικανικός στρατός δεν θα μπορούσε να έχει πολεμήσει με τον τρόπο που το έκανε σε Αφγανιστάν και Ιράκ εάν ο εχθρός διέθετε τέτοια μη επανδρωμένα αεροσκάφη. «Περισσότερες από 100 χώρες και "μη κρατικοί παίκτες" διαθέτουν σήμερα πολεμικά drones, ενώ αυτή η τεχνολογία εξαπλώνεται ταχύτατα. Το πεδίο εξισώνεται μεταξύ ΗΠΑ και τρομοκρατικών οργανώσεων ή ανταρτικών ομάδων, πάντοτε εις βάρος των ΗΠΑ», λέει στο δίκτυο NBC ο Πολ Σέαρ, αναλυτής του ινστιτούτου CNAS και πρώην μέλος των ειδικών δυνάμεων του αμερικανικού στρατού. Τα σημερινά μικρά και εξοπλισμένα με εκρηκτικά drones δεν εντοπίζονται εύκολα από τα συμβατικά ραντάρ. Παρά τις υψηλές επενδύσεις του Πενταγώνου για την ανάπτυξη αποτελεσματικής τεχνολογίας αναχαίτισης μη επανδρωμένων αεροσκαφών, δεν υπάρχει ακόμη αποτελεσματική μέθοδος αντιμετώπισης της απειλής αυτής. Το νέο drone του αμερικανικού στρατού, με κωδική ονομασία Switchblade, ζυγίζει μόλις 3 κιλά με τη μικρή εκρηκτική κεφαλή του, ενώ μπορεί να μεταφερθεί σε σακίδιο πλάτης. Η μεγάλη εκδοχή του αεροσκάφους, βάρους 7 κιλών, είναι ικανή να καταστρέψει τεθωρακισμένο όχημα. Το αεροσκάφος έχει μάλιστα ρύθμιση, που επιτρέπει στον χειριστή να επιλέξει την εκρηκτική ισχύ, πυροδοτώντας διαφορετική γόμωση εάν επιδιώκει να εξοντώσει όλους τους επιβάτες οχήματος ή μόνο τον οδηγό του.

ASSOCIATED PRESS

Ελληνικοί αισθητήρες μετρούν ρύπους σε ύψος 20.000 μέτρων

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ**

Θα μπορούσε η Ternium Steel, η μεγαλύτερη βιομηχανία χάλυβα της Λατινικής Αμερικής, με κεφαλαιοποίηση της τάξεως των 8 δισ. δολαρίων, να χρησιμοποιεί ελληνική τεχνολογία για την παρακολούθηση της ποιότητας του αέρα πάνω από τα εργοστάσιά της και γύρω από αυτά σε Βραζιλία και Αργεντινή; Η απάντηση, παρότι ενδεχομένως δεν είναι αυτονόητη, είναι καταφατική. Η ελληνική Raymetrics, με έδρα τη Μεταμόρφωση Αττικής, ανήκει σε ένα κλειστό κλαμπ εταιρειών παγκοσμίως που αναπτύσσουν ειδικές εφαρμογές απαραίτητες για την πρόγνωση του καιρού, τα αεροδρόμια και την απομακρυσμένη παρακολούθηση της ρύπανσης ή την έγκαιρη ανίχνευση πυρκαγιάς.

Τα προϊόντα που αναπτύσσει η εταιρεία στηρίζονται στην τεχνολογία LIDAR (Light Detection And Ranging), που χρονολογείται από το 1960. Πρόκειται για μια συσκευή εκπομπής λέιζερ σταθερής συχνότητας, το οποίο διαδίδεται στην ατμόσφαιρα και αφού «αλληλεπιδράσει» με τα σωματίδια του αέρα, επιστρέφει στη συσκευή (γνωστό στη Φυσική ως φαινόμενο οπισθοσκέδασης). Η τεχνολογία αυτή, που ανέπτυξε περαιτέρω και εντόπισε την εμπορική της αξιοποίηση ο δρ Γιώργος Γεωργούσης, ο οποίος ίδρυσε το 2002 τη Raymetrics, εμφανίζει ιδιαίτερη χρησιμότητα σε μια συγκυρία κατά την οποία οι επιχειρήσεις επιδιώκουν να συρρικνώσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα. Και διαφοροποιεί πλήρως τα συστήματα της εταιρείας σε σχέση με τους παραδοσιακούς αισθητήρες, που καταγράφουν δεδομένα μόνο στο σημείο που είναι τοποθετημένοι, χωρίς να είναι δυνατόν να προσφέρουν πληροφορίες για το τι συμβαίνει καθ' ύψος, στην ατμόσφαιρα.

«Τα προϊόντα που δημιουργούμε και στηρίζονται στην τεχνική LIDAR επιτρέπουν την παρακολούθηση της διάχυσης των ρύπων και την ανάλυση των δεδομένων προκειμένου να λαμβάνονται μέτρα πρόληψης και περιορισμού του περιβαλλοντικού αντικτύπου», εξηγεί στην «Κ» ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας, Νίκος Κόντος. Οι συσκευές που κατασκευάζει η εταιρεία (Raymetrics LIDAR) λειτουργούν σαν «οπτικό» ραντάρ και χρησιμοποιούνται για την απομακρυσμένη παρατήρηση της ατμόσφαιρας, της ρύπανσης, της έρημης ή ηφαιστειακής σκόνης, των σύννεφων κ.λπ. Ο χρόνος που χρειάζεται η ακτινοβολία μέχρι να επιστρέψει στη «βάση» της καθορίζει την απόσταση της διασποράς, ενώ είναι δυνατόν να προσδιοριστεί, μεταξύ άλλων, το μέγεθός της. Με τον τρόπο αυτό, μια βιομηχανία, μια μετεωρολογική υπηρεσία ή ένα αεροδρόμιο είναι σε θέση να γνωρίζουν τι συμβαίνει στην ατμόσφαιρα σε απόσταση έως και 20 χιλιομέτρων, με την εταιρεία να έχει αναπτύξει εξειδικευμένες εφαρμογές –χρησιμοποιούνται ως επί το πλείστον από ερευνητικά ιδρύματα, ινστιτούτα και διαστημικές υπηρεσίες– που επιτρέπουν την απομακρυσμένη παρακολούθηση σε απόσταση μέχρι 80 χλμ.

Οι αισθητήρες έχουν βάρος 200-250 κιλών, μήκος περίπου 1,20 μ., κατασκευάζονται στη μονάδα της Raymetrics στη Μεταμόρφωση και διατίθενται στην αγορά σε τιμές από 80.000 έως 1 εκατ. ευρώ, με το μεγάλο αυτό εύρος να είναι σε συνάρτηση με τις προδιαγραφές και τα επιμέρους χαρακτηριστικά. Η εταιρεία κατασκευάζει ετησίως περίπου 30 τέτοιου είδους συστήματα (LIDAR), των οποίων ο χρόνος κατασκευής είναι από 6 έως 12 μήνες. «Εξετάζουμε την επέκταση των υφιστάμενων εγκαταστάσεών μας μέσω μιας επένδυσης της τάξεως του 1 εκατ. ευρώ. Η Raymetrics, που εξασφάλισε πρόσφατα χρηματοδότηση από την Aegean Baltic Bank, εμφανίζει ετήσιους ρυθμούς ανάπτυξης της τάξεως του 40%, με τον εκτιμώμενο κύκλο εργασιών της για τη φετινή χρονιά να ξεπερνάει τα 5 εκατ. ευρώ», σημειώνει ο κ. Κόντος. Εκτός από την ABBank, η εταιρεία έχει εξασφαλίσει, παλαιότερα, χρηματοδότηση ύψους 1,2 εκατ. ευρώ από το fund Elikonos, απασχολώντας άμεσα 40 άτομα στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης (R&D) και έμμεσα 80 έως 100 εργαζομένους στην παραγωγική διαδικασία. Τους αισθητήρες της Raymetrics χρησιμοποιούν, εκτός από βιομηχανίες όπως η Ternium Steel, τα αεροδρόμια του Πεκίνου, της Σιγκαπούρης, του Μπαλί και του Αζερμπαϊτζάν, φορείς, πανεπιστήμια και ερευνητικοί οργανισμοί σε Ασία, Αμερική και Ευρώπη, όπως η Κινεζική Μετεωρολογική Υπηρεσία, το Πανεπιστήμιο του Ιλινόις, η Γαλλική Μετεωρολογική Υπηρεσία (Meteo France) και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος (ESA).

Για λογαριασμό του ESA η Raymetrics δημιούργησε το σύστημα eVe, το οποίο είναι εγκατεστημένο στο έδαφος και μέσω της χρήσης λέιζερ και ειδικού τηλεσκοπίου επιτρέπει τη διακρίβωση των στοιχείων που συλλέγει ο δορυφόρος Aeolus από το Διάστημα. Ο συγκεκριμένος δορυφόρος εκτοξεύθηκε τον Αύγουστο του 2018 από τον ESA με στόχο τη βελτίωση των προγνώσεων του καιρού μέσω της ενσωμάτωσης των δορυφορικών δεδομένων στα αριθμητικά μοντέλα. «Το σύστημα eVe, που ενισχύει το οικοσύστημα καινοτομίας της χώρας στις τεχνολογίες του Διαστήματος, ανήκει στον ESA και έχει παραχωρηθεί στο Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών για τη μελλοντική εκμετάλλευσή του σε δορυφορικά προγράμματα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διαστήματος», αναφέρει ο κ. Κόντος.

Στην Ελλάδα, το πρώτο έργο της εταιρείας περιλαμβάνει ένα όχημα κινητού κέντρου επιχειρήσεων πολιτικής προστασίας και εξοπλισμού επικοινωνιών εκτάκτου ανάγκης που χρησιμοποιεί η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Επίσης, η Raymetrics έχει ανακηρυχθεί προσωρινός ανάδοχος για το τριετές πρόγραμμα, προϋπολογισμού 1,6 εκατ. ευρώ, που περιλαμβάνει την προμήθεια ολοκληρωμένου αυτόνομου συστήματος ανίχνευσης πυρκαγιών στο Σέιχ Σου. Για την προστασία του περιαστικού δάσους της Θεσσαλονίκης και τον έγκαιρο εντοπισμό των πυρκαγιών θα χρησιμοποιηθεί η τεχνολογία των οπτικών και θερμικών καμερών συνδυαστικά με την τεχνολογία LIDAR που έχει αναπτύξει η εταιρεία.

Ποια είναι η εταιρεία Raymetrics της οποίας τα συστήματα χρησιμοποιούν βιομηχανίες, αεροδρόμια και οργανισμοί.

Οι αισθητήρες έχουν βάρος 200-250 κιλών, μήκος περίπου 1,20 μ. και κατασκευάζονται στη μονάδα της Raymetrics στη Μεταμόρφωση.

ΑΝΑΛΥΣΗ

EUROBANK*

Αντίστροφη μέτρηση για αύξηση επιτοκίων στις ΗΠΑ

Τα αποτελέσματα προκαταρκτικών ερευνών σχετικά με τη νέα μετάλλαξη «Ομικρον» βρίσκονται στο επίκεντρο της προσοχής των αγορών, καθώς ο αριθμός των νέων κρουσμάτων συνεχίζει να αυξάνεται. Σύμφωνα με τα μέχρι τώρα δεδομένα, η νέα μετάλλαξη είναι ενδεχομένως πιο μεταδοτική σε σχέση με τη «Δέλτα», αλλά πιθανότατα λιγότερο επικίνδυνη απ' ό,τι αναμενόταν αρχικά, με τον σύμβουλο του Λευκού Οίκου για την υγειονομική κρίση, Αντονι Φάουτσι, να χαρακτηρίζει τις πρώτες ενδείξεις από τη Νότια Αφρική «λίγο ενθαρρυντικές». Εντούτοις, η αυξανόμενη πίεση στα εθνικά συστήματα υγείας οδηγεί στην εφαρμογή αυστηρότερων μέτρων προφύλαξης κυρίως σε χώρες της Ευρώπης, στις οποίες ήδη βρίσκεται εν εξελίξει ένα νέο κύμα πανδημίας από το φθινόπωρο, με ενδεχόμενες αρνητικές συνέπειες στην οικονομική δραστηριότητα σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα.

Παράλληλα, οι πληθωριστικές πιέσεις αυξάνονται. Οι πρόσφατες ενδείξεις για βελτίωση στα προβλήματα που έχει προκαλέσει η πανδημία στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες ενδέχεται να οδηγήσουν σε μερική υποχώρηση των πληθωριστικών πιέσεων στις τιμές των αγαθών. Παρά ταύτα, η ανάκαμψη της ζήτησης για υπηρεσίες σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη βελτίωση των συνθηκών στην αγορά εργασίας αρκετών ανεπτυγμένων χωρών διατηρεί αμείωτες τις ανησυχίες για διατήρηση υψηλού πληθωρισμού για διάστημα μεγαλύτερο από το αρχικώς αναμενόμενο. Με τον κίνδυνο πιθανής ενσωμάτωσης του υψηλού πληθωρισμού στις προσδοκίες των φορέων της οικονομίας, ορισμένες Κεντρικές Τράπεζες, μεταξύ των οποίων και η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed), έχουν στείλει σαφές μήνυμα για εφαρμογή λιγότερο υποστηρικτικής νομισματικής πολιτικής το επόμενο διάστημα. Οι αιτήσεις για νέα επιδόματα ανεργίας στις ΗΠΑ υποχώρησαν την προηγούμενη εβδομάδα σε νέο χαμηλό 50 ετών, το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε περαιτέρω τον Νοέμβριο (4,2%), ενώ ο κύριος δείκτης τιμών καταναλωτή παρέμεινε σε ανοδική τροχιά τον Οκτώβριο, σημειώνοντας υψηλό 30 ετών, 6,2% ετησίως (η συγγραφή του κειμένου ολοκληρώθηκε την Παρασκευή, πριν από τη δημοσίευση των στοιχείων Νοεμβρίου).

Με την αμερικανική οικονομία να παραμένει ισχυρή, η αγορά αναμένει ότι η Fed θα αποφασίσει στη συνεδρίαση της επόμενης εβδομάδας μεγαλύτερη από αυτήν που ανακοινώθηκε τον προηγούμενο μήνα μείωση του μηνιαίου ρυθμού αγορών περιουσιακών στοιχείων (tapering), ενδεχόμενο που, αν πραγματοποιηθεί, θα φέρει πιο κοντά τον χρόνο έναρξης του νέου κύκλου αύξησης επιτοκίων. Οι εν λόγω προσδοκίες ώθησαν την απόδοση του 2ετούς αμερικανικού ομολόγου πάνω από το 0,70% για πρώτη φορά από τον Μάρτιο του 2020, ενώ το δολάριο διατήρησε μεγάλο μέρος των πρόσφατων κερδών του, με την ισοτιμία ευρώ/δολ. να παραμένει κάτω από το 1,13, περίπου 0,5% χαμηλότερα σε εβδομαδιαία βάση.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Εστίες ανησυχίας για τις τράπεζες εντοπίζει η Τράπεζα της Ελλάδος

Σημαντική μείωση των κόκκινων δανείων πέτυχαν το α΄ εξάμηνο του έτους

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Οι κίνδυνοι για τις τράπεζες από την πανδημία δεν έχουν εξαλειφθεί και ούτε έχουν αποτυπωθεί πλήρως στα χαρτοφυλάκιά τους, καθώς ένα σημαντικό μέρος των δανείων παραμένει σε καθεστώς προστασίας, με συνέπεια να έχει αβέβαιη ακόμη συμπεριφορά. Αυτό επισημαίνει η ΤτΕ στην έκθεση για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα που δημοσίευσε, σημειώνοντας παράλληλα την επιδείνωση της ποιότητας των εποπτικών κεφαλαίων των τραπεζών με την αύξηση του ποσοστού της αναβαλλόμενης φορολογίας, αλλά και τους νέους κινδύνους που συνεπάγεται για τα τραπεζικά χαρτοφυλάκια η αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Οπως εξηγεί η ΤτΕ, οι τράπεζες πέτυχαν το α΄ εξάμηνο του έτους σημαντική μείωση των κόκκινων δανείων, αλλά το γεγονός ότι ένα απόθεμα ύψους 9 δισ. ευρώ τελεί ακόμη υπό κάποιο καθεστώς προστασίας, όπως το πρόγραμμα Γέφυρα ή τα προγράμματα step up που έχουν εφαρμόσει οι ίδιες οι τράπεζες, δεν έχει απομακρύνει οριστικά τους κινδύνους που μπορεί να προκαλέσει η πανδημία. Με βάση τα στοιχεία της ΤτΕ, το 40% των μη εξυπηρετούμενων δανείων και το 9% των εξυπηρετούμενων βρίσκονται ακόμη σε καθεστώς προστασίας, γεγονός που τα καθιστά υψηλού ρίσκου και άρα η επίδραση της πανδημίας δεν έχει ακόμη καταγραφεί πλήρως στα μεγέθη των τραπεζών.

Ενθαρρυντική η μείωση των NPE's, αλλά δάνεια 9 δισ. παραμένουν υπό προστασία και εμφανίζουν αβέβαιες προοπτικές.

Η αύξηση του αναβαλλόμενου φόρου στο 62% στα τέλη α΄ εξαμήνου από 53% τον Δεκέμβριο του 2020 αποτελεί πρόσθετο παράγοντα ανησυ-χίας, σύμφωνα με την ΤτΕ.

Παράγοντας ανησυχίας αποτελεί, σύμφωνα με την ΤτΕ, το υψηλό ποσοστό της αναβαλλόμενης φορολογίας στα εποπτικά κεφάλαια των τραπεζών, που αυξήθηκε περαιτέρω στο τέλος του α΄ εξαμήνου του τρέχοντος έτους στο 62% από 53% τον Δεκέμβριο του 2020. Αιτία είναι η μείωση των κεφαλαίων που υφίστανται οι τράπεζες λόγω των αυξημένων ζημιών που εγγράφουν στους ισολογισμούς προκειμένου να καλύψουν τις απώλειες από τις πωλήσεις και τις τιτλοποιήσεις δανείων. Συγκεκριμένα, ο δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1) σε ενοποιημένη βάση μειώθηκε τον Ιούνιο του 2021 σε 12,5% από 15% τον Δεκέμβριο του 2020 και ο συνολικός δείκτης κεφαλαίου (Total Capital Ratio) μειώθηκε σε 15% από 16,6%.

Ετσι τα κεφάλαια που αποτελούνται από την αναβαλλόμενη φορολογία και τα οποία ανέρχονται σε 14,8 δισ. ευρώ αντιπροσωπεύουν πλέον μεγαλύτερο ποσοστό των εποπτικών κεφαλαίων. Εάν μάλιστα ληφθεί υπόψη η επίδραση του λογιστικού προτύπου 9 (IFRS), που απομειώνει περαιτέρω τα κεφάλαια των τραπεζών, το ποσοστό της αναβαλλόμενης φορολογίας φθάνει το 71,5%. Η ΤτΕ διαπιστώνει την ανάγκη να διαμορφώσουν οι τράπεζες επαρκή μελλοντική κερδοφορία προκειμένου να μην αποτελέσουν κίνδυνο για την κεφαλαιακή τους βάση σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Η ΤτΕ υπογραμμίζει τη σημαντική εξυγίανση των χαρτοφυλακίων τους που έχουν επιτύχει έως τώρα οι τράπεζες, μειώνοντας το απόθεμα των κόκκινων δανείων στο τέλος Ιουνίου στα 29,4 δισ. ευρώ από 47,2 δισ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2020 και τον δείκτη μη εξυπηρετούμενων δανείων στο 20,3% από 30,1%, ενώ σε σχέση με τον Μάρτιο του 2016 –οπότε και καταγράφηκε το υψηλότερο στοκ κόκκινων δανείων– η μείωση έφτασε τα 78 δισ. ευρώ.

Εντούτοις η εξυγίανση είχε κόστος για τις τράπεζες, καθώς υποχρεώθηκαν να πάρουν προβλέψεις συνολικού ύψους 6,4 δισ. ευρώ το α΄ εξάμηνο του 2021, εξέλιξη που τις οδήγησε σε ζημίες ύψους 4 δισ. ευρώ έναντι 900 εκατ. ευρώ το 2020. Να σημειωθεί ότι η τάση αυτή συνεχίστηκε το γ΄ τρίμηνο του έτους, καθώς οι τράπεζες πούλησαν ή τιτλοποίησαν πρόσθετα χαρτοφυλάκια, αναλαμβάνοντας σημαντικές ζημίες.

Μεγάλη αύξηση στις εξαγωγές ένδυσης κλωστοϋφαντουργίας

Η επανεκκίνηση της οικονομίας εντός και εκτός Ελλάδας, σε συνδυασμό με τα προβλήματα της εφοδιαστικής αλυσίδας, ειδικά σε ό,τι αφορά τις πρώτες ύλες αλλά και τελικά προϊόντα από την Κίνα και την ευρύτερη περιοχή της νοτιοανατολικής Ασίας, συνεχίζουν να ευνοούν τους κλάδους της ελληνικής κλωστοϋφαντουργίας, καθώς και των ειδών ένδυσης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πλεκτικής - Ετοίμου Ενδύματος Ελλάδος (ΣΕΠΕΕ), οι εξαγωγές συνολικά του κλάδου κατέγραψαν σημαντική άνοδο στο εννεάμηνο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2021 κατά 23,7%, φτάνοντας το 1,4 δισ. ευρώ, έναντι 1,1 δισ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2020. Οι εξαγωγές ενδυμάτων κατέγραψαν αύξηση 19,2% σε σύγκριση με πέρυσι και άγγιξαν τα 700 εκατ. ευρώ από 582 εκατ. ευρώ το εννεάμηνο του 2020. Πρόκειται για επίδοση που δεν απέχει πολύ από τα προ πανδημίας επίπεδα, καθώς υπενθυμίζεται ότι στο εννεάμηνο του 2019 οι εξαγωγές ενδυμάτων είχαν διαμορφωθεί σε 720 εκατ. ευρώ έναντι μόλις 513 εκατ. ευρώ το εννεάμηνο του 2018. Κατά 12,8% αυξήθηκαν οι εξαγωγές της κλωστοϋφαντουργίας και ανήλθαν το εννεάμηνο του 2021 σε 330 εκατ. ευρώ, επίδοση ίδια με αυτή του 2019. Πολύ μεγάλη αύξηση, της τάξης του 47%, κατέγραψαν οι εξαγωγές βαμβακιού και διαμορφώθηκαν σε 360 εκατ. ευρώ, επίδοση αρκετά υψηλότερη και από το εννεάμηνο του 2019 (315 εκατ. ευρώ). Ανοδο φυσικά κατέγραψαν οι λιανικές πωλήσεις ενδυμάτων και στην εγχώρια αγορά, δεδομένου ότι τα καταστήματα λειτούργησαν περισσότερες ημέρες σε σύγκριση με πέρυσι.

Συγκεκριμένα, οι λιανικές πωλήσεις ενδυμάτων διαμορφώθηκαν σε 1,8 δισ. ευρώ το εννεάμηνο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2021, σημειώνοντας αύξηση 24,7%. Σύμφωνα, μάλιστα, με τον ΣΕΠΕΕ οι λιανικές πωλήσεις στην εγχώρια αγορά για τους μήνες που η αγορά ήταν σε πλήρη λειτουργία παρουσιάζουν αύξηση κατά 9% έναντι του 2019 (προ πανδημίας). Με αφορμή και τις καλές επιδόσεις του κλάδου, ο Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων Κλωστοϋφαντουργών (ΣΕΒΚ) ζητεί να εξισωθεί η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας στη μέση τάση με την τιμή της υψηλής τάσης, επισημαίνοντας ότι το προνόμιο της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας της υψηλής τάσης απολαμβάνουν μόνο 4-5 βιομηχανίες, ενώ δεκάδες άλλα εργοστάσια σε όλη τη χώρα λειτουργούν στη μέση τάση.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Πρόβλεψη για ανάπτυξη 6,7% φέτος από ΟΟΣΑ

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Προσοχή στην απορρόφηση των κονδυλίων του Ταμείου Ανάκαμψης και στην υγειονομική κατάσταση, που είναι σε χειρότερο επίπεδο από τις περισσότερες χώρες-μέλη του, διαμηνύει ο ΟΟΣΑ στην έκθεση Economic Outlook, που δόθηκε χθες στη δημοσιότητα. Επίσης, εισηγείται στοχευμένα μέτρα, όπως μειώσεις συντελεστών ΦΠΑ στον τομέα της ψυχαγωγίας.

Αντίθετα, δεν ανησυχεί ιδιαιτέρως για τον πληθωρισμό στην Ελλάδα, καθώς η οικονομία της έχει περιθώρια να τον απορροφήσει, λόγω αργούντος παραγωγικού δυναμικού. Παρ' όλα αυτά προβλέπει ότι ο πληθωρισμός (εναρμονισμένος δείκτης με Ε.Ε.) θα φτάσει το 3,1% το 2022, από 0,4% φέτος, ενώ η κυβέρνηση τον βλέπει μόνο στο 0,8% το 2022 από 0,6% φέτος.

Ο ΟΟΣΑ είναι αισιόδοξος για τον ρυθμό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, που εκτιμά ότι θα φτάσει στο 6,7% φέτος (από 6,9% της κυβέρνησης), στο 4,8% το 2022 (από 4,5% της κυβέρνησης) και στο 2,9% το 2023. Για τις επενδύσεις, εκτιμά ότι θα αυξηθούν φέτος κατά 14% (έναντι 11,7% της κυβέρνησης), το 2022 κατά 17,3% (έναντι 21,9% της κυβέρνησης) και το 2023 κατά 10,2%. Επίσης, προβλέπει μείωση της ανεργίας στο 14,6% φέτος, 12,9% το 2022 και 12,7% το 2023. Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης (σε εθνικολογιστική βάση) προβλέπεται να φτάσει το 9,6% φέτος, 4% το 2022 και 1,1% το 2023, ενώ το χρέος (σύμφωνα με τον ορισμό του Μάαστριχτ) θα είναι 192% του ΑΕΠ φέτος, 180,6% το 2022 και 174,6% το 2023.

Ο ΟΟΣΑ εκτιμά ότι ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας θα φτάσει στο 4,8% το 2022 και στο 2,9% το 2023.

Με τις προβλέψεις αυτές για το ΑΕΠ, η Ελλάδα τοποθετείται κοντά στον μέσο όρο της παγκόσμιας ανάπτυξης το 2022 (ο ΟΟΣΑ τον βλέπει στο 4,5%), ενώ φέτος είναι υψηλότερα (ο παγκόσμιος μέσος όρος προβλέπεται στο 5,6%). Ο ΟΟΣΑ σημειώνει ότι η τουριστική ανάπτυξη φέτος στην Ελλάδα ήταν υψηλότερη από την αναμενόμενη, ενώ στην ισχυρή ανάκαμψη βοήθησαν και τα κυβερνητικά μέτρα στήριξης και επενδύσεων. Σημειώνει, όμως, ότι η υλοποίηση της προβλεπόμενης επιτάχυνσης των επενδύσεων προϋποθέτει να λυθούν τα προβλήματα των τραπεζών και συγκεκριμένα τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια και ο αναβαλλόμενος φόρος και να βελτιωθεί το επενδυτικό κλίμα και οι επιδόσεις του δημόσιου τομέα. Για να διατηρηθεί, εξάλλου, ο υψηλός ρυθμός ανάπτυξης θα χρειαστεί να βελτιωθούν οι δεξιότητες των εργαζομένων και να αυξηθεί η συμμετοχή στην αγορά εργασίας, ώστε να βελτιωθεί η παραγωγικότητα.

Ειδικότερα, για τις τράπεζες, η έκθεση αναφέρει ότι ναι μεν μειώθηκαν τα κόκκινα δάνεια, αλλά επιβραδύνθηκε ο νέος δανεισμός στον ιδιωτικό τομέα.

Σε ό,τι αφορά την COVID-19, η έκθεση σημειώνει ότι ο αριθμός των κρουσμάτων και των θανάτων είναι υψηλότερος από τις περισσότερες χώρες του ΟΟΣΑ από τον Ιούλιο του 2021, αντανακλώντας τους αργούς ρυθμούς εμβολιασμού.

Η έκθεση περιγράφει μια σειρά παραγόντων που κανονικά αναμένεται να τονώσουν την ανάπτυξη: τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος, το πρόγραμμα Ελλάδα 2.0, αλλά και την αύξηση του κατώτατου μισθού κατά 2% στις αρχές του 2022, την αύξηση των εξαγωγών, λόγω της ανάκαμψης της παγκόσμιας ζήτησης και του τουρισμού. Επισημαίνει, ωστόσο, ότι ένας βασικός κίνδυνος είναι η επιδείνωση της υγειονομικής κατάστασης, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε νέους περιορισμούς στα ταξίδια, καθώς και σε ενδεχόμενες καθυστερήσεις στην εφαρμογή μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων.

Τέλος, εφιστά την προσοχή στην υιοθέτηση ενός σχεδίου για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, η οποία ήδη πλήττει την Ελλάδα, όπως επισημαίνει.

Η «Ομικρον» αποτελεί απειλή για τον τουρισμό, εκτιμά ο οίκος DBRS

Αν και πολλές χώρες της περιφέρειας της Ευρωζώνης είδαν ταχύτατη ανάκαμψη του τουρισμού φέτος, ειδικά στα τέλη του καλοκαιριού –μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα–, η εμφάνιση της παραλλαγής «Ομικρον» θέτει σημαντικούς κινδύνους και αβεβαιότητες για την πορεία του κλάδου, ειδικά σε Ελλάδα και Κύπρο, όπου τα ποσοστά εμβολιασμού παραμένουν χαμηλά, προειδοποιεί ο οίκος αξιολόγησης DBRS. Πιο αναλυτικά, όπως επισημαίνει, ο τουρισμός στη νότια Ευρώπη παρουσίασε ενθαρρυντικά σημάδια ανάκαμψης το καλοκαίρι του 2021. Παρά την αργή έναρξη της καλοκαιρινής περιόδου, η πρόοδος με τους εμβολιασμούς, η εναρμόνιση των ταξιδιωτικών κανόνων στην Ευρώπη και μια σχετικά καλή επιδημιολογική κατάσταση, οδήγησε σε μεγαλύτερη σεζόν και βοήθησε τον κλάδο να ανακάμψει από τα χαμηλά του 2020. Ο ξένος τουρισμός ανέκαμψε πιο γρήγορα στην Ελλάδα και την Κύπρο φέτος, ειδικά στα τέλη του καλοκαιριού, καθώς έχει ήδη ξεπεράσει τα επίπεδα του 2020, ενώ διαμορφώθηκε στο 43% και το 49% των επιπέδων του 2019 έως τον Οκτώβριο και τον Σεπτέμβριο, αντίστοιχα.

Η αναζωπύρωση των κρουσμάτων COVID-19 στην Ευρώπη και η νέα παραλλαγή «Ομικρον» ενέχουν ωστόσο κινδύνους για τη συνεχιζόμενη ανάκαμψη του τουριστικού τομέα, ειδικά σε χώρες με χαμηλότερα ποσοστά εμβολιασμού όπως η Ελλάδα και η Κύπρος, σε αντίθεση με τις Ισπανία, Μάλτα και Πορτογαλία όπου είναι σημαντικά υψηλότερα.

«Αναμένουμε ότι η ανάκαμψη του τουρισμού θα συνεχιστεί το 2022, με την επιδημιολογική κατάσταση –όχι μόνο στην Ευρώπη αλλά και παγκοσμίως– να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο. Η εμφάνιση της παραλλαγής "Ομικρον" έχει εγείρει ανησυχίες και δείχνει ξεκάθαρα ότι ο ιός θα συνεχίσει να εγκυμονεί κινδύνους για τον διεθνή τουρισμό, εκτός και αν επιτευχθεί υψηλός ρυθμός αποτελεσματικού εμβολιασμού παγκοσμίως», σημειώνει η Σπυριδούλα Τζίμα, αναπληρώτρια αντιπρόεδρος της DBRS Morningstar. «Ενδεχόμενοι ευρύτεροι περιορισμοί στα ταξίδια μεταξύ αγορών της Ε.Ε. και εκτός Ε.Ε. θα μπορούσαν να καθυστερήσουν την ανάκαμψη για το υπόλοιπο του έτους, αλλά αυτό μετριάζεται από το γεγονός ότι οι περισσότερες τουριστικές ροές είναι ενδοευρωπαϊκές», προσθέτει.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Deloitte.

Στην Deloitte παρέχουμε στους πελάτες μας ευρύ φάσμα απόψεων, ικανοτήτων και δημιουργικότητας, που απαιτούνται για την επίτευξη αποτελεσμάτων με θετικό αντίκτυπο.

© 2020 Deloitte Limited

Connect for impact.

www.deloitte.com/cy